

Gençlik Dünyası
AYLIK GENÇLİK GAZETESİ
OCAK 88 SAYI 3 FIYATI 300 TL. (Kdv. Dahil)

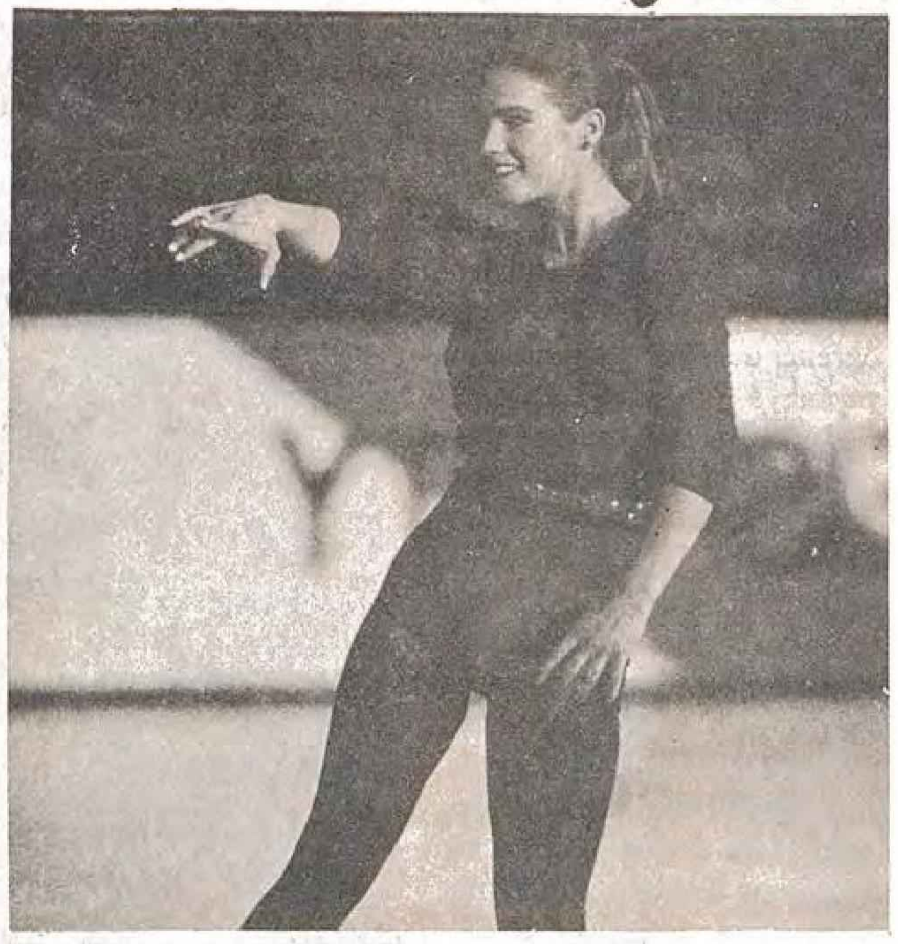
Katerina Witt Paten Üzerinde Rüya...

Bugün Katarina Lada'sına atladı, şehirde biraz alışveriş yaptı, arkadaşlarıyla dedikodu etti, birkaç serseri gencin kendine laf atmalarına aldırmadı, canı çukulatalı dondurma çekti, rejimini hatırladı, evine döndü, ödevini yapmadan birkaç saat geçirdi, paten antrenmanına gitti Michael Jackson'ın Beat It adlı parçası eşliğinde patenler üzerinde rüya gibi bir yürüyüş yaptı.

Bu 21 yaşındaki Demokratik Almanyalı, Katarina Witt, bir kez daha, ne yapılsa soğuk savaşın yükseltilmesine bir yarar sağlayamayacağını kanıtladı.

Kate gerçekten çok iyi paten yapıyor. Sarajevo'da keskin

Devamı sayfa 15'de

YÖK A.Ş.

YÖK'te değişiklik yutturmacası

YÖK İşadamları birliği = mütevelli heyetleri

YÖK'te düzenlemeler yapan Kanun Hükmündeki Kararname Evren tarafından imzalanarak yürürlüğe girdi. YÖK'ün yetki ve görevlerine ait değişikliklerin ele alındığı kararnamede başta mütevelli heyetleri olmak üzere aşamalı değişikliklerin gündeme geleceği açıklandı. Zaman içinde yapılacak değişiklikler kısaca şöyle:

- YÖK'ün büyük üniversiteler üzerindeki mali, idari ve bilimsel yetkisi bütünüyle kaldırılacak.
- YÖK yalnızca Anadolu'da bulunan üniversitelerin bilimsel standartlarını asgari olarak belirleyecek.
- Bütün üniversiteler mali ve idari yönden özerk olacak. Bu özerkliği sağlamak için üniversitelerde, ağırlık yine hükümete olmak üzere profesörlerin, meslek kuruluşlarının, işadamlarının ve mahalli idarelerin temsilcilerinin bulunduğu heyetler kurulacak.
- Üniversitelerin mali denetimlerinin yanısıra, rektör, dekan, öğretim üyesi tayinleri de bu heyetler tarafından yürütülecek.

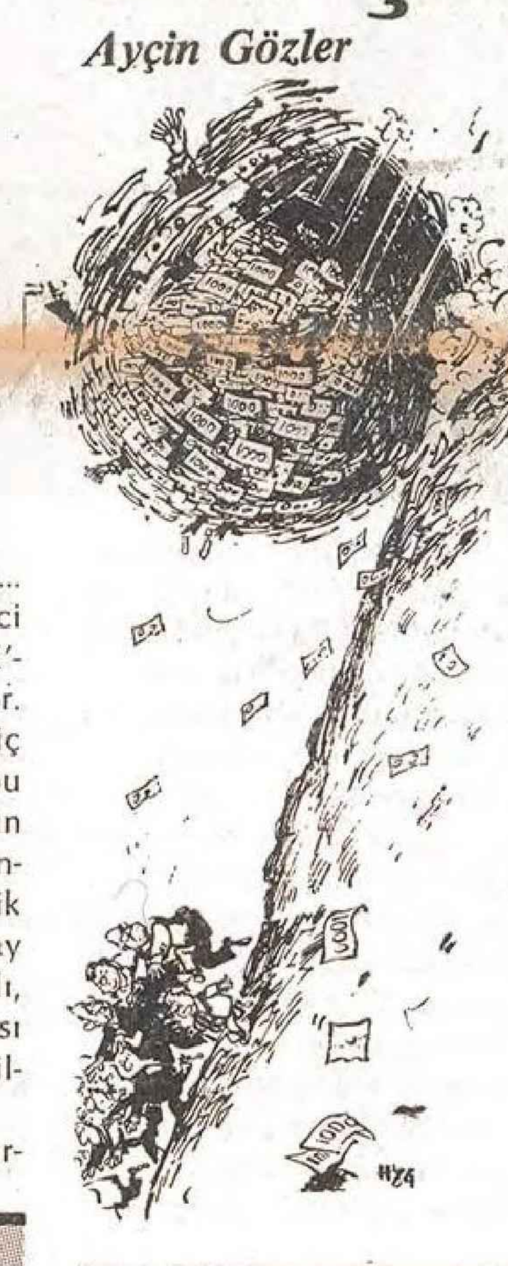
YÖK'e karşı geniş öğrenci kesimlerindeki muhalefetin artması ve YÖK'ün olumsuzluklarının iyice açığa çıkması üzerine iktidar yeni manevralara girişti. Bilkent gibi üniversiteler yaratma ve var olan üniversiteleri holdinglere insan kaynağı durumuna dönüştürme girişimleri YÖK'teki değişikliklerin perde arkasını oluşturuyor. İktidar, YÖK'te değişiklik yutturmacasıyla göz boyamak, öğrenci derneklerinin kampanyasını etkisiz kılmak çabasında.

Atılmalar, harçlar, vizeler... sorunlarıyla bunalan öğrenci gençliğin gündeminde YÖK'ün kaldırılması yer alıyor. YÖK'ün ismen kalkması hiç bir şeyi çözemez, aslolan bu merkezi bilim dışı yapının kaldırılmasıdır, diyen öğrenciler Özerk ve Demokratik bir üniversite için kurultay hazırlıklarını hızlandırmalı, YÖK kaldırılsın kampanyası daha geniş ve etkin bir şekilde yürütülmelidir.

YÖK'de değişiklik yutturmacasına hayır.

Bir Talih Arayışı: YA ÇIKARSA

Ayçin Gözler

Yılbaşı özel çekilişinde Milli Piyango İdaresi, bir kişiye 5 milyar, toplam 33 milyar lira dağıtıyor.

9.12.1987'de satışa çıkarılan biletler için bayiler önünde uzun kuyruklar oluştu. M.P.Ö. İdaresi bu yıl ilginin çok fazla olduğunu söylediler.

Milli Piyango, Loto ve Toto gibi şans oyunlarının cirosunda patlama bekleniyor.

İst.-Bahçekapı "Nimet Abla" bayisi önünde uzun kuyruklar.........

Yeni bir yıl, yeni umutlar ve Milli Piyango... Bu yılda heryıl olduğu gibi çok büyük bir kesim, yılbaşı gelmeden haftalar öncesinden Milli Piyango bayileri önünde uzun kuyruklar oluşturdu. Yediden yetmişe, çoluk çocuk, kadın - erkek herkes bilet aldı, bir bekleyiş, bir heyecan bilhassa 31 Aralık'da bilet alanları ortak bir duyguyla birleştirdi.

Kimler Milli Piyango alıyor? Bu sorunun cevabını kesin surette bireylerin gelir düzeylerinin belirlemediği tartışılmaz bir gerçek. Meslek durumlarına bakılmaksızın, kadın-erkek, zengin fakir demeden herkes bilet almakta, nerdeyse zorunlu bir ihtiyaç maddesi alır gibi Milli Piyangoya para ayırabilmekte ve Milli Piyangoya ayrılan paralar milyarlarla ifadesini bulmaktadır. Milli Piyango bir şans oyunu olmaktan çıkmış, vazgeçilmez bir tutku haline gelmiştir. Bu tutku kişilerin sosyal yaşantısında da yansımasını bulmakta, buna uygun ahlâki, kültürel yapılanmasıyla bir yaşam biçimi haline gelmektedir. Nerdeyse kanıksar hale geldiğimiz "Geçinemeyen emekli kendini gaz dökerek yaktı.", "Üniversite mezunu işsiz genç ihtihar etti.", "... ailesini geçindirebilmek için çocuğunu satışa çıkarttı."... gibi haberlerin her geçen gün gazete sayfalarında boy gösterdiği, geniş bir çalışanlar kesimi için yaşantının çekilmez hale geldiği, işsizliğin had boyutlara ulaştığı ve yüzlerce küçük işletme ve esnafın varolabilme mücadelesi verdiği bir ortam-

Devamı sayfa 15'de

Bir TV Programıyla Düşünürken...

Öner Yağcı

Kim demiş eğitimimizin "sorunları" olduğunu?

Eğitim sistemimizin "çarpık" olduğunu kimler söylüyor?

Ülkemizde, bilimsel, laik, akılcı, çağdaş eğitim yapılmadığını hangi kendini bilmezler düşünüyor?

Kimler uyduruyor, ilköğretimden -hatta öncesinden- başlayarak, yükseköğretime -hatta sonrasına-, halk eğitimine, özürlüler eğitimine kadar "çağdışı" bir eğitim uygulandığını?

Bunları söyleyenler;

Kör, sağır veya dilsizdirler; çünkü "çağ atlayan Türkiye" gerçeğini göremiyor, duyamıyor, söyleyemiyorlardır. Ya da çağ atlama hızına ayak uyduramayanlardır. Ya da hasetlerdir. Başka bir olasılık yok.

Peki, gerçeği niçin göremiyor bunlar?

Peki gazete okumuyorlar mı, televizyon izlemiyorlar mı?

İşadamlarımızın ve hayırsever vatandaşlarımızın yaptırdığı okullardan haberleri yok mu bunların?

Yurdun dört bir yanında çiçekler gibi "Kuran Kursları" açtığını görmüyorlar mı?

Ya "Özel Okullar"ı?

Sermayedarlarımızın, taaaa anaokullarından başlayarak ilkokullar, ortaokullar, liseler, hatta üniversiteler açtıklarını da mı görmüyorlar? Şöyle çevrelerine bakıp da, TCMEGSB ÖZEL ... başlıklı koca koca levhaları olan koca koca binaları nasıl görmezler? Sonra yine aynı levhalarla süslenmiş "dersaneler"in, üstelik kasabalarımıza kadar kök saldığını, her yaştan öğrencilere kucak açtığını da mı görmüyorlar? Pes doğrusu!

Hadi bunları görmediler diyelim, olanaksız ama, diyelim dedik. TV'deki programı da

Devamı sayfa 15'de

"Materyalist" Veletler

Aralık tarihli Nokta dergisinde " 'Materyalist'veletler" başlığı altında yayınlanan araştırma yazısında kendileriyle yapılan söyleşilerden alıntılar yapılan Boğaziçi üniversitesi öğrencileri Nokta'yı protesto ettiler.

"Gençlik Ne Alemde?" başlıklı araştırmada Nokta muhabirinin görüştüğü öğrencilerden Zeynep Günsür, Mediha Gramos ve Bahar Atlamaz söyledikleri birçok sözün çarpıtılarak ve Nokta'nın istediği şekle getirilerek yayınlandığını söylediler. Öğrenciler Gençlik Dünyası'na yaptıkları açıklamada "Bizim söylediklerimizin büyük bir bölümü yayınlanmamış. Gençlerin çok önemli birçok sorununa hiç değinilmediği gibi gençliğin kültürel üretim önem vermediği yazılmış." dediler.

Kültürel üretime önem vermeyen 88 kuşağının temsilcilerinden Zeynep Günsür, Boğaziçi Üniversitesi Modern Dans Klübü Başkanı. Mediha

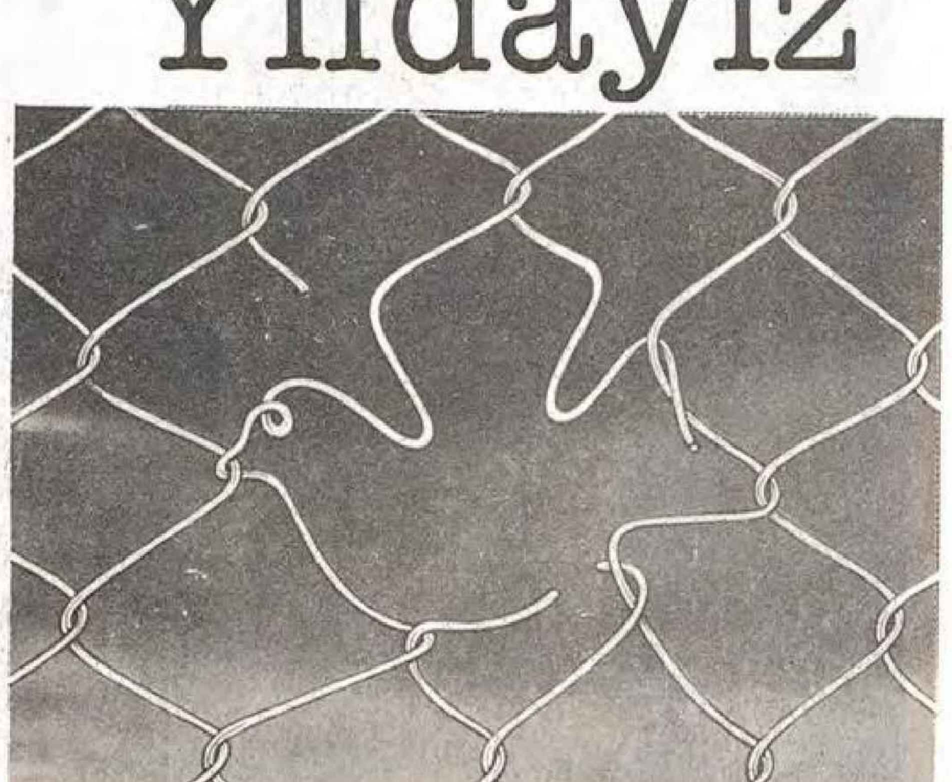
Devamı sayfa 15'de

Yeni Yıldayız

Türkiye'de zaman çok yavaş geçiyor; dünyada biraz daha hızlı geçtiğini düşünmek hiç yanlış olmaz. Elbette bu, takvim yapraklarına dökülen soyut zaman değil, gelişmenin hızıyla bağlı olan gerçek zamandır.

Gelişme dediğimiz nedir ki? Ne sadece ekonomik, ne de sadece kültürel, ahlaki, estetik vb. gibi. Bütün bunların insani yetkinleşmede ifadesini bulan sentezi olarak gelişme Türkiye'de yavaş, dolayısıyla "zaman"da yavaş seyrediyor.

Gelişmeye sınıflardan bağımsız anlamlar yüklenebilir mi? Elbette yüklenebilir ve gerçeği de budur zaten. İnsan gelişir. İnsan fizik olarak gelişip güzelleşmiştir, becerisi genişleyip incelmiştir ve kendinde gerçekleşen bu güzelliğin ölçüsünü doğaya aksettirmiştir; onu da güzelleştirmiştir. Beş bin yıl önce taş bıçaklar vardı, bugün mikrokompitürler ceplerde taşınıyor. Su kabağı çalardı Adem, İsa zurna çalmıştır belki ama günümüz insanı piyano dinliyor. Çiftleşip çoğalıyordu Neantert-hal, şimdi soylu aşkların insanıyız. Nereden nereye, işte bu insanca gelişmemizdir. Bireyler olarak mı? Elbette öyle ama gittikçe insanileşen toplumlar dizilişiyle birlikte. Kölelik varken bugün sosyalizm var.

Peki ya sınıflar? Onların hiç mi rolleri yok bu insanlaşmamızın hikayesinde. Olmaz mı; bütün rol onlarda ve onların mücadelesinde yatıyor. Her bir sınıf, belli bir çağı, siyasal anlamda sırtında taşıdı ve bütün çağları gerçek anlamda emekçi insanlar sırtlarında taşıdılar. Şimdi emekçiler, gerçek anlamda yükünü taşıdıkları tarihin siyasal sorumluluğunu da üstleniyorlar, çağımızın belirgin farkı budur.

Bu koca tarihin içinde biz, 1988'i Türkiye'de yaşamaya çalışan gençlerin rolü nedir? Cevabını bilmediğimiz bir soru bu. Büyük sözlerden çıkıp gelince soru büyük oluyor; kendi gerçeğimizin üstünde durup da önümüze öyle baksak daha yararlı olmaz mı?

Gelişmeyi kendimizde ne kadar somutladık; ne ölçüde, özümsenmiş bir geçmişin ürünüyüz; bunu sormalıyız önce. Tek boyutlu bir direnç teli miyiz yoksa bilinen bütün renklerin yumuşak bütünlüğü mü? Yırtınıp durmamıza hiç gerek yok, en yabanıl anarşizm bile ya kendi açmazında, ya da emek ordusunun kucağında eriyip gidecek, kala kala bir o kalacaktır; gelişme.

Devamı sayfa 15'de

Öğrenci Birliği hayal değildir

Üniversite gençliği hak alma savaşımında, akademik demokratik örgütü olan öğrenci derneklerini kurmak için 3 yıl önce kollarını sıvadı. YÖK'e karşı mücadele demokratik öğrenci hareketi örgütsüz olunamayacağından hareketle dernekleşme hakkını söke söke aldı. Yaşanılan süreç tek tek derneklerin aşamayacakları sorunları öne çıkarttıkça, ortak davranma zorunlu hale geldi. Ülke genelinde varolan 'boşluğu' doldurmak üzere öğrenci dernekleri toplantılar yapmaya başladılar. Ancak sağlıksız birim dernekleri üzerine kurulan platformlarda aynı sağlıksızlıkla malül oldular. Derneklerin kuruluşuna ilk katılan kesimle, daha sonra katılan kesimler arasındaki çekişmede, daha baştan olumsuz bir sürecin kapısı aralandı. Merkezi önderlik diye sunulan, platformlar, istişari toplantılardan ibaretti. İşte sık sık toplanan Türkiye Platformu 1986 yılında Öğrenci Postası'nı çıkarma kararı aldı. Ancak bu grup dışında diğer grupların kabul etmediği ve seçiminde yer almadığı yazı kurulu şüphesiz öğrenci hareketinin merkezi yayın organı olmak niteliğini daha baştan kaybetmişti. Daha yola çıkarken birlikte davranmamak Öğrenci Postası'nın merkezi yayın organı olma özelliğini süreç içersinde imkansız olduğunu gösterdi. Postaya sahiplenen grup bile düzenli bir yayın periyodunu sağlayamadı.

Demokratik öğrenci hareketi içinde farklı kesimlerin giderek yerlerini almaları, platform toplantılarına da yansıdı. Dernekleşmede ilk girişimci olmanın verdiği çoğunluk ile kararlar çıkartan gruba karşı, bir başka sekter eğilim kendini gösterdi. Sonuçta 7 Mart '87'de İzmir'de yapılan Türkiye Platformu'nu 16 dernek terkediyor ve Mart ayı içersinde İstanbul ve İzmir'de iki ayrı Türkiye Platformu toplanıyordu. Evet yaşanılan süreç sonunda öğrenci hareketi bölünmenin eşiğine gelmişti. Nisan eylemlerinde Ankara'da zoraki bir araya gelen ve dağılan platform sonucu, artık eylemlerde bile ayrılık gündeme geliyordu. 4-5 Temmuz tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilen Türkiye Platformu'nun gündeminde; merkezi yapının programının oluşturulması ve ilkeleriyle Özerk Demokratik Üniversite Kurultayı'nın toplanması bulunuyordu. Ancak bir karar alınamıyor sorunlar olduğu gibi 23-24 Ekim'de tekrar İzmir'de toplanan Türkiye Platformuna havale ediliyordu. Sonuçta, toplantı olmaktan öteye gidemeyen

merkezi yapının program ve ilkelerini oluşturamayan platform dokuz derneğin terketmesiyle ve üç gün süren yoğun tartışmalardan hiç bir sonuç çıkmaması üzerine platform dağıldı.

İşte bugün öğrenci hareketi merkezi önderlikten yoksun olmanın arayışı içersindedir. Bugün derneklerin önünde acil olarak merkezi yapılanma sorunu vardır. Tüm derneklerin bütün sorunlara, ilk başta da önderlik sorununa ilişkin yapıcı ve somut bir yaklaşımı bir zorunluluktur. Birim derneklerdeki sağlıksızlığı çözmeden merkezi bir önderlik yaratılamaz demek öğrenci hareketinin ülke genelinde mücadelesini güçsüzleştirmektir. Bütün taraflar tartışmalarında öncelikle ortak yanlarını ortaya çıkartmalı ve yapıcı olmalıdırlar. Bunun ilk girişimi olarak merkezi yayın olma özelliği taşımayan Öğrenci Postası fesh edilmelidir. Bütün gruplar birleşik ve merkezi bir yayın için gerekli girişimlerini başlatmalı

Niçin bir merkezi yapı gereklidir sorusuna en iyi cevap iktidarın YÖK gibi merkezi bir kurumla öğrencilerin karşısına çıkmasında aranmalıdır. Dekana karşı birim derneği, rektöre karşı federatif üniversite derneği, YÖK'e karşı ise Tüm Öğrenci Birliği. (TÖB) Günümüz şartlarında federasyon ve konfederasyon hakkı olmadığından Tüm Öğrenci Birliği, Öğrenci Birliği Gazetesi çerçevesinde örgütlenmelidir. Öğrenci Birliği merkezi yayını olarak öğrenci gençliğin ve derneklerin sorunlarına yer veren ve öğrenci gençliğin ülke genelinde oluşturulmuş programlar temelinde ortak bir örgütleyicisi olmalıdır. Birim öğrenci derneklerinin yönlendirimini kabullenip destekleyecekleri günümüzün merkezi otoritesi olmalıdır. Aslolan federasyon ve konfederasyon hakkının elde edilip bu kurumlaşmanın konfederasyona dönüştürülmesi Öğrenci Birliği'nin öncelikle gündemine alacağı bir sorundur. Bu organizasyonun temel yapı taşlarını oluşturan birim dernekleri acilen gündemlerine temsilci seçimlerini almalıdır. Tüzel kişiliğe sahip dernekler genel kurullara giderek, başvuru yapmış dernekler ise en geniş katılımı sağlayacak temsilcilerini seçmelidir. Temsilcilerin seçimi derneklerin bugünkü yoğunluğu dikkate alınırsa 30 üyeye bir temsilci esas alınabilir.

Aynı üniversitenin birim derneklerinin üye yoğunlukları oranında gönderdikleri temsilciler üniversite federatif derneğini oluşturacaklardır. Her birim derneğinden seçilmiş delegelerin üye olacağı federatif üniversite derneği kendi içinden Tüm Öğrenci Birliği'ne delege seçecektir. Şuan da kurulu olan üniversite dernekleri genel kurula giderek yerlerini sadece o üniversitenin birim derneklerinden gelen delegelerin üye olacağı federatif üst yapıya bırakmalıdır. Federatif üniversite derneklerinin merkezi Öğrenci Birliği'ne göndereceği delegeler her beş federatif üniversite derneği üyesine bir merkezi delege şeklinde belirlenebilir. Ancak birim dernekleri olmayan üniversite dernekleri, federatif üniversite dernekleri olmayacakları için birimlerinde örgütlenene '[illegible]adar 125 üyeye bir merke[illegible]elege gibi bir oran esas al[illegible]bilir. Ve kısa sürede bu tür üniversite derneklerinin birim derneklerini kurması ve federasyona dönüşmesi istenmelidir. Sonuçta dekana karşı Birim Öğrenci Derneği, rektöre karşı ise Federatif Üniversite Derneği YÖK'e karşı ise Öğrenci Birliği Yayını çerçevesinde örgütlenecek olan Tüm Öğrenci Birliği (TÖB) yer alacaktır. 27 federatif üniversite derneğinin merkezi delegelerinin oluşturacağı genel kurul öğrenci derneklerinin önündeki konuları detaylarıyla ele alacak önemli konuları karara bağlayacaktır. Oluşturulacak yıllık program genel kurulca seçilecek yönetim organlarınca bir yıl boyunca sürdürülecektir. Genel kurul 25 kişilik genel yazı kurulunu (Tüm Öğrenci Birliği Genel Yönetim Kurulu) seçecektir. Öğrenci Birliği Yayını çerçevesinde örgütlenecek olan Genel Yazı Kuruluna ek olarak 7 kişilik Merkezi Yazı Kurulu (TÖB Merke[illegible] [illegible]ürütme Kurulu) önemli dönemeçlerde ve sorunlarda genel kurul olağanüstü toplantıya çağırabilecek ve genel kurul dışındaki sürede Genel Yazı Kurulu karar alan ve Merkez Yazı Kurulu'da icra organı olarak faaliyet gösterecektir. Merkezi kollektif öğrenci hareketini şekillendirecek, öğrenci hareketinin kendisi olacaktır. Hiç bir özelliği olmayan il toplantılarında ve Türkiye Toplantılarından vazgeçilmeli tartışmalar oluşturulacak bir merkezi yapı içersinde, progmatik olarak sürdürülmelidir. Türkiye Demokratik Öğrenci Hareketinin merkezi bir önderliğe hava gibi su gibi ihtiyacı vardır. Her bir dernek üyesi bu sorunun duyarlığ içersinde hareket etmeli ve birim dernekleri merkezi önderlik konusunda programlar oluşturup merkezi önderliğin örülmesi için kolları sıvamalıdır.

İSTANBUL'DA ÜNİVERSİTELİ GENÇLİK KAHRAMANMARAŞ'I ANDI.

Kahramanmaraş katliamının yıldönümü olan 24 Aralık'ta, İstanbul Üniversitesi, İ.T.Ü, Yıldız Üniversitesi, Marmara Üniversiteleri'nde öğrenciler çeşitli protestolarda bulundular. Yıldız Üniversitesi bahçesinde toplanan 500 öğrenci, Kahramanmaraş katliamında katledilenler için saygı duruşunda bulunarak, katliamı protesto eden bir bez afiş astılar. İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesin'de 40 kadar öğrenci saygı duruşunda bulunurken, bir öğrenci Maraş katliamının unutulmadığnı belirtti. İ.Ü. Basın-Yayın Y.Okulu Öğrenci Derneği, S.H.P Beyoğlu İlçe binasında, Maraş anısına bir panel düzenledi. Çeşitli üniversitelerden çok sayıda öğrencinin izlediği panelde, faşizmin halk düşmanı yüzü teşhir edildi.

Zam gelecek! Zam geliyor! Zam geldi!

Refarandum, Seçimler derken, yapılmayan zamlar üst üste geldi. Kimi -muhalefeti meclisin dışına taşıyıp(!)- boş tencerelerle gösteri düzenledi, kimisi oy verdiği elini kesti.

Bu zamlardan e[illegible] çok etkilenen kesimlerden biri[illegible] öğrencilerdi. Toplu taşıma ücreti, fotokopi, çay, kitap, sinema ve daha birçok şey % 25-65 arasında zam gördü.

Öğrencilerin eğitim-öğretim hakkını korumayı taahhütten devlet bu amaçla yüksek eğitim gençliğine kredi veriyor.

Halen üç ayda 19800 TL'si olarak verilen krediden 60000 kişi yararlanabiliyor. (Üniversitelerde yaklaşık 400.000 öğrenci okuyor)

Tablo 1

Yıl	Aylık gıda harcaması	Aylık kredi
1984	8.316	4.000
1987	35.112	6.600

Yukardaki tabloda görüldüğü gibi 1984 yılında aylık harcamanın % 50'si devlet tarafından karşılanırken bu oran 1987'de % 20'ye inmektedir, verilen bu krediye, öğrenciler, beslenmeleri için gerekli gıdayı bile karşılayamamaktadırlar. 3 ayda bir alınan 19800 liralık kredi ancak üç hafta yeterken düzensiz beslenme önemli oranda hastalıklara neden olmakta. (Öğrencilerin % 20-36'sında ülser, gastrit, % 15-37'sinde grip, bronşist, % 20-3-'unda diş çürüğü tespit edilmiştir.)

3 ayda bir verilen kredi ders araç gereçlerine dahi yetmemektedir.

Tablo 2
Aylık askari ders araç-gereç giderleri
Fotokopi 5000
Kitap 10.000
Kırtasiye 7.500

Yüksek öğretim gençliğinin dörtte birini oluşturan dar gelirli kesimin son zamlarla okuması olabildiğine güçleşmiştir.

Eğitimin özelleşmesi sürecinde mesleki haklarına bir darbe daha yiyen öğrencilerin zamlar karşısında duyarsız kalması beklenemez.

Kurultaya doğru

Parça ve Bütün

Necati Aydın

Kuruldugundan beri ülkemizdeki bütün üniversitelerden bilimi, bilimselliği kovan YÖK'ü doğru bir kuramsal çerçeve içinde değerlendirmek gerekiyor. YÖK, bizim adımıza bize elbise dikmeye pek meraklı bazı zevatın, bu günün ve yarının aydınları için hazırladığı, yanlışlıkla filan değil, bilinçli olarak dar dikilmiş bir elbisedir. Öncelikle bu dar elbiyeye sığamayan ya da sığamayacağı düşünülen bilim adamlarının üniversitedeki görevlerinden uzaklaştırılmasıyla "üniversiteleri liseleştirme" süreci başlatıldı. 1982'de çok demokratik(!) olarak yapılan YÖK yasasıyla baskı gemisinin dümeni Doğramacı'nın ellerine bırakıldı. Anti-demokrasi bayrağını sıkıyönetim komutanlarından devralan Doğramacı, zaman zaman başkalarınca geçilmesine rağmen, bu yarışta kendine güvenenleri hiç utandırmadı.

YÖK devrinin en çok göz boyayan icraatları, kontenjanları arttırmak ve yeni üniversiteler kurmak oldu. Öğretim sisteminde artık nitelik aranmıyordu, ne kadar çok öğrenci YÖK tezgahına sokulursa ülkenin geleceğini karartmak o kadar kolay olacaktı. Ancak üniversitelerin fiziki kapasitelerinin bir sınırı olduğu hesaba katılmamıştı, bunun için ara sıra öğrenciler atılıyor, sonra yine geri alınıyordu.

Ama Ordu'nun derelerini yukarı akıtmanın o kadar kolay olamayacağı da zamanla ortaya çıktı. Yalnızca öğrencilerin YÖK'e karşı değil, bütün toplumdaki anti-demokratik düzenlemelere karşı çıkmaya başlamasıyla sistem eski ahengini kaybetmeye başladı. YÖK'e karşı yürütülen ciddi muhalefet, Doğramacı gibi şeker yüzlü bir hocamızı eskisi kadar sık göremez olmamıza neden oldu.

YÖK'ün en çok tepki alan uygulaması, üniversiteleri tek-tip kurumlar haline getirme çabasıydı. Bu konuda YÖK'ün mantığı çok basitti: Ya tek-tip, ya hiç! Programlar, ders kitapları, kılık kıyafet elden geldiğince tek-tip hale getirilirken buna elvermeyen bazı şeyler yasaklanmaya ya da yok edilmeye çalışıldı. Örneğin öğretim üyeleri ve öğrenciler için tek-tip bir sakal modeli bulunmadığı için sakal bırakmak yasaklandı. YÖK'ün teke indirmeyip üniversitelerden kovduğu en önemli şey ise bilim oldu.

Bugün Özal hükümeti bile YÖK'te yapılacak reformlardan söz ediyor. Gerçekten bu kurum, anti-demokratlıkta, kendini kuranları bile geride bırakmıştı. Ancak Özal'ın YÖK konusunda getireceği değişikliklerin gerçekte hiçbir şeyi değiştirmeyeceğini herkes biliyor. Asıl olan YÖK'ü, YÖK'ten zarar görenlerin, yani öğrencilerin muhalefetinin değiştirebilmesi.

YÖK'ü değiştirebilmek için iyi tanımak, iyi tanıyabilmek için de parçası olduğu bütünü görebilmek gerek. Öğrenci tabanında bunun gerçekleşmesini sağlamak Öğrenci Dernekleri'ne düşen bir görev olarak ortaya çıkıyor. Tek tek birim dernekler, hem YÖK'ü üreten sistemi açıkça gözler önüne sermeli, hem de ortak çabalarıyla YÖK'ün kader olmadığını kanıtlamalıdırlar. Bunun yolu birimlerde çalışmaları genişletmek ve derinleştirmekten ve bu çalışmaları ortak bir potaya dökebilmekten geçiyor.

Türkiye çapında Öğrenci Derneklerinin biraraya gelerek toplayacakları "Özerk-Demokratik Üniversite Kurultayı" Öğrenci Dernekleri'ne ilk kez öğrenci gençlik üzerindeki baskılara ve bunun birincil mekanizması YÖK'e karşı seslerini geniş öğrenci yığınlarına ulaştırma şansı verecektir. Ciddi bir hazırlıktan sonra toplanacak Kurultay, her türlü alternatifsizlik iddiasına verilebilecek en iyi yanıttır.

İZMİR'DE ÖZERK-DEMOKRATİK ÜNİVERSİTE PANELİ YAPILDI

Ege ve Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencileri tarafından düzenlenen "YÖK Kaldırılsın-Demokratik Özerk Üniversite" paneline çok sayıda öğrenci ile çoğu "1402'lik" öğretim üyeleri katıldı.

E.Ü.Tıp Fakültesi öğrencisi Hakan Boz'un yönettiği panele Doç.Dr. Tahir Hatipoğlu, Prof.Dr. Tayyar Bora, Prof.Dr. Veli Lök ile E.Ü.Bilgisayar Mühendisliği Bölümü öğrencisi Mahmut Eşitmez konuşmacı olarak katıldılar.

13 Aralık 1987 günü Kültürpark Yüzme Havuzunda yapılan panelde, Öğretim Üyeleri Derneği Genel Sekreteri Doç.Dr. Tahir Hatioğlu konuşmasında, "YÖK iflas etti, bunu herkes kabul ediyor. Yakında Doğramacı YÖK'ün başından çekip gidecek" dedi.

E.Ü.Ziraat Fakültesi eski öğretim üyelerinden Prof.Dr. Tayyar Bora, 24 Ocak kararlarının olası muhalefet odaklarından biri olarak görülen üniversiteler; "uyumlu" duruma getirmek için YÖK'ü getirdiğini YÖK'ten sonra üniversiteler ve TÜBİTAK'da araştırmacılığın gerilediğini söyledi.

E.Ü.Tıp Fakültesi eski öğretim üyelerinden Prof.Dr. Veli Lök ise YÖK'ün "topluma reform adı altında sunulan bir kandırmaca" olduğunu dile getirerek, "YÖK batı Avrupa'daki demokratik üniversite yasalarına benzemekten çok Pinochet Şili'sindeki yasa ile uygunluk gösteriyor" dedi.

Öğrenciler adına konuşan E.Ü.Bilgisayar Mühendisliği Bölümü öğrencilerinden Mahmut Eşitmez de, son dönemde ağırlaşan siyasi baskılardan yakındı.

ETÖD, ÖĞRENCİ DERNEKLERİNİ KURULTAY İÇİN TOPLANTIYA ÇAĞIRDI

1. Oğrenci dernekleri, okullarının, öğrencilerin içinde ve onların sorunlarıyla birlikte olmak için çabayı yükseltmelidir.
2. Öğrenci dernekleri, YÖK'e, uygulamalarına karşı kampanyalar yürütürken ne istediklerini, alternatifini, yani Özerk ve Demokratik Üniversiteyi okullarında en yaygın biçimde tartışmaya açmalı, en geniş öğrenci kesimini demokratik biçimde bu alternatifi oluşturma çalışmasına yani Özerk ve Demokratik Üniversite Kurultayı çalışmasına acilen kazanmalıdır.
3. Öğrenci derneklerinin sorunlarıyla başbaşa kalma bulanıklığı dağıtılmalı, gücümüzü birleştiren platform acilen toplanmalıdır.

Biz ETÖD olarak bu sorunları duyan ve tartışıp-karar vermek isteyen her derneği acil platform toplantısına ve bu toplantı öncesi okullarımızda hazırlanmaya, çalışmaya çağırıyoruz.

ETÖD
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğrenci Derneği

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde Prof. Gürüz'ün Pürüzü

Yaklaşık iki yıldır hiç bir üniversitedeki demokrat kitlenin ve öğrenci derneğinin yaşamadığı baskılar, engellemeler, karşı propaganda, saldırılar Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde yaşanıyor. Dernekleşme yolunda 1986 Mart'ında başvurusunu yaparak ilk adımı atan demokratik öğrenci hareketi o günden sonra demokrasi mücadelesinin ender örneklerini yaşadı.

Mart 1986'daki başvuru dosyası alındı belgesinin verilmesine karşın polis zoruyla bir hafta sonra, geri alınmak zorunda bırakıldı. Kurucu üyelerin bu işlem üzerine Trabzon İdare Mahkemesi'ne açtıkları dava, yürütmenin durdurulmasının ret edilmesine karşın 28.11.1986'da örnek bir karar alarak kazanıldı. Artık çalışmalar başlayabilirdi. Ancak Trabzon'da demokrasi mücadelesi o kadar kolay değildi. Mahkeme sürerken dernek kurulmasına karşı çıkan K.T.Ü. Rektörü Prof. Dr. Kemal Gürüz kendi kıstasına göre bunu hak eden öğrencilere ikinci bir dernek, sarı dernek kurmaları için tüm olanaklarını seferber etti. Mahkemenin sürmesine karşın Trabzon Valiliği de bu başvuruyu işleme koymaktan geri kalmadı.

Demokratik dernek çalışmaları ise, tüm bunlara karşın sürmekteydi. Üye kayıtlarına başlamak dışında pek çok işlemi yerine getirmeye başlayan, gerçek öğrenci derneği Kasım-Nisan eylemlerinde yerini aldıktan sonra, tüzel kişiliği olmadığı iddiasıyla Haziran 87'de dernek merkezi Trabzon Emniyetince mühürlendi. Gösterilen gerekçede Eylül 87'de giderilmesinin peşinden yeniden ve eksiksiz tüzel kişiliğini kazanan öğrenci derneğinin önünde aşması gereken büyük engeller vardı. Birincisi, Üniversitenin her türlü olanağı finansman, araç, dernek merkezi, büro malzemeleri toplantı salonu vb... hizmetine sunulan ve yasalara göre tek dernek yolunu işlevsiz bir dernekle tıkamaya çalışan sarı dernek. Bu konuda yapılan tüm başvurular yanıtsız kaldı. Trabzon Valiliği'ne yapılan başvurular, T.İ.M.'ne açılan sarı derneği kapatma davası, yasaların kendiliğinden işleyeceği düşüncesi boşa çıktı. Son bir çaba olarak Cumhuriyet Savcılığı'na yapılan suç duyurusunun sonucunu bekliyoruz. İkinci olarak: Tam olarak rayına oturmamasına karşın Trabzon koşullarına göre büyük ve olumlu adımlar atabilen demokratik Öğrenci Derneği'nin üye sayısı arttıkça, tüm üniversitede etkin bir şekilde örgütlendikçe, öğrenci sorunlarını kavrayıp, sesini yükselttikçe bundan rahatsız olan Kemal Gürüz'ün işini-gücünü bırakıp sarı dernek lehine propaganda yapmak amacıyla Fakülte ve bölümlerde konuşmalar yapması, demokratik kitlenin yaptığı çalışmaları, bayağı bir dille suçlamaya çalışarak derneği kitlesinden tecrit etmeye çalışmaktadır. Öğrencileri suçlamaya çalışırken yapılan büyük gaflar, rektörümüzün bu düzeye düşmesinden dolayı bizleri üzmektedir.

Örneğin: Berlin duvarının niye Demokratik Almanya tarafından örüldüğünün, demokratik dernek yanlılarına sorulması, gerektiği gibi, çalışmasıyla özde taşıdığı düşünceleri bizlerde yansıtmasıdır.

Yine harçlara karşı yapılan toplu imza kampanyası için peş-peşe söylediği iki tümce, "Herkesin dilekçe hakkı var", "Kimlerin imza attığını biliyoruz. Hepsinin ismi bende var. Ben onlara ne yapacağımı biliyorum." şeklindedir. Bu kadar çelişkiyle konuşan birisinin sözlerinin inandırıcılığı kuşku götürmez. Yine Kasım '86 eylemleri sırasında benzer propaganda yapmış ve o zaman söylediği bir sözle dağarcığına bir yenisini eklemişti, "Sizi, size karşı koruyacağım". Ünlü sözler söylemekte üstüne olmayan Kemal Gürüz'ün siyasi şubeden aldığı bilgileri Üniversite içindeki ajanlarınca öğrenilmişcesine lanse edilmesi K.T.Ü.'de oluşturmak istenen baskıcı, kışla düzeninin koşullarını yaşatan çıkışlardır.

Sarı derneği kendinin kurduğunu kendi ağızıyla öğrencilere söylerken, sarı dernek kurucularının bunu ret etmesi, rektörlükten bağımsız bir çalışma yapıldığını, rektörün bir etkisinin olmadığını söylemeleri ve buna karşın onların adına rektörün konuşması kimlere göbek bağıyla bağlı olduklarını ve bulundukları yerin ne kadar iğreti olduğunu göstermektedir.

Tüm bu zorluklara karşılık demokratik öğrenci derneği hızla bütünleşmekte. Öğrenci sorunları temelinde etkin bir örgütlenmeyi tamamlamaya başlamıştır. Baskılar arttıkça demokratik ve hukuk devletinin gerekliliğine inanç daha güçlenmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Ö.D'den bir grup öğrenci

YILDIZ ÜNİVERSİTESİ'NDE YÖK'Ü PROTESTO İÇİN YEMEK BOYKOTU

16 Aralık 1987 günü, yaklaşık yüz öğrenci Yıldız Üniversitesi'nin yemekhanesinde toplandılar. Yemeklerini aldıktan sonra masalara oturup birsüre sessizce beklediler. Daha sonra yemekleri çöp bidonlarına ve masalara dökerek alkışlar içersinde yemekhaneyi terk ettiler. Öğrenciler en kısa zamanda YÖK'ün kaldırılmasını isteyerek, "Üniversiteler bilim yapılan yerler olmaktan çıktı." diye bağırdılar.

Yıldız Üniversitesi öğrencileri bu arada yemeklerin de kalitesinin düzeltilmesini istediler.

TÜÖD'E BASKILAR DEVAM EDİYOR!

TÜÖD (Trakya Üniversitesi Öğrenci Derneği) yönetim kurulu, dernek tüzelliğini kazanmasına rağmen son günlerde yapılan baskıları kınamaktadır. Özellikle Trakya Üniversitesi Rektörü sayın Ahmet Karadeniz'in TÜÖD'e karşı olumsuz tavırlar takınması ve bu tutumunu devam ettirmesi dernek yönetim kurulu tarafından eleştirildi.

Dernek yönetim kurulumuz en son 8 Aralık'ta yönetim kurulun bir üyesine karşı Rektör'ün onur kırıcı davranışlarda bulunduğunu ve makamından kovduğuna işaret ederek bu tür davranışların TÜÖD'in çalışmaları ve mücadelesini önleyemeyeceğini belirtip bu olayı kınamıştır.

Son günlerde Rektör'ün dernek çalışmaları duyurusunun asılmasını engellediği, folklor ve tiyatro başta olmak üzere sosyal faaliyetlerin yapılmasına yer göstermeyerek ve bu konudaki istekleri cevapsız bırakarak oyaladığı gözlenmektedir.

TÜÖD Yönetim Kurulu Üyesi
Muzaffer KOÇ

İZMİR'DE YÖK KALDIRILSIN KAMPANYASINDA GÖZALTILAR

İzmir'de öğrenci derneklerince sürdürülen "YÖK kaldırılsın" kampanyası sırasında, kimi dernek üye ve yöneticileri gözaltına alındı. "YÖK kaldırılsın" dilekçesi yaygın şekilde imzalanırken, öğrenci dernekleri de çeşitli bildiriler yayınladılar. 6 Kasım'da YÖK'ün kuruluş yıldönümünde Doğramacı'nın posteri yakılmıştı. Kasım ayı içerisinde Ö.D.üyeleri, bildiri dağıtırken polisin baskısına maruz kaldılar. 9 Eylül Ü.İktisadi İdari İlimler Ö.D.'nin "YÖK'e Hayır" bildirisi okul, bahçesinde dağıtılırken, Dernek Y.K. üyeleri Vefa Çabuk, İsmet Başkan (Gençlik Dünyası İzmir Temsilcisi) gözaltına alındılar. İzmir'deki Ö.D. üyeleri hakkında 9. Eylül ve Ege Üniversitelerince disiplin soruşturması açıldı. Aralık ayı içerisinde YÖK Kaldırılsın kampanyası, polislik tekliflerine, tehditlere, gözaltılara rağmen panellerle, dilekçenin [illegible] şekilde imzalanması v.b. etkinliklerle coşkuyla sürdürülüyor.

T. C.
İZMİR
CUMHURİYET SAVCILIĞI

Basın Muh:890 — İZMİR 19/11/1987

ALINDI BELGESI

9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ İktisadi ve İdari bilimler Fakültesi öğrenci derneği tarafından Savcılığımıza gönderilen "YÖKE HAYIR" başlıklı bildirinin alındığına ilişkin iş bu belge dernek yönetim kurulunda görevli İSMET BAŞKAN'a verilmiştir.

Bahri ALTINÖZ
C.Savca Yrd.

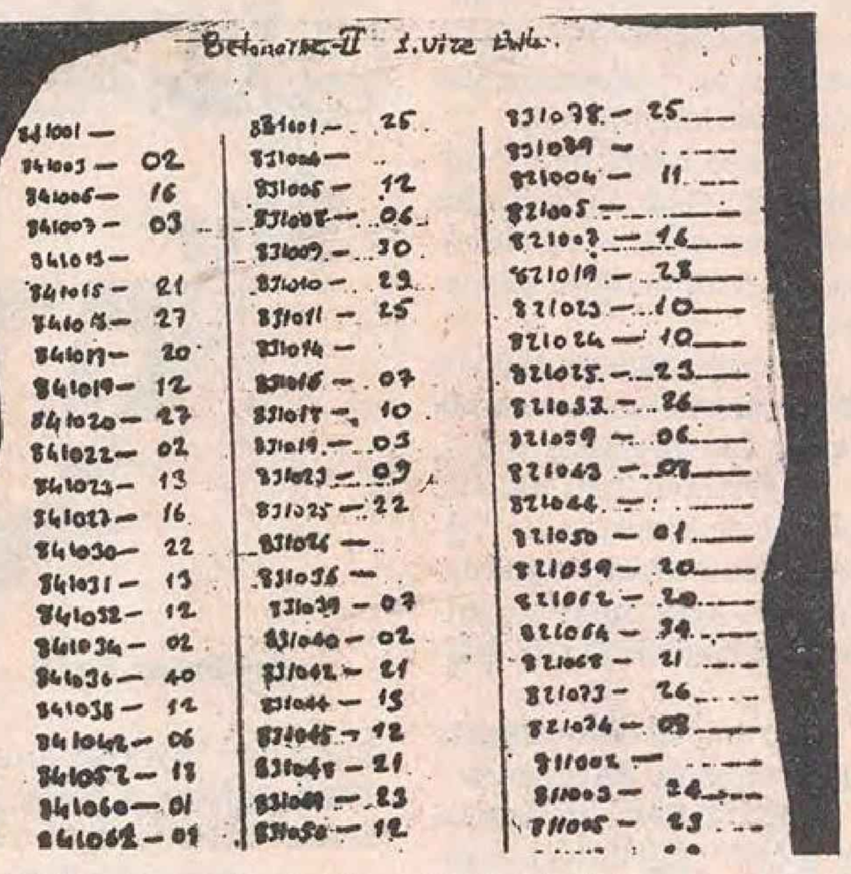
Dokuz Eylül Üniversitesi İ.İ.B.F Öğrenci Derneği Üçüncü Olağan Genel Kurulunu 19/12/1987 Tarihinde Gerçekleştirdi

Açılış konuşması ve Divan Heyeti seçimiyle başlayan Genel Kurul; öğrencilerin konuşmalarıyla devam etti. Daha sonra Genel Kurulda oylamaya gidildi, oylama sonucunda beş kişilik Yönetim Kurulu ile üç kişilik Denetim Kurulu oluşturuldu. 43 kişinin oy kullandığı Genel Kurul'da yeni Yönetim Kurulu şunlardan oluşmaktadır;

Can KILÇIKSIZ, Tahir OZAN, İsmet BAŞKAN, Yudum CURA, Hamdi KUBİN

BALIKESİR'DE ÖĞRENCİLERİN DAYANIŞMASI

Balıkesir Mühendislik Fakültesi'nde 14 Aralık günü ilginç olaylar yaşandı. Olayların sorumlusu betonarme hocası Mahmut Turan'dır. Öğrenciler arasında "Beton Mahmut" olarak tanınan Mahmut Turan, "hak vermek YÖK'tense, not vermekte benden" diyerek öğrenci düşmanı yüzünü ortaya seriyor.

Okulun 86-87 yıllarında başarı grafiği % 70 olarak belirtilmiştir. İnşaat bölümünde toplam 79 kişi vardır. Bunlardan yalnız 2 kişi mezun olmuştur. Eğer 79 sayısının % 70'i 2 ediyorsa diyecek bir sözümüz yok. Ancak öğrencilerin diyecek çok şeyleri olduğu için, Mahmut Turan'ın dersini boykot ettiler. 40'ın üzerinde not alamayan öğrenciler kendilerini desteklemeleri için ailelerini yanlarına çağırdılar. Öğrenciler sınav sonuçlarına itiraz ettiler. Boş kağıt veren bir öğrenci 50 almıştı. Bu öğrenci de itiraz edenler arasındaydı. Bunun üzerine Fakülte Dekanı, Mahmut Hoca, öğrencilerle masa başında anlaşmaya çalıştılar. Bu tavrınızdan vazgeçerseniz hepiniz derslerinizi geçeceksiniz denildi. Bu da başka bir oyundu. Öğrenciler bu öneriyi tabii ki reddettiler. Bizden sonra gelecek öğrenciler ne olacak ve bizden olanların suçu neydi diyerek kesin tavırlarını belirttiler. Bu tavır Mahmut Hoca gitsindi. Öğrencilerle yapılan toplantıdan sonra bir kısım öğrenci Mahmut Hoca'nın çıkmasını bekledi. Mahmut hoca dışarıya çıkmadı. Daha sonra polis okula gelerek dışarıya çıkmaya zorladı. Bunun üzerine öğrenciler Mahmut Hoca'yı protesto etmek için bekledikleri yerden ayrıldılar.

Aynı akşam, Mühendislik Fakültesi ile Turizm ve İşletmecilik Y.Okulu arasında bir basketbol maçı oldu. Ancak herkes maçı bırakmış Mahmut Hoca'yı konuşuyordu. Turizm Yüksek Okulu öğrencileri "Mahmut gitsin yüzler gülsün" diye bağırıyorlardı. Mühendislik öğrencileri de buna karşılık alkışlarla protestoya katılıyorlardı. Böylece Balıkesir'de öğrenci kesimi birkez daha dayanışma içinde olduğunu gösterdi. Mühendislik Fakültesi Dekanı da protestolardan nasibini aldı.

İ.Ü. İşletme Fakültesi'nde Bilgisayarlar İçin Dilekçe

İ.Ü. İşletme Fakültesinde 3. ve 4. yarıyıllarında verilen bilgisayar derslerinin uygulamasız olarak verildiğini belirten öğrenciler, okullarındaki bilgisayarların öğrencilerin kulanımına açılması için Dekanlığa bir dilekçe verdiler. İşletme Fakültesi Öğrenci Derneği kurucularının girişimiyle başlatılan dilekçe kampanyasında 300'den fazla imza toplandı.

Fakülte öğrencileri hiçbir derste bilgisayar kullanamadıkları halde, okul yönetiminde her vesileyle okuldaki bilgisayar kullanımıyla övündüğünü söylüyorlar. Kendi öğrencilerine bilgisayar kullandırtmayan İşletme Fakültesi okul dışından gelenlere yönelik ve ücretli "Bilgisayar Kuraları" düzenliyor.

Ayrıca İşletme Fakültesi öğrencileri, harçlarını yatırmayan öğrencilere okuldan öğrenci belgesi verilmediğini söylüyorlar. Bu uygulama ile harçlarını yatırmayan öğrencilerin, öğrenci belgesi gerektiren işlerini yapmaları engelleniyor.

İTÜ MADEN FAKÜLTESİ Ö.D. 2. GENEL KURULUNU YAPTI

İTÜ Maden Fakültesi Ö.D. 14 Aralık'ta. Olağan Genel Kurulunu yaparak kazanımını pekiştirdi. 70 üyenin katıldığı genel kurula davetliler polis tarafından alınmadılar.

Tek listenin katıldığı seçimde 8 boş oy çıktı. Yönetim Kurulu'na Remzi Gedikoğlu, Yavuz Kaynar, Hakan Çalışkan, Kazım Topal ve Süha Hamamcı seçilirken; Denetleme Kuruluna ise, Yiğit Özaki, Ruşen Yeran, Ali Gelirli seçildiler.

MARMARA HUKUKTA POLİS-İDARE İŞBİRLİĞİ

Fakültemiz üçüncü sınıf öğrencilerinden ve başvurusu "rektörlük izini" olmadığı gerekçesiyle reddedilen fakültemiz öğrenci derneği kurucularından Şeniz Civil, 2/12/1987 günü saat 16.00 sıralarında Türk Hukuk Tarihi vize sınavı çıkışında Öğrenci Bürosu Şefi Mahide Saraçoğlu tarafından öğrenci bürosuna çağırıldı.

Görüşme sırasında öğrenci bürosu şefi, bürodaki kimliği meçhul, biri bayan iki kişiye Şeniz Civil'i işaret etmiştir.

Bunun üzerine bürodan çıkan iki kişi, arkadaşımızın öğretim üyesiyle görüşmesinin hemen sonrasında polis olduklarını söyleyerek gerekçesiz gözaltına almış, fakülte bahçesindeki yeşil renkli bir renault otomobile zorla bindirmişlerdir.

8 saat kadar otomobil içerisinde tutulan arkadaşımız, fakülte öğrenci derneğimize yönelik "polisle işbirliği ve ajanlık" teklif edilmiştir. Bunu kabul etmemesi halinde okuldan atılmak, nişanlısı ve kendisinin izlenmesi, tutuklanması, işkence uygulanmasıyla tehdit edilmiştir. Kabul ederse okulu kolaylıkla bitirebileceğini ve para verileceği vaadedilmiştir.

Bizler, bu olayı şiddetle kınıyoruz. Öğrenciler polis değildir. Onları polislik yapmaları için tehdit etmek, fakülte içinde dahi can güvenliğinin olmadığının bariz bir örneğidir. Bu olayda idarenin tavrını da şiddetle kınıyoruz. Öğrenci işleri başkanı Mahide Saraçoğlu'nun "tezgah kurarak" arkadaşımızı polislere teslim etmesi, iğrenç bir olaydır.

Bizler bu tür olayların birdaha tekrarlanmamasını, polis-idare işbirliğine son verilmesini, polisle çok açık bir biçimde işbirliği yaptığı saptanan Mahide Saraçoğlu'nun işten el çektirilmesini, arkadaşlarımızın can güvenliğinin sağlanmasını talep ediyoruz.

M.Ü. Hukuk Fakülteleri Ö.D.
Kurucu Üyesi Cemal Polat

POLİSLİK TEKLİFİNİ PROTESTO EDEN ÖĞRENCİLERE REKTÖRLÜK SORUŞTURMASI

"Biz öğrenciler olarak insanlık onuruna bir saldırı olan ajanlık teklifini ve polis baskılarını kınıyoruz. Okul idaresi ve polis işbirliğine hayır diyoruz."

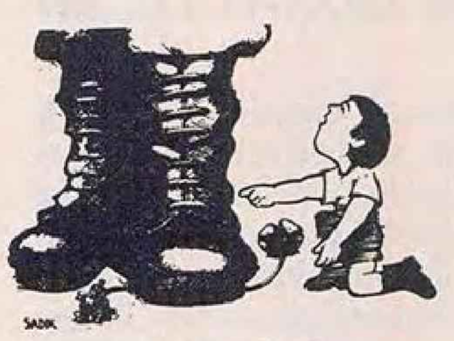
Ege ve Dokuz Eylül Üniversite öğrencileri "Zorla polislik teklifini" İçişleri Bakanlığı'na telgraf çekerek uygulamayı protesto ettiler. Daha sonra telgraf çeken öğrencilerin fotoğrafları polis tarafından rektörlüklere verildi. Rektörlükler de verilen belge ve fotoğraflara dayanarak bu öğrenciler hakkında soruşturma açtı.

30 Kasım günü Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şubesinin 21786 Sayılı yazısı Vali Yardımcısı Şeyda Balkan'ın imzasıyla Ege ve Dokuz Eylül Üniversiteleri Rektörlüklerine gönderildi.

Yazı Özetle Şöyle:

"İlimiz E.Ü. kampüsü içerisinde 20.11.1987 günü saat 12.30 sıralarında E.Ü. ile D.E.Ü. öğrenci derneklerine mensup üyeler, İçişleri Bakanlığı'na hitaben yoğun polis baskılarını kınadıklarını belirten bir telgraf çekmişlerdir. Bu telgrafları E.Ü. Ziraat Fükültesi Öğrenci Derneğinden Erdal Özgül, E.Ü. Fen Fakültesi Öğrenci Derneğinden Sabriye Bilgi, E.Ü. Basın Yayın Yüksek Okulu Öğrenci Derneğinden Hakan Boz ve D.E.Ü. Mühendisllik-Mimarlık Fakültesi Öğrenci Derneğinden Özcan Avcı, D.E.Ü. GSF Öğrenci Derneğinden Leyla Dönmez, Ali Gel isimli öğrencilerin gönderdiği saptanmıştır.

Kampüsten PTT'ye kadar yapılan yürüyüşe, Ege ve Dokuz Eylül Üniversitesi öğrencilerinden Erdal Özgül, Hakan Boz, Kutlu Salihoğlu, Muhittin Uçar, İbrahim Saral, Hülya Yıldırım, Gonca Koloğlu, Tanju Çahadır ile Şefika Mısırlı'nın katıldığı çekilen fotoğraflarla tesbit edilmiş olup, konuya ilişkin fotoğraf ve belgeler ekte sunulmuştur."

Başlarken...

Bu sayıdan itibaren bu sayfa liseli gençliğe ait olacak. Tüm liseli arkadaşların sadece okuyucu olarak değil doğrudan haber ve yorumlarıyla da sayfamıza katılmalarını bekliyoruz.

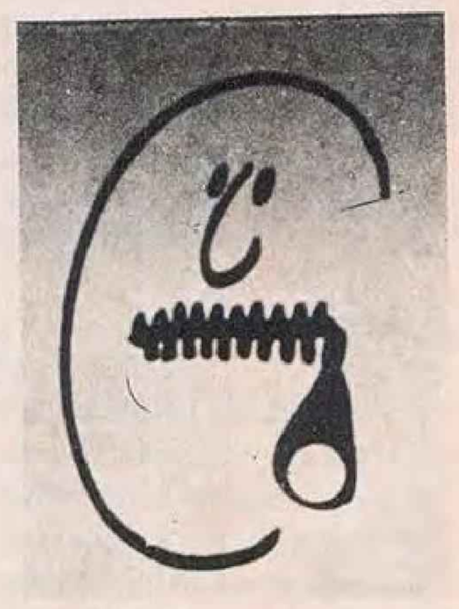
Gençlik Dünyası

Türkiye'de

Öğrenci ve Öğretmen

Toplumu oluşturan yoğun dokunun ilk ilmiklerini atan öğretmendir. Her birey kişiliğinde ilk etkiyi, çağrışımı, örneği bir öğretmenden alır. Ailesinden sonra ilk tanıdığı toplum birimi okuldur. Birey okulda dayak yer, notla tehdit edilir, horlanır, küçük görülür. Yada sevilir anlayış görür. Ve insan çocukluğunda, ilk gençliğinde sevildiğince, değer verildiğince gelişir, insan olur, düşünmeyi ve yaratmayı öğrenir, topluma birşeyler verir, toplumdan birşeyler bekler. Öyleyse insanı yaratan toplumu yaratan öğretmendir.

Peki öğretmenlerden sevgiyi, ilgiyi, dostluğu ne ölçüde isteyebiliriz? Onlar da bu çarpık toplumun değer yargılarının, eğitim sisteminin yoğurduğu; üç kuruşluk maaşıyla geçim derdine düşmüş bir birey, bir toplumdaki değil midir yalnızca? Ve biz kafasındaki öğretmen yargısını bir türlü yenememiş ve bundan dolayı da bize yaklaşmayı deneyen öğretmenleri de çoğu kez dışlayan, bir çoğu asiliği, Amerikanın kokuşmuş gençliğini benimseyen genç olma kaygısına düşmüş, sevgi ve paylaşma konusunda bir kez bile düşünmemiş öğrenciler olarak nasıl sevilmeyi dostluğu hakederiz? Hele insanlarımızdan sevgiyi uzak

tutmaya çalışan toplum yapısının, eğitim sisteminin ve en önemlisi devlet tutumunun etkisini de düşünecek olursak artık var mıdır yok mudur tartışmasını çoktan aştığımız öğrenci öğretmen ilişkisindeki kopukluğun tam bir bilançosunu yapmış oluruz. Düşünen ve düşündüğü için soran insanlar istemeyen bir eğitim sistemi aracılığıyla birkaç nesli daha feda etme yolunda hızla ilerleyen bu devlete sormalıyız:

"Bize neden bütün bastırdığı öfkesini dayak olarak, kötü not olarak boşaltan; bizimle dost olmayı aklından bile geçirmeyen; öğrenciyi maaşının verilmesi için ir araç, neredeyse cansız bir varlık olarak gören; sayesinde düşünemediği için görevinin ve sorumluluğunun farkında olmayan öğretmenler yetiştirdiniz? Her yıl kurtardığınız şirketlere milyarlarca yardımı yaparken okullarımıza yeterli ödeneği neden ayırmıyorsunuz? niçin okuldan nefret ediyoruz? Ne için eğitimden ve yaratma gücünden yoksun eğitilme adı altında doldurulmuş birer robot olarak mezun oluyoruz? Ve sen Ali öğretmen kömür alamadığına ve kışın gene geldiğine ne kadar üzülürsen üzül bir parçacık düşünmedinmi 7 yaşındaki öğrencini ağızından kan gelinceye kadar överken? Kim bilir şimdi oda karısını ve çocuğunu dövüyor? Ya siz coğrafyacı Fatma hamın, bütün öğretmenlik hayatınızda öğrencilere sıfırdan ve azardan başka ne verdiğinizi söyliyebilir misiniz? Ve siz, bu haksız eğitim terazisinde öğrencinin nerede olduğunu düşünen, üstelik bir kaç öğrencisiyle dost olmayı başarmış köy öğretmeni Hüseyin bey. Düşünen bir insansınız siz. Ama yaşamınızı sürdürmek bakkal kasapla boğuşmak, az çok ısınabildiğiniz bir evde yaşamak mutlaka daha iyi olmalı öğrencilerinizle devlet bütünlüğünü ve milli birliği zedeleyecek, ahlaka ve toplum düzeyine aykırı fikirler aşılmak hükmü altında girdiğiniz mapustan..."

Biz diyoruzki "lütfen daha ılımlı, sevecen ve bilimsel olarak düşünüp yaşayalım..."

Feriha Kurtarıcı
Biyoloji Öğretmeni.

Bence öğrenci öğretmen ilişkisi dostluk içinde olmalı, sevgi ve saygıya dayanmalı, hem öğrenci hem öğretmen açısından not çıkarları bu ilişkiye karıştırılmamalıdır.

Türkiye'de bu tanıma uyan bir ilişki malesef yoktur. Bu ilişkinin sağlanmamasının nedenleri bence eğitimin çağdaş düzeyde olmaması ve ataerkil aile biçiminin okujllara da yansıması. Öğrenci ailesinde çözümleyemediği sorunlarını öğretmeni ile paylaşmayı aklından bile geçiremiyor. Bu ilişkideki sakatlıkta toplumun ve kültür altyapısının ilişkisi olduğundan, kültürümüzün ve toplumsal yapımızın bu sakat temeller üzerinde yükselmesini nasıl bekleriz?

Ülkü Erbağ
Psikoloji Öğretmeni:

Öğretmen öğrenci ilişkisi konusunda çok şey söylemek mümkün. Ancak şu kadarını söyleyebilirim. Bu hem öğrenci hem öğretmen için geçerlidir. Sağlıklı bir öğretmen-öğrenci ilişkisi ancak böylesi güven ortamında, demokratik bir biçimde sağlanır. Öğrenci öğrenmek. Öğretmen öğretmek amacında, bu amacın gerçekleşmesinde en büyük pay bir ilişkiye dayanır. Ben bunun sağlanmasında öğretmenin rolü yanında öğrencininde çaba göstermesi gerektiği kanısındayım.

Okulumuzda iyi ve örnek ilişki yanında olumsuz ilişkilerede rastlamak mümkün. Genel bir şey söylemek yerine sözlerimi şöylece özetleyebilirim.

Öğrenci öğretmen ilişkisinde bir monotonluk var. Karşılıklı alışveriş sağlanmış değil. Yani tartışma ortamı sağlanmış değil. Bunun ortamı yaratılmalı öğrenci-idare-öğretmen-veli işbirliği ile...

Teşekkürler.

Okay Çinko
Bir öğrenci

Başarılı bir eğitim için öğrenci-öğretmen ilişkisi çok önemli çünkü okul, öğrencinin diploma almak için bir sürü gereksiz bilgiyi ezberlediği bir yer değil, öğrenciyi hayata hazırlayan kurumdur. Eğitimin sağlıklı gerçekleşmesi için öğrencinin kendine güvenildiğini hissetmesi, sorumluluk olması gerekir. Okulda öğrenci ve öğretmen arainda sağlanacak bir dostluk ortamı, sıcak bir hava, yapılan eğitimin amacına ulaşmasını sağlayacak ve nitelikli insan yetiştirilmesine yardımcı olacaktır.

Ne yazık ki okullarımızda sağlıklı bir öğrenci-öğretmen ilişkisine rastlayamıyoruz. Bunda eğitim sistemimizin payı büyük. Ezberciliğe dayanan, öğrenciye bir şey kazandırmayan, pek çok şeyi zorla kafasına sokmayı ilke edinen bu sistem öğrencinin değil öğretmene, okula olan ilgisini nasıl sağlayabilir? Başka bir yönden nitelikli bir eğitim için nitelikli öğretmen, temel şartfakat öğretmen okullarının durumu içler acısı. Kendisi öğretmeninden kopuk yetişyen bir öğretmen öğrencisiyle nasıl yakınlaşabilir? Bence bu ilişki yani öğretmen-öğrenci ilişkisi sağlanamıyor.

Diyoruz ki...

... doğrusunu söylemek gerekirse, ben şahsen Türkiye'deki eğitim sistemini kesinlikle benimsemiyorum. Çünkü en başta eğitim, sonra öğretim gelir. Oysa bizim hocalarımız bırakın bizi eğitmeyi, ruhsal birtakım sorunlarımıza dahi eğilmeyi gerekli bulmuyorlar...

... öğretmenlik güzel bir meslektir. Fakat bunu nasıl yürüteceğini bilmelidir. Bazı öğretmenler hemen dayak yoluna giriyor. Yani ben bunu neden yaptıklarını hiç anlamıyorum. Bunun daha uygarca yapılması gerekmez mi? Hangi öğretmen, öğrenciliğinde dayak yemeği istedi ve destekledi. Bence çok ayıp...

...Günümüzde öğretmen öğrenci ilişkileri bozuktur. Eğitim sistemimiz daima dayakla oluşmuştur. Bu sistemde iyice yerine oturmuştur. Öğretmenini cezalandırması dayakla oldukça, öğrenciler...

...Türkiye'de gerçek demokrasi yok. Ben de küçükken yönetim şeklinin Cumhuriyet olduğunu okuyarak sevinmiştim...

...ayrıca en önemli konu hala çok ilkel bir yöntem olan dayak konusu gündemdedir...

...dayak ise bizim toplumumuzun bir parçasıdır. Öğrenci bir suç işlediği zaman hemen dövülüyor. Örnek olarak (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni) her ders bir çok kişiye dayak atıyor. niçin?...

...ayrıca bu anketin yapılması fikrini ortaya çıkaran ve uygulayan kişilere teşekkür ederim...

...Ben bir öğrenciyim. Bana sorarsanız şu anda öğrenci, öğretmen ilişkisi hiç iyi değil. Çünkü; hemen hemen bütün öğrencilerin, tabii benim de gözümde öğretmen zayıf not veren, dayak atan, gücüne erişilmez bir insan...

...öğretmenlerden tek isteğimiz bize karşı biraz daha anlayışlı olmaları...

...ilk önce öğrenciyi korkutuyorlar, aslında bu böyle olmamalıdır...

...derste hafif bir gürültü yaptı dayak. Boş derslerde sınıf başkanı yazdı dayak...

...dayak atmaya çalışıyorlar. Haksız oldukları konularda karşı çıktığımız zaman da disiplin suçlarını saymaya başlıyorlar...

...şu andaki öğrenci - öğretmen diyaloğu sadece nota dayanmaktadır. Eğitim arka planda kalmakta...

...bence Türkiye'deki öğretmenler öğrencilerle iyi bir diyalog içinde değillerdir. Öğretmenler öğrencileri not defterleriyle, sözlü notlarıyla, dayaklarıyla korkuttukları için...

...bence öğretmen - öğrenci diyaloğu: Öğretmen sert olmamalı ve eğitimde dayağın olmadığını bilmelidir...

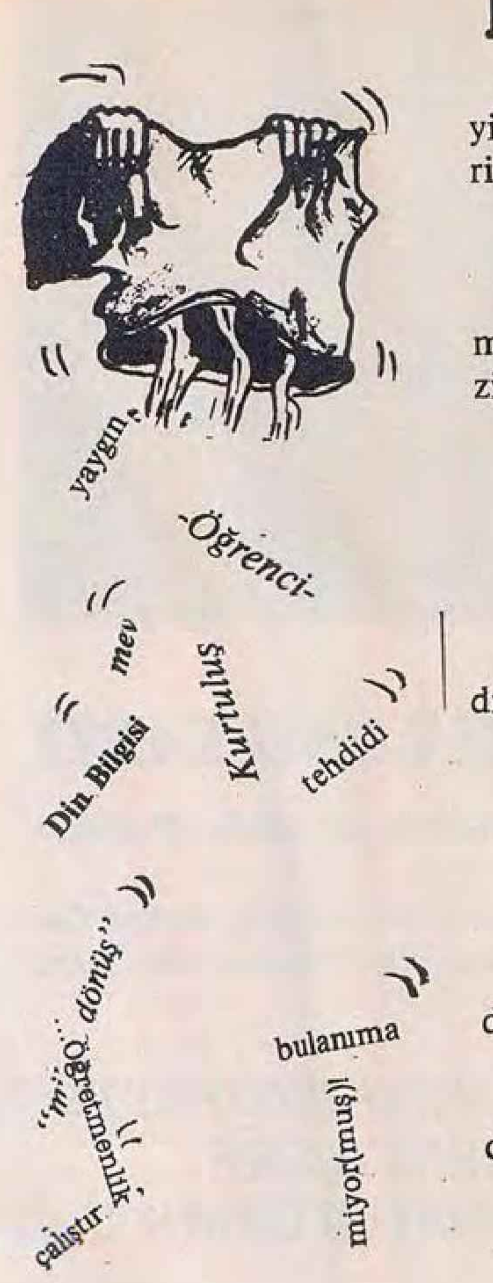
...bence öğretmenlerin öğrencileri dövmesi kadar yersiz bir davranış yok...

...öğretmen bizi eğiten, yetiştiren kimselerdir. Öğretmen bir arslan değildir. Öğrenci öğretmeni görünce arslan görmüş gibi korkuyor...

...en başta öğretmenler öğrencilerine karşı sert...

...öğrencileri notlarına göre değil, kişiliklerine göre benimsemelidir.

Laf Torbası

-Bakın, bu deney yapılmış. Neden böyle olmuş? Bilemeyiz. Biz ancak bu deneyin sonucunu kullanırız. Bu deneyleri tartışmak yanlıştır.

Ahmet Yıldız
Fizik Öğretmeni

-Fen derslerinde sınıf başarısı daima % 50'nin altında olmalıdır. Bu bir kanundur. Eğer herkes iyi not alabilse bizim burda ne işimiz var?

Şahmurat Yetimakman
Matematik Öğretmeni

-Bizim sizinle en büyük sorunumuz tuvaletlerdir.

Gönül Orhonlu
Okul Müdürü

-Arkadaşlar, bu sene seçmeli dersleri öğretmenimiz olmadığından sizin yerinize biz seçtik.

Turgay Güzelce
Md. Baş Yardımcısı

Ozan (!) tabakasının delinmesi bir kıyamet alametidir.

Hanefi Aslantürk
Din Bilgisi Öğretmeni

Sayın yolcular ben orta ve lise mezunu bir körüm, şu anda ciklet satmaktayım.

Bir Görme Özürlü

Einstein, görecelik teorisini bulduğunda üzerinde ne vardı? (Yazılı Sorusu).

Yanıt: Beyzbol şapkası.

Franck Lovack
Fizik Öğretmeni

Ayhan Özbudak
6/A 1827
Sultanahmet Ticaret Lisesi

Öğrenciler çeşitli değişik yapılarda; istekli-isteksiz, yaramaz-uslu, çalışkan-tembel, azimli-azimsiz, amaçlı-amaçsız bulunabilirler. Bunların toplumsal ve kişisel nedenleri olabilir.

Öğretmenlerde kötü koşullarda olabilirler ama bu koşulları sınıfa taşımamalıdırlar çünkü onlar eğiten kişilerdir.

Öğrenci de derslere karşı zaman zaman alakasız olabiliyor. Bu öğrencinin derse ilgisizliği, dersin konusu ya da öğretmenin dersi işleyişi gibi nedenlere dayanır. Ama bunu öğretmenlerin körüklemesi sadece öğrencinin derslerden iyice kopmasını sağlar, böylecede nota ve diplomaya bağlı bir eğitim sistemi ortaya çıkar.

Bir de eğitim sisteminin çarpık karmaşası öğrencinin ilgi duyduğu bölümleri seçemediğini getiriyor. Örneğin tarih öğrenmek isteyen öğrenci fen, fen bilimleri öğrenmek isteyen ise tarih coğrafya gibi konuları işlemek zorunda bırakılıyor. Üstelik bu alanlarda yeterli araca da sahip olmadıkları halde.

Öğretmenlerin çeşitli yaptırımlarla engellediği durumlarda olumsuz olaylardır bence; sigara ve saçma aramalar gibi.

Eğitmenler öğrencinin yasaklara karşı dinamik yapılarını, öğrencinin bulunduğu durumu da düşünere, daha ılımlı ve esnek olarak yaklaşmalıdır ki olumlu bir diyalog sağlansın.

Bir de öğretmenlerin farklı davranış ve sözlerinden dolayı, öğrenciler de öğretmenine karşı farklı, yani kişisine göre davranıyor, konuşuyor. Öğretmenlerde ortak tutum olmalıdır. Öğrenciyi ne hor görmeli ne de göklere çıkarmalıdır; insanların hatasız olmayacağı ama hataların azaltılabileceğinin bilincinde olmalıdır..

Mektuplar

Diyarbakır Lisesi gençliğinden ülke ve dünya gençliğine merhaba diyoruz.

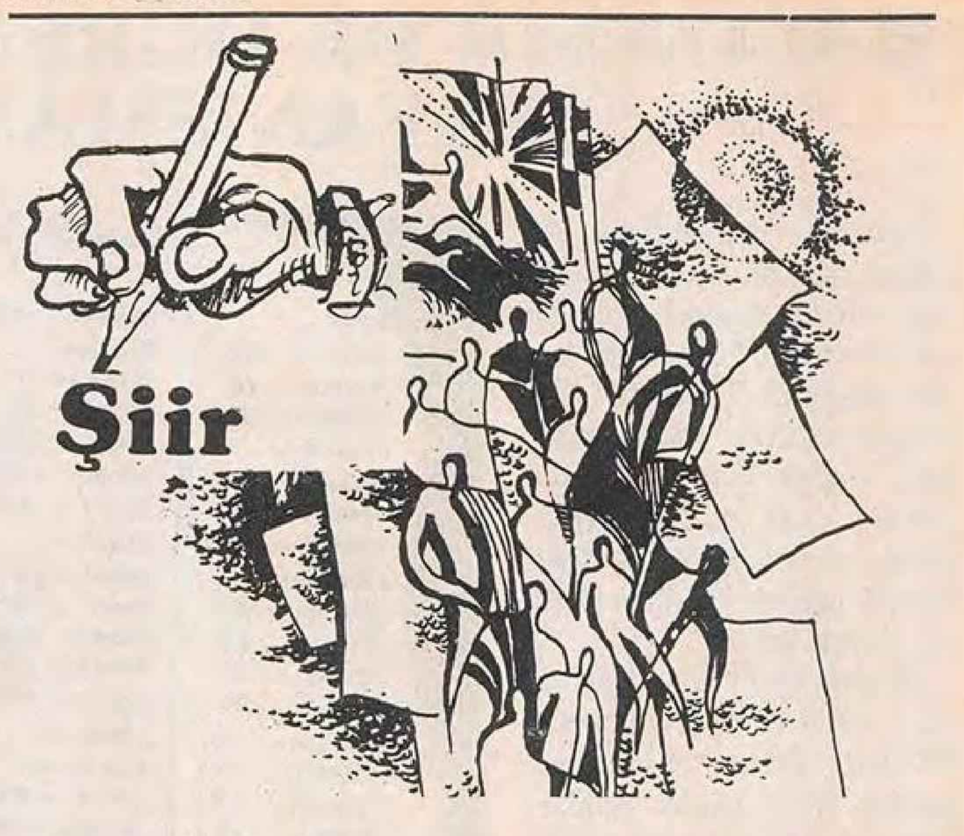
Ülkemizin sorunları o denli çoğaldı ki biz gençliğin, hele liseli gençliğin sorunları ayrı bir ünite konusu olarak işlenirse önem kazanır. Belki şaşıracaksınız ama Diyarbakır Cumhuriyet Lisesi öğrencileri olarak Özal Paşa'nın çağ atlama iddiasına katılıyoruz. Milli Eğitimde Özal Paşa'nın bize çağ atlattığı kesindir. Neden mi? Çünkü artık liselerde felsefe dersi zorunlu değil. Onun yerine görüş ufuklarımızı din dersleri zorunlu hale getirildi. Elbette bu içinde bulunduğumuz çağda mümkün olamazdı.

Oğretmenin kızına org dersi veren öğrenciler bedava ders geçebiliyor. Bir Marlboro sigarasına ders geçilebiliyor. Artık öğrenciler öğretmenlerini Yalova'daki yazlık evlerinde ağırlayabiliyorlar. Öğrenciler öğretmenlerine kol saati armağan edebiliyorlar. Öğrenciler öğretmenlerin arabalarına aksesuar alabiliyorlar. Öğrenciler öğretmenlerine ruj, oje vb. makyaj malzemesi armağan edebiliyorlar. Lisemizde iki öğretmen bir kız öğrenciyle cinsel ilişki kurabiliyor (Kız öğrenci okuldan atılırken onlar sadece tayin edilerek cezalandırılıyor).

Lisemizde çalışkanlar ve tembeller olmak üzere öğrenciler ikiye ayrılıyor. Çalışkanlar el üstünde tutulurken, tembel olarak nitelenen ise kader mahkumu olarak tecritliler sınıfının bir üyesi olmaya terkediliyor. Yeni bir fişleme yöntemi keşfedilmiş oluyor. Ne de olsa biz çağ atlayan Türkiye'nin öğrencileriyiz.

Karbonatlı çay içmeye mecbur ediliyoruz. Ama önemli değil. Radyasyonlu çay içtik ölmedik, karbonatlı çaydan mı öleceğiz? Ne de olsa biz çağ atlayan bir ülkenin bütün hastalıklara bağışıklı çocuklarıyız.

Tüm öğrenciler İstiklal Marşı törenine katılmak zorunda. Mazeret her yerde geçerli bir tek burada değil! Üstelik bir tek İstiklal Marşı söylemek de yetmiyor. Bazen dört defa söylediğimiz bile oluyor. İstiklal marşına yetişmeyen öğrenciler o gün derse alınmıyor. Ve Milli marşımızla birlikte çağ atlıyoruz.

Diyorlar Ana

Bana deli diyorlar anne
Kötü, serseri diyorlar.
Dışarı atılan sevgi
çöpünün üstünde
oturan dilenci diyorlar.

mum ışığında
Yanmış kibrit çöpünün
siyahıyla
Yaptığım kalemle,
yazdığım şiire
Anlamsız, anasız, babasız
diyorlar anne

Tatlı ağızından öğrendiğim
dile
Ha babam yediğim insan
dayağına
Doğulu kardeşime
Görgüsüz gün görmemiş
diyorlar anne.

Mutluluğumun üstüne
oturdular
çileğimi kopardılar
Kırk günde biriktirdiğim
paramı
götürdüler, çaldılar,
çaldılar anne...

ARTA KALAN KIZILLIKLA UMUTLARA KÜREK ÇEKEN MAVİ BALIĞA

Bu şiir,
Batan günün kızıllığında
Herşeye karşın
Umutlara kürek çeken mavi balığa yazılmıştır.
Mavi balık sever kızıllığı.
Gitmesin ister.
Gece mavidir.
Balık sevmez kendi rengini
Gün batar
Ortalık kararır
Ağ çekilir
Türküsü söylenir okyanusun öteki yanında
direnen balıklarca:
Mavi balık yoruldu artık,
Kürek çekemeyecek umutlara,
Mavi balık, ölü balık...

Vedat Sağ

GRUP YORUM

"Amacımız Devrimci Halk Müziğinin Yaratılmasına Katkıda Bulunmak"

Son dönemin koşulları içinde genç insanların tepkilerini dile getiriş biçimleri çeşitliliği arasında kitleselleşmeyi en fazla yakalayan ve bu sebeple en fazla polemik ve tartışmalara yol açan kültürel etkinliğin müzik olduğu görüşündeyiz. Grup Yorum'la başladığımız bir söyleşi dizisiyle Gençlik Müzik Toplulukları olarak adlandırılabilecek grupların müzik anlayışlarını iletmeye çalışacağız.

Grup Merhaba ile yaptığımız söyleşiyi ise önümüzdeki sayımızda yayınlayacağız.

Nail Özkök

"Halk müziğimizde Ruhi Su ile başlayıp Zülfü Livaneli ile devam ettiğini kabul ettiğimiz "ulusallaşma" çabalarıyla birlikte, bundan sonra da günün koşullarına duyarlı ama halk kültürünün özünü kaybetmeden, müziğimizin, ülkemizin, özgün kültürünün oluşmasına yönelik üretilmesini amaçlıyoruz" diyorsunuz. Evet kendiniz yaptığınız böyle bir açıklama ile toplumsal gelişim içinde müziğe bakış açınızı kısaca açıklıyorsunuz. Kaynağınızı aldığınız Halk Müziğine baktığımızda ise; ümitsizlik, acı, ezilmişlik ve benzeri yaklaşımlar sözsel yapıda kendini gösterirken, müziğin de buna koşut olarak üretildiğini gözlemliyoruz. Yani kitlelere benzeri yaklaşımlarla gidiliyor. Benim istediğim bu konuyu biraz açmanız, neden acı ve ümitsizlik? İsterseniz söyleşimize ilk burdan başlıyalım.

METİN - Bu saydığınız özellikler doğu toplumlarının genel karakteristiğidir, yani mistisizm... İkinci özellik ise, İslamiyetin Anadolu insanları üzerindeki etkisidir. Bu genelde kaderci anlayışı da beraberinde getiriyor. İslamiyetin sosyal yaşamı düzenlemesi, onun toplum üzerindeki etkisini belirliyor. Üçüncüsü de 200 yılda biçimlenen emperyalizmin yoz kültür politikası ve tüm bu saydıklarımızın oluşturduğu kaos ortamı...

Evet bir defa Anadolu halkı gülmesini bilmiyor, gerçi ülmesi için hiçbir sebep yok. Çünkü Anadolu halkı yüzyıllar boyunca merkezi feodal Osmanlı despotizminin sopası altında ezilmiş, daha sonraki dönemde de "dipçik altında zorla boyun eğdirilmiştir."

Gerçekten de söylediklerimizi en güzel Ruhi Su anlatmış. "Türküler dolmuşa benzer, neyi yüklersen onu götürür." Bir aşkı, bir sevgiyi, bir kahramanlığı bir felaketi, yaşanılan herşeyi türküler taşır bize. Çünkü yaşanılan gerçeğin ta kendisidir. Bu ezilmişliği Latin Amerikada, ya da bir caz ezgisinde veya bir Afrika müziğindeki çığlıklarda da görebiliriz. Aynı şekilde Doğudaki bir Kürt ezgisinde de bu özü görebiliyoruz. Atılan bir çığlık, beraberinde bir isyanı da taşır.

Biraz da bestelerinizde kullandığınız şiirlere değinmek istiyorum. Şiir seçerken nelere dikkat ediyorsunuz?

KEMAL - Aslında salt kendi ürettiğimiz şiirleri bestelemek gibi bir amacımız yok. Örneğin: Ahmet Telli, H.Hüseyin, Gülten Akın gibi son dönem ozanlarımızın da şiirlerini kullandık.

TUNCAY - Bizim şiirlerini aldığımız şairler belki ünlü değiller ama bunlar da şairlerdir, hem de olayı yaşayan, kavgarın içinden çıkan insanlardır. Sanıyorum ki olayları en iyi yansıtan bunlardır.

Kasetinizin oluşma aşaması üzerinde biraz konuşalım isterseniz.

METİN - Teknik olarak içimizde en iyi Kemal olmasına karşın yine de grup olarak müzik tekniğini çok iyi bilen insanlar değiliz. Bu yüzden birçok parçamız doğaçlama ile biçimlendi.

TUNCAY - Bu doğaçlamanın bir örneğini de 'Munzur Dağı' nda görebiliyoruz. Metin bu parçayı guruba getirdi ve yarı teknik, yarı doğaçlama ile bu parça biçimlendi. Bu biçimlenmede herkesin ortak bir katkısı var tabi.

Son zamanlarda neredeyse tüm gurupların peşine düştüğü, yerel motifleri müziğin bünyesinde kullanmak gibi bir yaklaşımları var. Yerel motifleri kulanmak çoksesliliği yakalamanızda bir sorun yaratıyor mu? Bir başka açıdan baktığımızda çok sesliliğe geçişle toplumsal gelişim arasında nasıl bir ilişki var sizce?

METİN - Yerel motiflerin kullanılması "devrimci halk müziği"nin oluşturulmasında bir olumluluktur, çünkü bilimsel olan da budur. Amacımız "devrimci halk müziği"nin yaratılmasına katkıda bulunmaksa, kaynağımız bu toprağa özgü sesler olacaktır. Bu özgün seslerin ilerici yanlarını alıp, yeni bir duyarlılıkla biçimlendirmemiz gerekmektedir. Bu anlamda yerel motiflerin kullanılmasını destekliyoruz, yani kısaca günümüz türkü formunu yakalamaya çalışıyoruz.

KEMAL - Dün insanlar Anadolu'da günlük yaşantılarını türkülerle nasıl anlattılarsa, bizde bugün halktan insanlar olarak günümüzü anlatmaya, günümüz duyarlılığında türküler yapmaya çalısıvoruz.

KEMAL - Sanat müziği de Anadolu insanının kendi müziğinden doğmuş, fakat saraylarda gelişmiştir. Yani iki müzikde kaynak olarak aynıdır. Fakat birisi en geniş anlatım olanaklarına sahipken, diğeri kısır bir aşk ve din konusu arasına sıkışıp kalmıştır.

TUNCAY - Sanat müziği de bu nedenle ısmarlama bir müziğe dönüşüyor.

METİN - Sonuç olarak Sanat müziği de bizim müziğimiz. Ama bu müziğin üretilmesi halktan kopuk bir biçimde gelişti. Sanat müziğinin de ilerici yönleri alınıp kullanılabilmelidir. Ama yinede halkı en iyi anlatan müzik, halk müziğidir.

KEMAL - Sorunun ikinci bölümüne gelince; biz çoksesliliği bir araç olarak görüyoruz. Çoksesliliği daha iyi, daha geniş bir anlatım biçimi olarak görüyoruz. Bu bizce mutlak olması gereken birşey. Fakat bugün kafaları örümcekleşmiş bir sürü hoca konservatuarlarda hala tek sesliliği savunuyor, tabii çıkarları gereği...

TUNCAY - Biz birçok çalışmamızı doğaçlama ile yapıyoruz. Deneme, yanılma yolu çoğu zaman güzel şeyler yakalamamızı sağlıyor.

KEMAL - Gelelim sorunun üçüncü bölümüne; Burjuva demokrasisi olan ülkelerde toplumun kendi işleyişi içerisinde bir çokseslilik var. Yani toplumu oluşturan insanlar tek başlarına farklı toplumsal işlevler yüklenmişler. Ama bütün bu insanların bir arada oluşturdukları uyum da toplu bir orkestra gibi. Doğu toplumlarında durum böyle değil ve bütün insanlar hep aynı şekilde düşünmeye ve yaşanmaya zorlanıyorlar.

METİN - Yüzyıllardır resmi politika hep tek tip insan yaratmaya çalışıyor. Almanya'da Hitler politikasının da yaptığı buydu. Bizdede böylesi baskılar yaşanıyor, ama çoğu geleneksel baskılar. Tabii ki bu baskılar tümüyle fiziksel baskılar değil, bu nedenle tek boyutlu yaşam tek sesli müziği de beraberinde getiriyor.

Son birsoru olarak bundan sonraki çalışmalarınızda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

ORTAK YANIT - Sanırız en önemlisi, çalışmalarımızı en geniş kitlelerle paylaşabilmek. Bir sanatçı ya da topluluk için en güzel şey, ürettiği yapıtın halka ulaşabilmesidir. Tabi buda sonuçta halkın önünde olmasına ve onun dönüştürme çabalarıyla yüklü olmasına bağlıdır.

NEFRET, REKABET, BİRLİKTELİK: U2

Herşey, Larry Mullen'in Dublin'deki Mount Temple Lisesi'nin ilan astığı bir "rock" orkestrası kurmak isteyen olup olmadığını soran küçük bir notla başlamıştı.

Duyurudan sonraki Cumartesi günü, Mullenlerin mutfağında toplanan 6-7 Mount Temple öğrencisi Rolling Stones'den parçalar çalmaya başladı. Larry Mullen, Bono (Paul Hewson), The Egge (David Evans) ve Adam Clayton'dan oluşan U2 topluluğu müzik yaşamına burada başlıyordu.

1980'de piyasaya çıkan ilk albümleri 'Boy'dan sonra U2'nin en önemli çıkışı son albümleri "The Joshua Tree" ile oldu. Grubun en çok iz bırakan -ve tabii daha büyük bir dinleyici kitlesine ulaşmasını sağlayan- konserleri ise Live Aid kampanyası sırasında ve Uluslararası Af Örgütü için geçtiğimiz yaz yaptıkları turda verildi.

U2'nin konserlerinde dinleyicileriyle kurduğu iletişim oldukça farklı boyutlarda. Amerikalı bir U2 hayranı olan Patty Klipper bunu şu sözlerle açıklıyor:

"Önce benim aklımı müziklerine açtılar. Sonra müzikleri aklımı dünyaya açtı." Grup üyeleri rock müziğinin ahlaki yükümlülükleri ve sosyal sorumlulukları olduğuna inanıyor.

U2'nin menajeri Paul Mc Guiness "İnsanlar hep U2'nin dünyanın en büyük yeraltı eylemi olduğunu söylerler ama bu değişmeye başlıyor" diyor. New York ve New Jersey de U2 konserlerinin biletlerini satan Thom House, bilet almak için dükkanının önünde günler öncesinden biriken kalabalıktan söz ederek "Bu grup neredeyse Beatles ayarında" diyor. Ancak grubun lideri olan ve şarkı sözlerini yazan Bono aynı düşüncede değil. "Gerçekten o kadar iyi olduğumuzu sanmıyoruz." diyor. "Abartıldığımızı düşünüyoruz, insanların beklentilerini boşa çıkarmayacak bir çizgiyi yakalamaya çalışsak da yalnızca kendi beklentilerimizi boşa çıkarmamak bile bizim için ürkütücü bir iş"

U2'yi birçok rock grubundan ayıran özellik her an yüklenmeye hazır oldukları sosyal sorumluluklar. Live Aid konserlerine katılmaları, Uluslararası Af Örgütü içinbirçok kampanyada yer almaları yanında,hayranları içinyayımlanan gazetelerinde de politik çağrılara yer veriyorlar. Zaten gazetenin adı da *Propaganda.* Yine de; grup üyeleri müziğe öncelik tanıdıklarını söylüyorlar. Bono "Herkesin U2'yi 'derin ve anlamlı' nedenlerle benimsemesinden nefret ederdim, biz gürültü bir rockın roll orkestrasıyız" diyor.

Grup üyeleri ilk günlerden beri oldukça sıkı bir birliktelik içindeler. Clayton ilk iki yıl rekabet ve en iyiyi yapma hırsı nedeniyle gruptaki herkesin diğerlerine karşı bir tür nefret duyduğunu söylese de plak şirketlerinin kapılarında keşfedilmek ve biraz para kazanabilmek için dolanırken, grup dışından yapılan bir veya diğer üyenin gruptan çıkarılıp müzik kalitesinin yükseltilmesi önerileri hep reddedilmiş. Grubu bu günlere getiren birliktelik şarkıların yazılmasında bile sürüyor. Genellikle sözleri Bono yazıyor ama şarkının oluşumunda bütün grubun katkısı var. Egge ise bunu değiştirme yanlısı. "Sanırım ileride Bono ile ben daha yakın çalışacağız" diyor.

Evet ama hala koşuyorum
Sen bağları koparttın
Sen zincirleri gevşettin
Sen haçı taşıdın
Ve benim günahlarımı
Biliryorsun, inanıyorum ona
Ama hala bulmuş değilim
Ne aradığımı

U2 koşmaya devam ediyor. Hem yakalanacak gibi de değil. Hem de gideceği yeri biliyor.

TV'de İkinci Kanalda Cumartesi Geceleri...

Yanlış anlaşılmasın televizyon birinci kanaldaki "Cumartesi gecesi" programından söz etmiyoruz. Cumartesi gecesi ikinci kanaldaki programdan söz etmek istiyoruz.

Her Cumartesi gecesi ikinci kanalda haberlerden sonra 22.12'de ya bir bale oluyor, ya bir opera ya da bir oyun. Bu programlar ikinci kanalı seyredebilenler için gerçek bir kültür hazinesi. Örneğin bu satırlar baskıya girmeden önceki Cumartesi günü gazetedeki TV programında şöyle yazıyordu: "Bale-Altın Çağ" Acaba nedir bu altın çağ diye merakla baktık, başka bir bilgi yoktu. Ama tecrübeli televizyon izleyicileri olarak bu balenin kaçırılmaması gerektiğini sezinledik ve 22.12'de televizyonun önüne kurulduk.

İyi ki kurulmuşuz.

Karşımıza Moskova Bolşoy balesinden Şostakoviç'in Altın Çağ isimli eseri çıktı. Ünlü Sovyet bestecisi Dimitri Şostakoviç bu bale müziğini 1930'da bestelemiş. Koreografi Yuri Grigoroviç'in. Balenin konusu basit. İşçi Boris'in sevgilisine aynı zamanda karanlık işler de çeviren zengin bir gece klübü sahibi de göz koyar. Kızı kaçırır, ama Boris işçi arkadaşlarının da yardımı ile sevgilisini kurtarır. Ama konunun sadeliği balenin güzelliğine hiç de gölge düşürmemişti. Bir kere Şostakoviç'in müziği alışılmışın dışında, çağdaş bir müzikti ve çok etkileyiciydi. Hele iki sevgilinin danslarında yer yer sadece piyanonun sesiyle cazı çağrıştıran ama alabildiğine lirik bir müzik duyuluyordu. dahası Moskova Bolşoy dünya balesinin 1 numarası olduğunu her adımda insanın nefesini keserek gösteriyordu. Başbalerin Besmertnova bir tüy müydü, bir kuğu mu, neydi karar veremedik. Ya o iki balet? İşçi Boris rolündeki Irek Muhemedov ve zengin kötü adamdaki Gediminas Taranda herhalde insan vücudunun hareketlerindeki mükemmelliğin iki örneğiydi. Muhemedov'u daha önce Spartaküs'te de seyretmiş ve unutamamıştık.

Evet, yine Sovyet besteci Haçaturyan'ın Spartaküs balesini de aylar önce bir Cumartesi gecesi ikinci kanalda seyretmiştik. Aynı programda, Shakespeare'in Yanlışlıklar Komedyası'nı, Titus Andronicus'u, hem de dünyanın en ünlü Shakespeare yorumcuları sayılan Royal Shakespeare Company'den izledik. Ya operalar? Örneğin Mozart'ın ünlü Figaro'nun Düğünü operasını hem de Placido Domingo, Kiri te Kanawa gibi en ünlü seslerden ve televizyon için çekilmiş bir filmde seyrettiğimizi de belirtmemiz gerek.

Tabii her Cumartesi büyük piyango çıkmıyor. New York Balesinden Bir Yaz Gecesi Dünyası'nı doğrusu izlemeye tahammül edememiştim. Amerikalılar o meşhur görkem hevesleriyle sahneye bir orman, evet neredeyse hakiki bir orman getirmişler ve balerinler de hoplayıp zıplamaya herhalde yer bulamamışlardı. Bulabildikleri zaman da doğrusu bir ormanda nasıl dolaşılırsa öyle geziniyorlardı (tabii ormandaki bir ceylanı kastetmiyorum). Bir de Gerard Depardieu'nun bile rol almasına rağmen son derece sıkıcı bir Moliere çıkmıştı piyangodan.

Yine de her Cumartesi TV ikinci kanala bir göz atmaya değer. İyi bir bale ya da tiyatro çıkarsa bahtınıza, dünyanın en güzel gösterilerinden birini beş kuruş vermeden evinizden izlersiniz. Kötü bir şey çıkarsa, ki ender çıkıyor, her an televizyonunuzu kapatma şansına sahipsiniz.

Çağdaşımız Nazım Hikmet...

Ercan Kozan

"Sanat eserleri üzerindeki son değerlendirmeyi hep zaman yapmıştır. İnsanlığın evrensel kültürüne kalan tüm değerler geçen zaman içinde en az yıpranan hatta hiç eskimeyen yapıtlar tarafından oluşturulmaktadır."

Yukarıdaki satırlar, insanlık kültüründeki sarsılmaz yerini çoktan almış bir şairin kutlayamadığımız doğum gününün 86.sını anmak amacıyla başlanmış bir yazının girişiydi.

Bütün büyük insanlar gibi Nazım Hikmet hakkında yazılacak yazılar da eksik kalmaya mahkum. İnsanlar sözcüğü yerine sanatçılar sözcüğü daha uygun gibi geliyor. Ama biz Nazım'ın kişiliğinde gerçekliğini gördüğümüz bütünsel insan örneğinin Cumhuriyet sonrası aydın tipinde niteliksel bir sıçramaya sebep olduğunu (örnek oluşturduğunu) kabul edersek -ki öyle-, Nazım'ı anlatmak için kullanacağımız büyükle başlayan bütün cümlelerin tek başına bir anlam ifade etmeyecekleri ortaya çıkar.

Girişte değerlendirmelerine güvenimizi sunduğumuz eleştirmenin eleğine takılan eserler için genellikle 'Klasik' nitelemesinde bulunulur. Nazım burada bir parantez açarak devrinde yeni olmayan hiç bir sanatkarın klasik olamayacağını belirtiyor. Yine o son yıllarda, itibarlarıyla ileri geri oynanan yazarlar için şu tanımlamayı yapıyor: (biz bu tanımlamanın sanatçılar olarak genelleştirdiğimizde de doğruluğunu koruduğunu kabul ediyoruz) "Dünya tarihinde çağın sorunları karşısında büsbütün yansız kalmış bir tek yazar göstermek çok güçtür". Nazım Hikmet, bu günlerde 'alttan' nitelemesiyle belirtilen bir aydın türü için ise şunları söylüyor: "... bu gün halkının ve bütün ilerici insanlığın mutluluk ve barış mücadelesinin dışında kalan aydın ya egemen sınıfın elinde basit bir araçtır ya da havayı zehirlemekten başka bir işe yaramayan kokuşmuş verimsiz ottan ibarettir."

Görüldüğü gibi biz onu tarif etmeye çalışırken o bize yol gösteriyor. Çağımızda yapılan Nazım Hikmet tariflerinin körlerin fili tarifine benzediğini söylerken haklıydı Ataol Behramoğlu. Nazım Hikmet hakkında yapılan inceleme ve çalışmaların yetersizliği şimdilik böyle bir değerlendirmeyi haklı çıkarıyor.

Nazım için yapılacak bir çalışmanın çıkış noktasını yine Nazım'ın kendisi, yani yaşamı veriyor. Açıkça görülüyor ki onun sanatı, onun ideolojisi diye ayrı ayrı kavramlar yok. Onun çok tartışılan bu iki 'yönünün' birbirinden ayrılmaz bir bütün oluşturduğu görüşünün çalışmalarımızın mihenk taşı olması gerektiğini yine Nazım sanatı ve eylemleriyle kanıtlıyor.

J.P. Sartre Nazım için kendisinin pek altında kalkmayı beceremediği bir tanımlamada bulunuyor: "Aydın militan". Nazım Hikmet davası adalet tarihimizde bir utanç belgesi olarak durmaktadır. Şiir kitaplarını okumak hala cesaret istiyor. Oyunlarından ise bir kuşağın neredeyse haberleri bile yok. Onun bu yönü için Ataol Behramoğlu şunları söylüyor: "Eğer yaşasa ve bir tiyatroda çalışsaydı çağdaş bir Shakespeare olabilirdi. Erken ölümü dünya tiyatrosu açısından büyük bir kayıptır."

Evet doğum gününü andığımız sanatçı böyle bir insan. Bize düşen hiç de çekip gitmek değil. Nazım ellerimizden tutuyor arkadaşlar. Haydi mutluluk ülkesine, doğum günü pastasının mumlarını üflemeye.

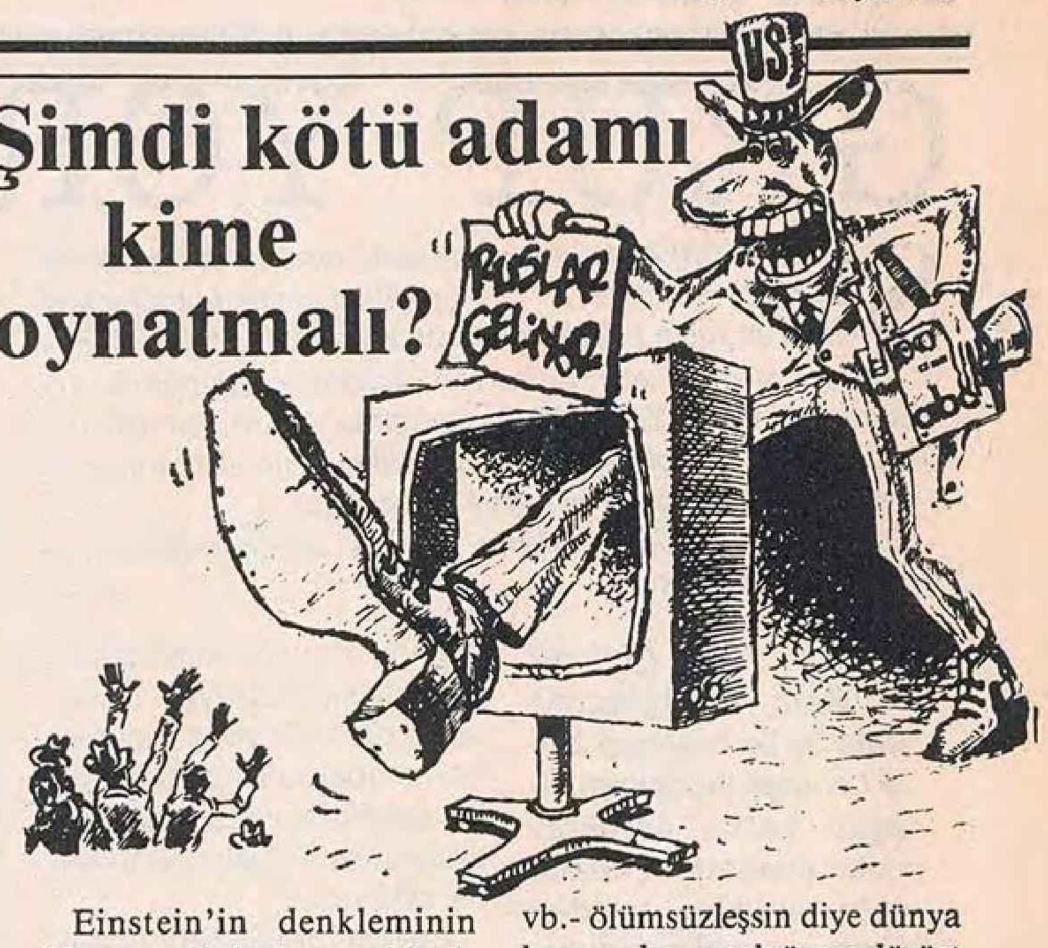
Doğum günün kutlu olsun usta.

OTOBİYOGRAFİ

1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim ve daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşımda Halep'te paşa torunluğu ettim
on dokuzumda Moskova Komünist Üniversite öğrenciliği
kırk dokuzumda yine Moskova'da Tseka-Parti konukluğu
ve on dördümden beni şairlik ederim
kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir
ben ayrılıkların
kimi insan ezbere sayar yıldızların adını
ben hasretlerin
hapislerde de yattım küçük otellerde de
açlık çektim açlık grevi de içinde ve tatmadığım yemek yok gibidir
otuzumda asılmamı istediler
kırk sekizimde Barış madalyasının bana verilmesini verdiler de
otuz altımda yarım yılda geçtim dört metre kare betonu
elli dokuzumda on sekiz saatta uçtum Pırağ'dan Havana'ya
Lenin'i görmedim nöbet tuttum tabutunun başında 924'de
961'de ziyaret ettim anıtkabri kitaplarıdır
partimden koparmağa yeltendiler beni
sökmedi
yıkılan putların altında da ezilmedim
951'de bir denizde genç bir arkadaşla yürüdüm üstüne ölümün
52'de çatlak bir yürekle dört ay sırtüstü bekledim ölümü
sevdiğim kadınları deli gibi kıskandım
şu kadarcık haset etmedim Şarlo'ya bile
aldattım kadınlarımı
konuşmadım arkasından dostlarımın
içtim ama akşamcı olmadım
hep alnımın teriyle çıkardım ekmek paramı ne mutlu bana
başkasının hesabına utandım yalan söyledim
yalan söyledim başkasını üzmemek için
ama durup dururken de yalan söyledim
bindim tirene uçağa otomobile
çoğunluk binemiyor
operaya gittim
çoğunluk gidemiyor adını bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere de ben gitmedim 21'den beri
camiye kiliseye tapınağa havraya büyücüye
ama kahve falına baktırdığım oldu
yazılarım otuç kırk dilde basılır
Türkiyem'de Türkçemle yasak
kansere yakalanmadım ama
yakalanmam da şart değil
başbakan filân olacağım yok
meraklısı da değilim bu işin
bir de harbe girmedim
sığınaklara da inmedim gece yarıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdalandım altmışıma yakın
sözün kısası yoldaşlar
bugün Berlin'de kederden gebermekte olsam da
insanca yaşadım diyebilirim
ve daha ne kadar yaşarım
başımdan neler geçer daha
kim bilir.

Bu otobiyografi 1961 yılı 1 Eylülünde Doğu Berlin'de yazıldı.

Şimdi kötü adamı kime oynatmalı?

Einstein'in denkleminin Alamo çöllerinde gerçekleştirilen bir nükleer patlama ile denenmeye konulmasıyla, soğuk savaş da başladı. Daha sonra Hiroşima ve Nagazaki yaşandı. Gelgelelim, hep esef ederim, iş filmlerdeki rol dağılımına gelince kötü nedense Sovyetti, Komünistti, Rus'tu.

ABD askerlerinin Kızıl Ordu askerleriyle Elbe kıyılarında kucaklaştığı günler çok geride kaldı. Faşizm ve Hitler'e karşı mücadeledeki bu kısa dostluk, usulca ve hesaplıca Amerikan halkına unutturuldu.

Bana kalırsa, batıya göre, "kötü", gerginliği azaltmak için ne yaparsa yapsın - birliklerini çeksin, nükleer deneme yapmasın, füzelerin ve üslerin sökülmesini önersin vb.- hepsi propagandadır; o, kuzu kılığına girmiş kurttur, vesairedir, vesairedir.

Birkaç zaman önce de Mikhail S. Gorbaçov adlı seçkin bir kötü, değişik uluslardan, farklı meslek ve inançlardan bir erkek ve kadınlar grubunu Moskova'da topladı (*) . Bu akıllıca ve nezaketle yönlendirilen ve oradaki, yerli kötülerle birlik olan kadınlar ve erkekler, onu saygıyla dinleyip, alkışladılar.

Kötünün aşılamayı bildiği bu insanlar şimdi artık Gorbaçov'un iyi niyetinin sağduyusunun, muhakemesinin, içtenliğinin, insanlık -biz, onlar, diğerleri, sen, ben, torunlarımız vb.- ölümsüzleşsin diye dünya barışını korumak üzere dürüst önerilerinin harikalığından söz ediyorlar. Tepeden tırnağa propaganda! O toplantıdaki insanlar Tanrı bilir hangi kötülük hüneriyle böyle olmayacak şeylere nasıl inandırıldıklarını hiç öğrenemeyecekler.

Graham Greene'den Yoko Ono'ya, Gregory Peck'ten Max Friche'e, Saharov'dan - nasıl, orada mıydı?- Claudia Cardinale'e bu önemli kişiler, bilim ve üniversite kadroları, sanatçılar, yazarlar, masum ve yoldan çıkmış toplam 1500 kişi yalın ve çoğu kez saftırlar. Yoksa değil mi?

"Bu böyle sürerse" diyordu Norman Mailer, "Amerikan yönetimi esaslı bir meseleyle karşı karşıya olacak: Düşünmek zorunda kalacak".

Ben de şunu ekleyeyim, ne yazık ki bu yönetimde, denildiği gibi iki işi -düşünmek ve sakız çiğnemek- aynı anda yapamayan çok kişi var.

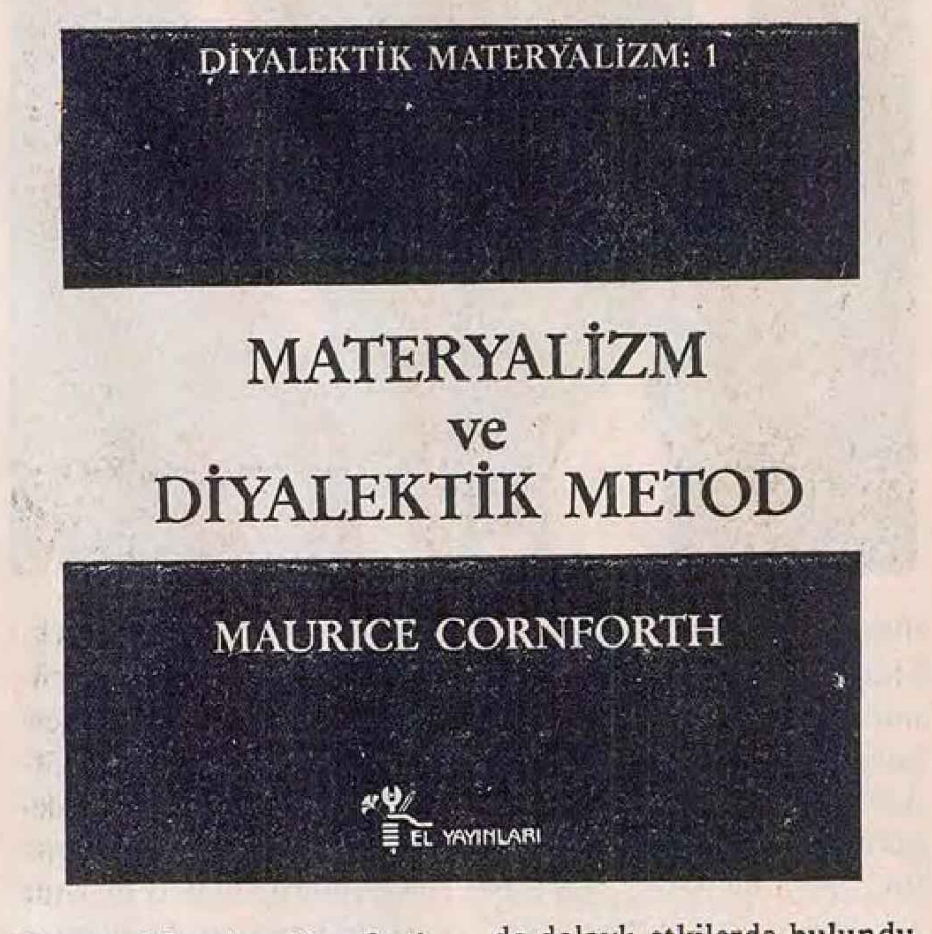
Özetle, eğer Gorbaçov böyle devam ederse Hollywood, filmleri için bir başka kötü aramak zorunda kalacak. Bir süredir yerini alacak, az çok benzer birilerini -örneğin Fidel, Humeyni, Kaddafi, Ortega...- bulma çabaları görülüyor. Ama bu, aynı şey değil, bunlar ancak B klasmanında bir filmde kullanılabilir. Peki, kötüyü kime oynatmalı?

El Pais, 24 Şubat 1987

(*) 14-16 Şubat'ta Moskova'da yapılan Uluslararası Barış Formu.

KİTAP TANITIMI

MATERYALİZM VE DİYALEKTİK METOD

Yazan: Maurice Cornforth,
Çeviren: Cem Gönenç,
El Yayınları; 1. Baskı: EKİM 87

12 Eylül yılları yalnızca fiziksel baskı ve tahribat yapmakla kalmadı. Belki daha da büyük tahribat ideolojik alanda yapıldı. Devletin en yetkili ağızları yanıt verme olanağı bulunmayan gerçek yurtseverlere, kitle iletişim araçlarını diledikleri gibi kullanarak yaylım ateşi açtılar. Gizli ve açık faşist odakların hazırladığı bir senaryonun faturası, sosyalistlere, devrimcilere, ilericilere çıkarıldı. Bunlara ek olarak, geniş kitlelerin beyni kapitalist yığın kültürüyle yıkandı. Devlet desteğiyle güçlenen dinci-milliyetçi ideolojiyle bu yığın kültürünün bileşimi "arabesk" bir mozaik ortaya çıkardı.

Bu saldırılar "sol" kesimde de dolaylı etkilerde bulundu. Althusser, Poulantzas, Garaudy, Evelyn Reed vb. bir dönem en çok okunan yazarlar arasına girdi. Sivil toplumculuk, alternatifçilik vb. akımlar aydınlar arasında hızla yayıldı, Marksist teori ve onun en önemli bileşeni olan diyalektik ve tarihi materyalizm "sol"-dan da saldırılara uğradı.

Materyalizm ve Diyalektik Metod işte bu ortamda daha da değer kazanıyor. Materyalizm ve diyalektik yöntemin temellerini akıcı ve anlaşılır bir dille anlatan kitabı diğer felsefe kitaplarından ayıran özellik, toplumsal yaşam ve uygulamadan verilen örneklerin ağırlıkta olması. Felsefeyi bir "hobi" olarak görmeyip, dünyayı değiştirmede kullanılacak bir araç olarak değerlendirenlerin okuması gereken bir kitap......

Atilla Özdemir

Ah Arkadaşlar, Müzik Böyle Daha Da Güzel:

Ayşe Ak

Hayatta orkestra şefi olabilmeyi isterdim.

'Pam pam pam paaaaa!.'

Bu, Beethoven'in 5. Senfonisi'nin girişi. Hani şu ünlü "kader kapıyı çaldı". Siyasi geçmişimizde de olur olmaz yerlerde çalınan bu senfoniyi yönetmek isterdim. O büyük orkestranın önünde durup, çok ciddi bir surat takınıp iyice konsantre olduktan sonra o büyük sihirli sopayı kaldıracağım, kısa bir an... ve işaret verdiğimde bütün salon müziğin titreşimleriyle inleyecek:

'Pam pam pam paaa-a ...'

Bir orkestra şefi olmak için geç kaldım, ama müziğin derinliklerine dalmanın yaşı yoktur gibi geliyor bana. En önemli şey de müzik zevkinin öyle doğuştan varolmadığını, **öğrenilmesi**, belli bir **çabayla edinilmesi** gerektiğini bilmek.

Bazı müzik parçalarını dinlemek kolaydır. Kolayca akılda kalan bir melodi vardır bu parçalarda. Asla bunlar değersizdir gibi bir anlam çıkmamalı bu satırlardan. Örneğin Beethoven'in Ayışığı Sonatı klasik müziğe uzaktan ilgi duyanlarca bile bilinir ve romantik duyguların doruğu olan bu piyano sonatı zevkle dinlenir.

Oysa Beethoven'in ünlü Eroica Senfonisi'ni, yani Üçüncü Senfonisi'ni duyduğunuzda, tanıyabilir misiniz?

Üçüncü Senfoni adı üstünde Eroica, yani kahramanlığa adanmış. Beethoven 1789 Fransız Devrimi'nin çocuğu. 1770'te doğmuş ve devrim fikirlerinin Avrupa'yı kasıp kavurduğu çağda, eşitlik, özgürlük, kardeşlik düşünceleriyle yoğurmuş müziğini. Devrim heyecanıyla dolu yüreğiyle Napolyon'a hayran olmuş. Dehasının bir ürününü devrimin bu diğer çocuğuna, diğer dehasına adamış. Tam senfoninin bir kopyasını Paris'e göndermeye hazırlanırken Napolyon'un İmparator olarak taç giydiği haberi gelmiş ve Beethoven müthiş bir öfkeyle notaların Napolyon'a ithaf cümlesini taşıyan birinci sayfasını koparıp yırtmış, yerine "bir kahramana" ibaresini yazmış: Eroica.

Anlaşılan Beethoven yine müzikle ifade edersek Fransız Devrimi'nin diyalektik "dans"ında sola adım atmış, hayran olduğu Napolyon'un da kendisiyle uyum içinde sola bir adım atacağını umarken, dans arkadaşı tipik bir burjuva sözcüsü olarak kitlelerin fazla ileri gitmesine engel olmak için sağa yalpalamış ve müzisyeni hayal kırıklığına uğratmış. (Diyalektik dans terimini ben bulmadım. İngiliz yazar E.J. Hobsbawm, ünlü Devrimler Çağı 1789-1848 adlı kitabında burjuva devrimlerine "dramatik bir diyalektik dansın egemen olduğunu" söylüyor: "Kitleler harekete geçer -sola - bir adım - ılımlılar - ikiye - bölünür - ve - sağa - bir - adım, -bu durum orta sınıfın büyük bir kesiminin tutucu kampa geçişine ya da sosyal devrim tarafından yenilmelerine kadar böyle devam eder" (Abacus edition 1984, s.83)

Niyetim "malumatfuruş"-luk yani oradan buradan edindiğim bilgileri ukalalık olsun diye satmak değil. Niyetim müziğin insanlık tarihiyle o kadar sıkı sıkıya bağıntılı olduğunu göstermek. Beethoven büyük bir müzik dehasıydı evet, ama bir yüzyıl önce doğsaydı bambaşka bir müzik bestelerdi, çünkü beyni devrimler çağının düşünceleri ve heyecanıyla dolu olamazdı. 9. Senfoni'nin Koral bölümünü alalım, yani koronun bütün haşmetiyle müziğe girdiği son bölümü: Sözler ünlü Alman romantik şairi Friedrich Schiller'in An die Freude (Neşe'ye) adlı şiirine ait. Şiir "Neşe"ye övgüler düzerek şöyle der (düz bir çeviriyle ve Schiller'in affına sığınarak): *Senin sihirli gücün, geleneklerin ayırdığını birleştirir, yumuşak kanatlarının altında bütün insanlar kardeş olur.*

Baştan başa insanların eşitliği, kardeşliği ve insan sevgisi üzerine olan bu şiiri Beethoven henüz 23 yaşında

bir gençken 1793'te okumuş ve bestelenmesi gerektiğine karar vermişti.

Tam yirmi yıl boyunca bu fikri kafasında evirdi çevirdi Beethoven. Şiiri müziğe çevirmenin sabırsızlığı giderek arttı, neredeyse durdurulamaz bir istek oldu içinde. Dokuzuncu senfoninin doğuşu biraz da bu şiire doğru koşan bir dehanın ürünüydü. Senfoninin birinci bölümü bir çığlığa dönüşmeyi bekleyen gerginliği, ikinci bölümü bir belirsizliği, bir bekleyişi, üçüncü bölüm, adagio, bir hasreti dile getirir.

Presto ya da final bölümü orkestranın bütün hızıyla girmesiyle başlar. Sonra müzik yavaşlar, ana tema hafif hafif duyulur. Derken bir bariton şarkıya başlar: "Ah arkadaşlar bırakalım bu sesleri! Daha neşeli şarkılar söyleyelim." Sonra tenor katılır şarkıya. Derken koro bütün haşmetiyle seslenir: "Bütün insanlar kardeştir." Sonlara doğru büyük bir gümbürtüyle okunan şu dize beni çok heyecanlandırır: "Milyonlar sizi kucaklıyorum. Bu öpücük bütün dünya içindir!"

★★★

Ah arkadaşlar, bilmem müziğin sabırla dinlenilmesi mutlaka **öğrenilmesi** gerektiğini anlatabildim mi?

Müzik sadece bir güzel sesler bütünü değil, bir okyanus,bir evren. Ama insanlığın o görkemli kültür mirasının içinde bir evren. Mozaiğin bir parçası. Mozaiğin parçalarını bir araya getirdikçe daha büyük, daha muhteşem bir mozaikle karşılaşıyorsunuz, yüreğinizi daha da büyük bir heyecan kaplıyor, mozaiğin bütün parçalarını ele geçirmek istiyorsunuz.

Geçirebilirsiniz de. Sadece geçmişin müziğinin değil geleceğin müziğinin parçalarını da...

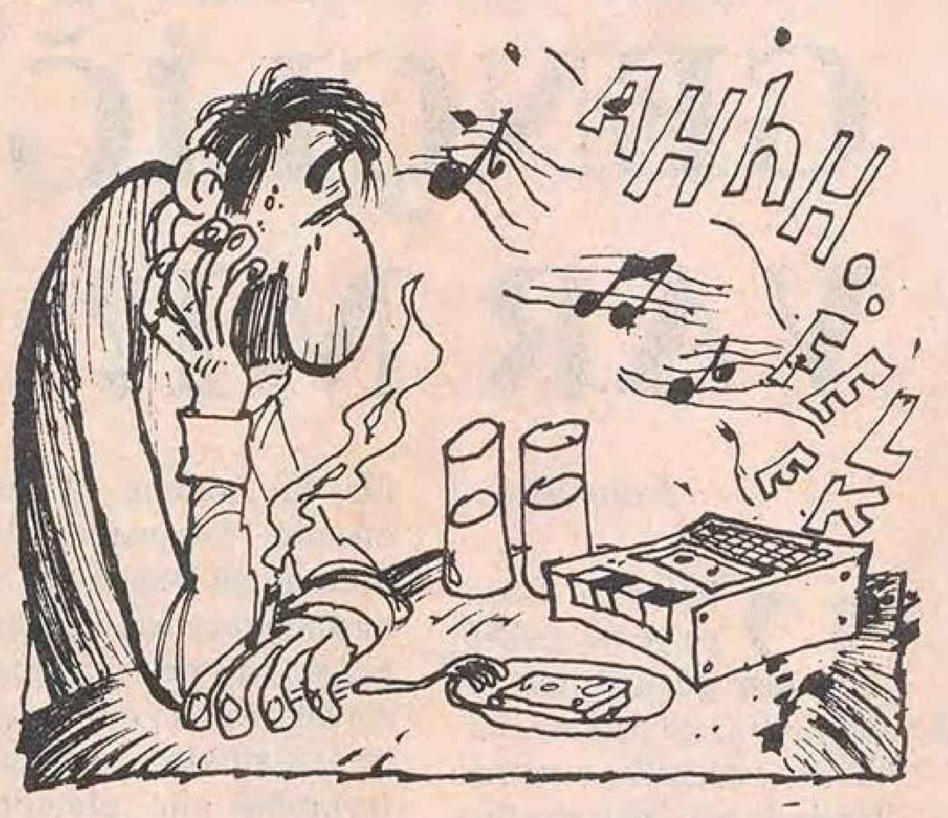
Ama önce yapılacak iş, müziği dinlemesini öğrenmek.

Şu arabesk dediğimiz...

Hatice Alioğlu

Müzik toplumdan, toplumun kültüründen soyutlanamaz bir olgu olarak görüldüğünden öncelikle kültür kavramı üzerinde biraz durmakta yarar vardır.

Kültür dediğimiz soyut kavram, insanın doğayla ve kendi ile olan mücadelesi sırasında doğayı ve kendisini denetimi altına alabilmek için yarattığı herşey, yani bu çaba sonunda beliren anlamlar, değerler ve kurallardır. Kültürün değişmesi insan ilişkilerinin değişmesine, insan ilişkilerinin değişmesi ise teknolojinin değişmesine bağımlıdır. (Teknolojinin değişmesi üretimin biçimini değiştirmektedir, değişen üretim biçimi değişen üretim ilişkilerini de birlikte getirmektedir.)

Cumhuriyetin ilk yıllarında uygulanmaya başlayan Batı'ya yönelik kültür politikaları toplumsal tabandan alabildiğine uzak olduğu için başarılı olamamıştır. Radyonun bu konudaki çabaları da sonuç vermemiştir. Çünkü çok sınırlı yayın saatleri vardı ve TV kadar hızlı yayılmamıştı. Büyük kentlerin tekelinde kalmıştı.

II. Dünya Savaşından sonra Türkiye'ye yapılan Marshall yardımının büyük kısmı tarım teknolojisini değiştirici nitelikteydi. Bu teknolojinin girişi ile Türk toprak sisteminin yapısından dolayı topraklar bir elde birikmeye ve küçük toprak sahipleri topraklarını satmak zorunda kalmaya başladılar. Bu arada tarımda çalışan emek de işsizleşmeye başladı. Böylelikle topraksızlaşan ve işsizleşen kitleler kentlere göç etmeye başladılar.

Kentin çevresine yerleşen ve sürekli değişen kurumsallaşmamış işlerde çalışan bu nüfusun kentle bütünleşmesi sorunu iki boyutta ortaya çıkıyordu. Bunlardan birisi ekonomik bütünleşme diğeri ise sosyal bütünleşmeydi. Bu geniş kitleyi tüketim pazarına çekebilmek için taksit-kredi yöntemlerinin geliştirildiği, bu yöntemler sayesinde düşük gelirli bir kitlenin lüks sayılabilecek tüketim mallarını (ya da taklitleri) alabildikleri bu nedenle de ekonomik yönden kendilerini kentlilere yakın hissedebildikleri görülmüştür. Ancak sosyal bütünleşmeyi sağlayıcı herhangi bir yöntem bulunmamıştır.

İşte sosyal olarak kentle bütünleşemeyen bu geniş kitleler söze dayalı hareketli ezgilerden oluşan bir müzik türü yarattılar. Bu müzik türünde sözlerin asıl önemli olmasının nedeni ise ancak sözlerle bu kitlenin acılarını, çile çekişini ve genellikle de bir kabul edişin çığlıklarının anlatılabilir olmasıdır.

Bu müzik türüne bir anlamda yabancılaşmanın müziği, kentlere yığılan bu kitlelerin horlanmasını, itilmesini dile getiren bir müzik türü, zaman zaman isyankar ama genellikle acı çeken ve bir acıyı kabullenen bir psikolojinin müziği diyebiliyoruz.

Son olarak bu müzik türüne kent soyluların gösterdiği tepkiye üç boyutlu olarak bakabiliriz[1].

- Yığınların sorunlarını dile getiren arabesk müziğe ilk resmi tepki yasaklama olmuştur. Bu tepki yığınlara baştan beri alınan yanlış ve olumsuz tavrın bir uzantısı olmuştur. Her ne kadar müziğin niteliksizliği bir yasaklama nedeni olarak ortaya sürülmüşse de, belirli standartlara uygun olmayan Hafif Türk Müziği denilen müziğin büyük bir bölümü yasaklı değildir.

- İkinci tepki ise yine kentsoyluların bu kesimden kâr sağlama boyutunda gelmiştir. Ve kasetçilik TRT yasaklarından da yararlanarak bugün bir sanayiye dönüşmüştür. Kaset sanayi TRT'nin yasaklarını da anlamsızlaştırmıştır. TRT'nin alt yapısı farklı bir düzenin çok uzmanlaşmış müziğini benimsetmek için yaptığı yayınlar tüketici bulamamakta, halk gene kendi gerçek yaşamının yer aldığı alt yapının bir ürünü olan müziği kasetlerden dinlemektedir.

- Üçüncü tepki ise bugün bu müziğin kentin diğer kesimlerince de benimsenmesi ve yaygınlaşması olgusudur. Bugün arabesk müzik neredeyse Türk toplumunun müziği niteliğini kazanma yolundadır.

Arabesk müzik bir kır kent kültürünün sanat ortamında çakışmasından ortaya çıkan, ve belki de bu çakışmayı en başarılı gösteren bir örnektir.

Arabesk müziğe alınacak tavır da, bu müziğin tüketicilerini küçümseyici itici, yabancılaştırıcı olmaktan çok, bu türün bir toplumsal değişme esnasında ortaya çıkan, çakışan kültürlerin bir sonucu olduğunu düşünmek ve meselenin bu müziği yasaklamak, küçümsemek gibi tavırlarla değil, bu topluluğun kentte eşit gelir dağılımı, eşit hak ve özgürlüklerden yararlandıkları zaman, yani kentle bütünleştikleri, uyum sağladıkları zaman kendiliğinden yok olacağını ya da daha sanatsal ve estetik kaygılarla yapılır hale geleceğini bilen bir tavırla anlaşılabileceğidir.

1 Doç. Dr. Tansı Şenyapılı. O.D.T.Ü.

Tiyatroda İzleyicinin Rolü...

Önder Güvenç

Bütün sanatsal üretimler, sanatçı-yapıt-alıcı dizgesindeki ilişkinin bütünleşmesiyle tamamlanırlar. Tiyatroda alıcı konumundaki izleyicinin rolü diğer sanat dallarındaki alıcıların fonksiyonundan daha değişiktir.

Bir resim, bir film saklanabilir, bir rafta sizi sabırla bekleyebilir. Oynandığı anda yeniden üretilen ve yine o anda tüketilmesi gereken bir sanat olarak tiyatroda ise izleyici gösterimin sanatsal işlevini tamamlamak üzere o anda orada olmak zorundadır. Başka bir deyişle bir tiyatro olayının izleyicisi hiç yoksa o olay o gün sanat olarak tamamlanmamıştır. Diğer sanat dalları izleyicileri ile doğrudan ilişki kurmadan da sanat olma özelliklerini sürdürebilirken tiyatro sanatı böyle bir şansa sahip değil. Aslında tiyatronun bu özelliğidir ki onu kitle iletişim araçlarının, videonun dizginsiz gelişimi karşısında ayakta tutmaktadır.

Ülkemizin tiyatro tarihine baktığımızda çağdaş anlamda izleyicinin rolü üzerine ilk çalışmaların 60'lı yıllarda başladığını görüyoruz. Gazete Tiyatrosu deneyi, Özgür Tiyatro çalışmaları, Sokak Tiyatroları, Ajit-prop işçi Tiyatroları ve Tepebaşı Deneme Sahnesi. Tüm bu çalışmalar izleyicilere o güne kadar alışkın olmadıkları karşılamalarda bulunarak, oyun esnasında değişik bakış açılarıyla sundukları sahnelerle, izleyici katılımına olanak sağlayan düzenlemelerle bir eğlence faaliyeti olan tiyatroya eğlence boyutunun yanında entellektüel bir boyut da katarak halkayı gerçek anlamında tamamlıyorlardı.

Artık tiyatro izleyicisi seyrettiği oyunlarda oyunun kendisine layık gördüğü yeri doğru saptamak ve izlediği oyunun değerlendirmesini yaparken kendisinin oyunda nasıl değerlendirildiğini de hesaba katmak zorundadır.

Geçmişimizdeki bu değerli çabalar, birkaç tiyatronun oyun seçimindeki doğru yaklaşımları ve oyunculuklarındaki titiz çalışma sonucu da eklenerek gideceği tiyatroyu seçmesini bilen bir izleyici kuşağının oluşmasını sağladı.

Son bir kaç yıldaki politik yaşamamızdaki değişiklikler izleyicinin sadece para getiren bir öğe olarak görülmesi anlayışının yaygınlaşmasını getirdi.

İzleyici artık birlikte bir takım soruların cevabını arayan, salonda varlığını hissettiren oyuncuyu etkileyen, tepki gösteren, sanatsal çabamızın olmazsa olmaz bileşeni değil koltuk sayısına denk bir meta olmuştu.

Evet son yıllarda geçirdiğimiz ve geçirmeye devam ettiğimiz ağır tahribat dönemi tiyatro izleyicisi üzerinde böyle yansıdı. Geçmişteki çalışmaların izleyeceği tiyatroyu bilen bir kuşak yarattığını söylemiştik. Yeni yetişen gençliğin böyle bir bilinçlenmenin olabileceğinden neredeyse haberi bile yoktur. Bu sebeple elbirliğiyle ve bir an önce bu bilinçlenmenin temel şartlarını hazırlamaya başlamalıyız. İnanıyorum ki demokrasi mücadelesindeki yolumuz bir yerlerde seyredeceği tiyatroyu seçme bilincine erişmekten de geçiyor. Bir gün eğer tiyatrodan bu gün oyuna şu katkıda bulundum diyerek çıkmayı düşünüyorsak, bunun tiyatro emekçilerinin mücadelesi olduğu kadar o tiyatronun izleyicilerinin de sorunu olduğunu bilmemiz gerekiyor. Ben Hamlet'e inanıyorum. Ve Hamlet'e inanmayanları sevmiyorum ve biliyorum ki Hamlet'e inanmayanlar hayatı sevemezler ve mutluluğun resminin yapılmasında hiç bir katkıları olmaz.

Yaşamı dönüştürme kavgasındaki yerimiz, tiyatro gibi bir sanattaki vazgeçilmez yerimizi belirleyecektir.

Güney Afrika'da Tiyatro : Alkış ve coplar

Güney Afrika ulusal tiyatrosunun gelişimini belirleyen "Kuklalar" ya da yerinde sayan beyaz tiyatro değil. Afrika orijinal kültür ve sanatlarının yeniden yaşatılması hareketi, vahşi zulme ve sayısız engellere rağmen momentum kazanıyor. Açıkça farkediliyor ki, gelecek, ulusal tiyatroyu yüksek görev duygusu ve hümanizmiyle ortaya koymaktadır.

Pek de özenerek oluşturulmamış sahnenin arkasında bir yerlerden, bir katedral çanının ding donglarını andıran uzun bir ekoyla patlama sesi geliyor... Leopar kürkü içindeki bir grup yarı çıplak savaşçı dinsel bir dans sergiliyor, havaya zıplayıp bir tür ıslık çalarak tekrar yere düşüyorlar. Geleneksel tamtamların sesi, ayakların ritmik vuruşları ve hareketlerin sembolizmi, dinleyenlerde keşfedilmemiş bir insan ruhu hissi yaratıyor. Yanan ışıklar bir levhayı aydınlatıyor: 16 Haziran. Johannesburg'un banliyösü Soweto halkının 1976'daki kanlı bastırılışının tarihi. Geleneksel zafer selamı olarak yumruğu havada bir siyah Afrikalı'nın öfkeli yüzü... Ve sahnenin gerisinden koro halinde bir nakarat söyleniyor: "Yeneceğiz... kazanacağız.."

Yukarda yazdıklarımız, **devrimci siyah tiyatro**'nun oyunlarından birinin girişi. Bu tiyatro Güney Afrika'nın yerli nüfusunun temsilcileri tarafından, 1960'ların başında kuruldu. O zaman Nijerya'lı oyun yazarı Wole Soyinka'nın yeteneği henüz ortaya çıkmıştı, bugün ise söz konusu yazar dünya çapında tanınan ve Nobel ödülü sahibi bir yazardır. Yazdığı vurucu oyunlar, adaletsizlik, baskı, sömürü ve güce doymazlık olarak tanımlanan ölüm güçlerinin etkisindeki bir dünyaya saldırıyordu.

Güney Afrika tiyatrosunda vatan gururu, fanatik baskı sisteminin kaldırılmasını amaçlayan ve silahlı mücadeleyi de içeren bir mücadele için ihtiraslı bir çağrıya dönüktür.

Yerel ırkçıları ise bu tiyatroyu "Yumruk sahnesi" ve "isyancı komünist tiyatro" olarak tanımlıyor ve tepkilerini çeşitli biçimlerde gösteriyorlar.

Nedir aslında bu tiyatronun amaçları, konuları? Kimdir yazarları, oyuncuları?

"Polis" ve Polis

Önceden ilan edilmemiş olmaması izleyicilerin sayısını hiçbir şekilde değiştirmemişti, salon tıklım tıklımdı. "Değişiklik hayaleti" iki siyasi mahkum arasındaki bir diyalog. 4

numaralı siyasi mahkum rolünü o gün Lebua Shoba oynadı, Joko Scott da 5 no.lu mahkumu canlandırıyordu. Her iki oyuncu da **Güney Afrika yeraltı tiyatrosu MEDU Birleşik Sanatlar'ın** tanınmış oyuncu ve yapımcıları. Oyun sırasında oyuncular doğrudan seyircilere konuşuyor ve salon sahnede olanlara tepki veriyordu. Yükselen çığlıkları ve yorumları oyuncular havada bırakmıyor, derhal cevap veriyorlardı.

Aktörler açısından bir karakter özelleşmesi olmadığı gibi bilinen sahne efektleri terkedilmiştir. Oyuncular tuluat benzeri bir tarzda hem ezilen siyahları canlandırırlar hem de beyaz boya ve bir koloni şapkası gibi basit yardımcı öğelerle ezici beyaz rolünü kotarırlar.

Her zaman belli bir öndüşünce yoktur. Örneğin Peter Makhari tarafından yönetilen **küçük Siyah Tiyatro Grubu** devrimci skeçler için gerilla taktiklerine başvurur: Kalabalık bir köşe seçer ve anti-ırkçı bir skeç şeklindeki ani saldırısını gerçekleştirir.

... Orlando'da tozlu bir sahne, Soweto'nun bir semti ya da geniş bir akasyanın gölgesi sergileyeceğimiz hiciv için hiç farketmez.

Yapımcı, izleyicilere olayın Johannesburg'un gürültülü bir caddesinde geçtiğini söylüyor. Toplanan kalabalığın arasında, boyacı çocuklar, sigara satıcıları var. Bütün olanları, silah ve copları hazır durumda izleyen bir kaç beyaz polis de yakında duruyor. Başka birileri caddeyi süpürüyor. İzleyenler, oyuncuların söylediği ritmik halk şarkılarına katılıyor birlikte söylüyorlar. O sırada bir polis birliği meydanda görünüyor. İriyarı adamlar hemen işe koyuluyorlar. Coplar rasgele savrulurken, inlemeler ve küfürler duyuluyor. Otoritenin temsilcileri polis koruması altında görünüyorlar, aptalca ve inatla eskimiş cümleleri tekrarlıyorlar: "Kaffirler (ırkçıların siyahlara taktığı isim) alçak yaratıklardır. Beyazlar beyazdır. Siyahların görevleri, beyazların ayrıcalıkları vardır. "Fakat polis baskısının şokunu atlatan siyahlar karşı koymaya başlıyor, polisi silahsız bırakıyorlar. Zafer harkesi sevindiriyor bu defa zaferi kutlamaya başlıyorlar. Vatanseverlerin şarkılarına tamtamların ritmi eşlik ediyor. Son olarak Afrika Ulusal Kongresinin şarkısı **"Nkosi sikelele Afrika"** geliyor. Bunun üzerine daha fazla polis sahneye varıyor, ortalığı silah sesleri sarıyor. Silahsız kahramanlar yere düşüyor. Skeç siyasi mahkumların izleyicilerin arasına dönerek "Biz özgürüz ama ırkçı zindanlarda çürüyen bizim gibi binlercesi ne olacak? Onların kurtuluşu için ne yaptınız? Ne yaptınız yüzyılın utancı apartheidi kaldırmak için? Gücü halka verin!" diye bağrışıyor.

Son sözcüklerin yankısı, sirenlerin uğursuz sesi havayı kapladığında kaybolup gidiyor. Bu seferki polis gerçektir. Birisi oyunu karakola bildirmiş. Gerçek zırhlı araçlar sahneye dalıyor, siyah ceketli polisler araçlardan atlıyor. Capetown otoriteleri şehrin orta yerinde "Sınırda Bir Yer" oyununun sahnelenmekte olduğunu duyunca öfkeden kudurmuşlardı. Polis izleyenleri gözyaşartıcı bombayla dağıtıp, "toplum huzurunu bozanları" tutukladı. Yani, bir sahne skeci gerçek hayatta tekrarlandı.

Önde gelen oyuncular, Robben adasındaki, kötü ünü herkesçe bilinen siyasi hapishanenin hücrelerine atıldı.

İki Kişiyi Geçmeyen İzleyenler

Afrika tiyatrosu politik bir tiyatro. Pek çok üyesi, aktivitelerinin Güney Afrika'da propaganda olarak tanımlanmasından gurur duyuyor. Pratikte, bu tiyatronun bütün oyunları devrimci temalara değiniyor. Lewis Nkosi'nin üç perdelik "Şiddetin Ritmi", Zakes Mda'nın üç bölümlük "Karanlık Seslerin Çınlayışı", "Ölü Son", "Vatan İçin Söyleyeceğiz" ve Fatima Dyke'ın "İlk Güney Afrikalı" adlı oyunları ırkçılığı suçluyor.

Maponya'nın deneysel stüdyosu Bahamutsi, görevinin eğlendirmek ya da hoşça vakit geçirtmek değil, baskı altındaki kitleleri eğitmek ve politik bilinçlerini yükseltmek olduğu düşüncesiyle devrimci tiyatro geleneğini sürdürüyor.

Güney Afrika'da bir halk oyununu sahnelemek için gerekli resmi izni almak, peygamber sabrı ve muazzam dayanma gücü isteyen bir iştir John Dhlamo bunu şöyle açıklıyor: "Her gösteri öncesinde, oyunun özetini belirten ve aynı zamanda oyunla ilişkili tüm oyuncuların listesini, biyografilerini, politik görüşlerini belirten bir soru formu doldurmak zorundasınız. Beyaz patronlardan da tavsiye mektubu sağlamalısınız. Ve yörenin idari bürosundaki memur, başvurunuza hiç cevap vermeme hakkına da sahiptir". Bir keresinde ırkçı memur, S.Maredi tarafından yazılan "Güney Afrika Zencileri" oyununun "Yükselen Devletler" olarak değiştirilmesini alay ederek önermişti. Alaycı istek, bütün ara bozucu bölümlerin oyundan çıkarılması ve oyun süresince düzensiz topluluğun sertliğe yol açmaması için güvence verilmesiydi. Güvenceden kastedilen, oyunu ikiden fazla kişinin izlemesinin engellenmesiydi. Diğer bir deyişle, eğer oyunda ikiden fazla kişi bulunursa, topluluk ve yöneticiler tutuklanabilecektir.

Bu arada, halk tiyatrosunun yanında diğer akımlar da oluştu, sözde Afrika gösteri sektörü buna uygun olarak hafif ağırlıklı sahte devrimci oyunlar sergiliyor. Böyleleri halk arasında "Kuklalar" olarak biliniyor.

Güney Afrika ulusal tiyatrosunun gelişimini belirleyen "Kuklalar" ya da yerinde sayan beyaz tiyatro değil. Afrika orijinal kültür ve sanatlarının yeniden yaşatılması hareketi, vahşi zulme ve sayısız engellere rağmen momentum kazanıyor. Açıkça farkediliyor ki, gelecek, ulusal tiyatroyu yüksek görev duygusu ve hümanizmiyle ortaya koymaktadır.

Devlet memuru olan birileri çıkıp yönetime, politikaya el koyduklarında yukarıdaki sorunun cevabını da hemen açıkladılar:
"Mikroplar temizlenecek, okullar politikadan arındırılacaktır."
Bilimin ve düşünmenin dışında ama okulun içinde, doğrunun dışında ama yalanın içinde, gündüzün dışında ama gecenin içinde kalabilir mi insan. Hem de genç insan.
- 18 yaşında oy veremeyip, 18 yaşında asılmaya,
- Herkese parasız eğitim yerine, harçlı kayıt paralı, zamlı paralı eğitime,
- Herkese iş ve çalışma hakkı yerine, işsizlik açlık ve yoksulluğa,
- 16 yaşından küçüklerin çalışmasının yasaklanmas yerine, okul çağındaki bebelerin 8-10-12 saat tokluğuna çalıştırılmasına,
- Herkesin okuyup yazabilmesi yerine, 2 milyonun üzerinde köylü gencin hiç okul görmemesine,
- Genç kızlarımızın da erkekler gibi okuyup eşit haklardan yararlanması yerine, cehalete köleliğe, yoksulluktan tele-kız olarak sokaklara düşmesine,
- Bilinçli ve özgür insan yetiştiren demokratik üniversite yerine, emir komutaya bağlanmış, uşak ruhlu bencil insan yetiştiren üniversiteye,
- Spor yapmaya, istediğin kitabı okumaya, eğlenmeye, sevgilinle özgürce kol kola gezme yerine, mahrumiyetlere, yasaklara, korkulara, daha nice haksızlıklara,
Evet, bütün bunları duymadan, görmeden, hissetmeden, düşünmeden boyun eğenlere, bu ülkede yaşadığını sananlara bir diyeceğimiz yok.
Sorumuz insan olan insanlara.
Gençler politikanın dışında kalabilir mi?

ÖĞRENCİLER VE POLİTİKA

Serhat Yürür

Yüksek öğrenim gençliğini, henüz üretim sürecine girmemiş, çeşitli mesleklerde öğrenim ve eğitim gören, ekonomik-politik toplumsal yaşama katılma hazırlığı yapan ve genç olmanın bütün özelliklerini üzerinde taşıyan bir toplumsal kesim olarak tanımlayabiliriz.

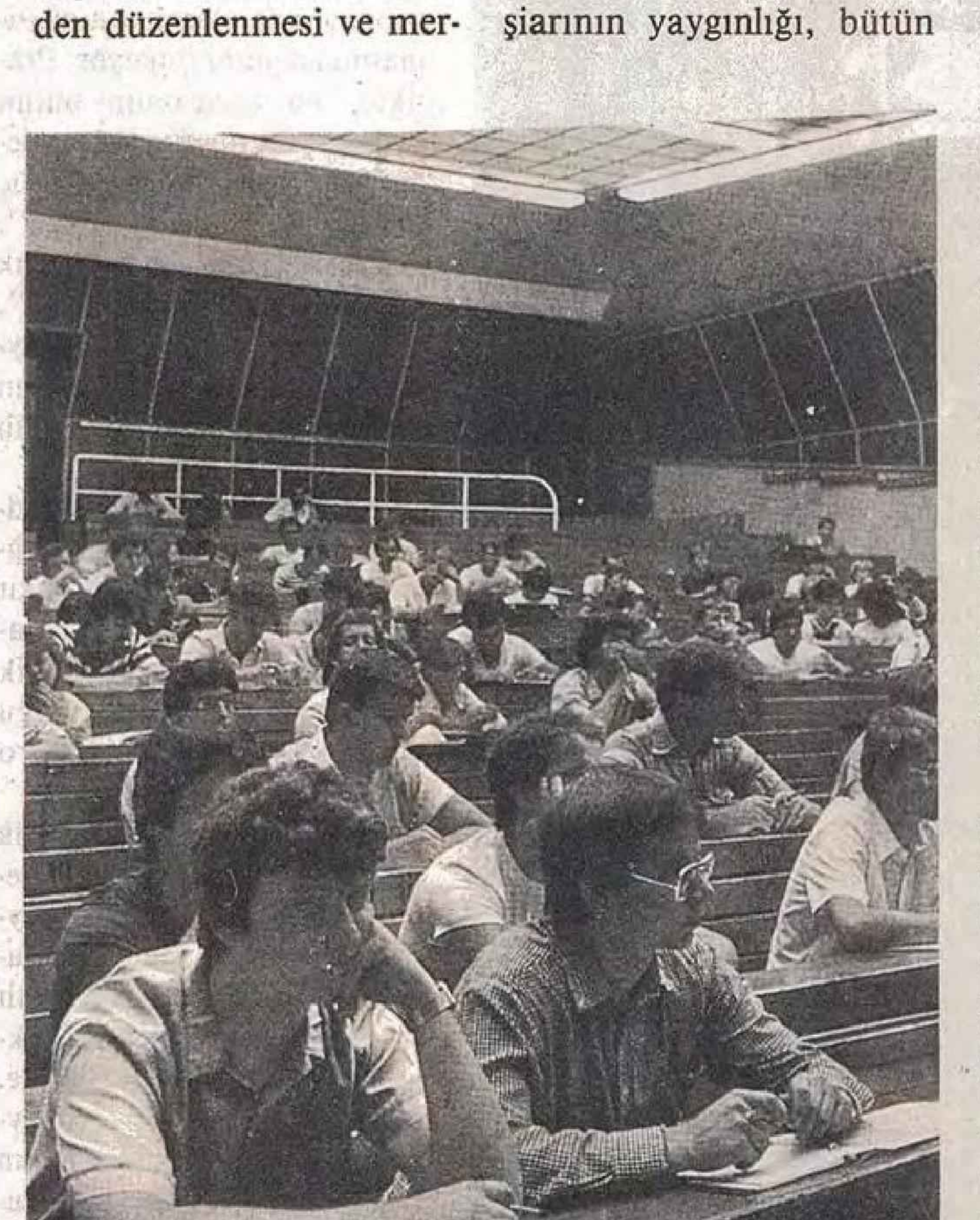
Ekonomik-politik toplumsal yaşama (İktisatçı, hukukçu, doktor, mühendis, öğretmen vb. olarak) katılma hazırlığı, üniversitelinin kendini ortaya koyuş biçimini diğer faktörlere oranla daha fazla belirler. Onu diğer öğrenci gençlik kesimlerinden ayırır.

1960'lara kadar üniversite mezunlarının otomatikman ekonomik- yönetel mekanizmalara gelmesi üniversiteli olmayı adeta bir imtiyaza dönüştürmüştü. Toplumumuzdaki yoğun üniversite özleminin kaynağı, üniversiteli olmanın cazibesi de asıl buradan gelmektedir. Bilim adamlığının değer görmeyişi, emperyalist metropollere yönelik beyin göçünün izahı ise geri kalmışlık ve bağımlılık kadar eğitimde parasal kaygının önceliğini belgeler.

Cumhuriyetin kuruluşundan 45'lere kadar uzanan dönemde gençliğe güvenilmesinin, gençliğin el üstünde tutulmasının temeli, üniversitelinin toplumsal yaşama hazırlık ve katılım sürecinin aksamayışında aranmalıdır. Yüksek öğrenim gençliğinin egemen ideolojiden ve egemen politikadan kopuşu esas olarak 60 sonrasında gerçekleşir. Bu tarihsel kopuşun ilk nüveleri tek parti döneminin sona erişiyle ortaya çıkar. 27 Mayıs öncesi öğrenci eylemlerinde ilk kez iktidar ile öğrenciler karşı karşıya gelir. 12 Mart ve 12 Eylül bu kopuşun tarihsel doruk noktaları olmuştur.

Sözkonusu tarihsel dönem bağımlı kapitalist gelişmeye parelel olarak düzenin temel çelişkilerinin, sosyal sınıflar mücadelesinin keskinleştiği bir dönem olmuştur. Kapitalist, eğitimi elit bir kesimin imtiyazı olmaktan çıkartarak toplumsallaştırmıştır. Üniversite gençliğinin eylemlerinde siyasi motifler ve siyasi talepler her şeyin önüne geçmiştir. 70 öncesi anti-emperyalist, 80 öncesi anti-faşist ağırlıklı politik eylemlerin en çok üniversitelerde yoğunlaşması bunun göstergeleri sayılabilir. Bugüne oranla eğitime ve üniversitelere değin akademik-demokratik taleplerin hep geri planda kalması ise dikkat çekicidir.

12 Eylül yolaçtığı sonuçlar itibariyle yüksek öğrenim gençliğinin yaşamına yepyeni, ilksel özellikler getirmiştir. Klasik eğitimin yoğunlaşmış modern ifadesi üniversiteyle, politikanın yoğunlaşmış ifadesi devletin yakınlığı ve iç içeliği açıkça görülmüştür. Bir 12 Eylül kurumu olan YÖK, bu iç içeliğin çarpıcı bir örneğidir. Politikanın yeniden düzenlenmesi ve merkezileştirilmesi devlette, eğitimin yeniden düzenlenmesi ve merkezileştirilmesi de YÖK'te somutlaşmıştır.

İktidarın üniversite gençliğine yönelik politikasının ana yönelimini öğrencilerin depolitize edilmesi oluşturmaktadır. En kabasından en incesine bütün yöntemlerin, bu ana hedefe kilitlenmesi raslantı değildir. Üniversitelerin, öğrencileri ekonomik-politik toplumsal yaşama katılım için hazırlayan kurumlar olması, tek başına politikleştirme operasyonunu yetersiz kılar. Ne yapılırsa yapılsın üniversiteli bir gencin, kendi geleceğine kayıtsız kalacağını beklemek aptalca bir düşünce olurdu. Mümkün olduğunca gençler "Geleceğim ne olacak" sorusundan uzaklaştırılarak bugüne hapsedilmelidir. Çünkü öğrenci için bugün ders, sınav demektir. İşte burada devreye, yeni eğitim sistemi ve YÖK devreye girmektedir.

YÖK, her şeyden önce üniversiteli olmanın cazibesini ortadan kaldırdı. Üniversiteli olmayı sıradanlaştırdı. Cumhuriyet tarihinde ilk kez üniversiteli olmayı dahası mezun olmayı, giyilmesi zor "ateşten gömlek" haline getirdi. Eğitim yaşamı tam bir yangın yerine döndü. "YÖK'e HAYIR" şiarının yaygınlığı, bütün burjuva partilerinin proğramlarında, vaadlerinde şu ya da bu şekilde YÖK'le ilgili düzenlemelere yer vermesi, tepkinin gücü kadar YÖK'ün çoktan iflas ettiğinin de açık belirtisi olmuştur. YÖK'ün eğitim düzeninde ve üniversite gençliğinin kişiliğinde yaptığı tahribat, bir profesörün haklı olarak belirttiği gibi çok derin ve yılları alan kapsamlı bir çabayla giderilebilir. İntiharlar, deliliğe varan psikolojik bunalımlar, tele-kızlık, alkolizm, arabest vb. türden olgular yapılan gençlik katliamının tipik görüntüleri.

12 Eylül eğitim yaşamındaki çelişkileri bastırarak çözmeye çalışmış, ama tam tersine çelişkileri çok geniş bir toplumsal zemine yaymıştır. Okulların politikadan arındırılması planlanmış, ama YÖK'ü tartışmayan değil okul, öğrenci bile kalmamıştır. Korku suskunluk ve güvensizliği kıran ileri öğrenciler eğitimdeki yakıcı sorunların ve YÖK'ün çözümünün politikada, politik çözümde olduğunu kavrıyorlar. Politik müdahale YÖK'ü doğurmuştur, yeni politik müdahale YÖK'ü tasfiye ederek birikmiş, en yakıcı sorunları çözecektir. Tıpkı sofrasındaki ekmeğin küçülmesinin politik iktidarla ilişkisini her geçen gün kavrayan işçi gibi, öğrenciler de YÖK-İktidar ilişkisini daha yakın ve daha derinden kavrayacaklardır. Bu bakımdan eğitim yaşamı en sıradan, depolitize öğrenciyi politikaya itelemekte, politika yapmaya zorlamaktadır. Demokratik üniversite talep eden öğrenci, siyasi özgürlük talebine ilgisiz kalmayacaktır. Yakın gelecekte siyasal nitelikli öğrenci gösterilerinin gündeme gelmesi süpriz olmayacaktır.

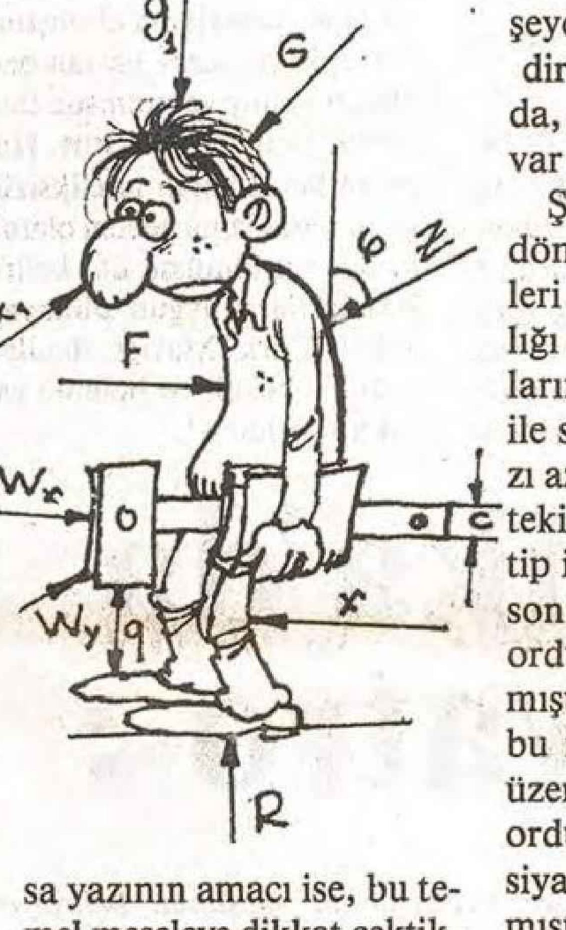
Ders çalışmak, sınıf geçmek kadar eğitimin yeniden planlanmasına, okul yönetimine katılmanın öğrenci, insan ve yurttaş olmanın doğal sonucu olduğunu aklı başında her öğrenci kavrayabilir. Ama politika, özellikle bilinçli devrimci politika, ders çalışmanın ve okul yönetimine katılmanın çok ötesinde bir karmaşıklığa ve zenginliğe sahiptir. Örgütlenme ile birlikte ele alındığında kişinin ileri derecede toplumsallaşmasını, fedakarlık ve öğrenciler, kollektif çalışma duygusuyla donanmasını gerektirir. Bir başlangıç olmakla birlikte takım tutar gibi taraf tutmanın yavanlığına kendilerini kaptırmamalıdırlar. "Öğrenerek savaşmak savaşarak öğrenmek" ilkesini benimseyip, yaşamımızın içine sindirebilirsek politika gözümüzü korkutmayacak, "yukarıdakiler"in ayrıcalıklı mesleği olmaktan çıkacaktır.

"12 EYLÜL GENÇLİĞİ" VAR MI?

İrem Meral

12 Eylül'ün Türkiye'ye ne getirip götürdüğü sır değil. Yine de bu konu birtakım istatistiki verilerin ötesinde çok daha etraflıca ele alınmayı beklemektedir. 12 Eylül toplumsal yapıyı ve toplumsal bilinci ne yönde değiştirmiştir? 12 Eylül neyi, niçin, nasıl tahrip etmiştir? Bu tahribatın toplumsal boyutları nelerdir? 12 Eylül'ün toplumsal psikolojisi nedir? 12 Eylül, bir "12 Eylül gençliği" yaratmakta ne ölçüde başarılı olmuştur? İlh... Bu soruları çoğaltmak mümkün. Bu ve benzeri soruların cevabı ancak küçük bir kitapçık yazılarak verilebilir. Bu kısa yazının amacı ise, bu temel meseleye dikkat çektikten sonra, bu sorulardan birini sağından solundan biraz deşerek tartışmaya açmaya çalışmak. Soru şu: "12 Eylül, bir 12 Eylül gençliği yaratmakta başarılı oldu mu?"

Bu soruyu tartışmak için evvela 12 Eylül ile ilgili bazı tesbitler yapmak istiyorum.

12 Eylül aşısı, özellikle son yıllarda, Türkiye topraklarına öylesine ustaca zerkedildi ve 12 Eylül içine girdiği her kurumun, 1980 öncesinden kalan meşruiyetinin dokusuna öylesine iyi emdirildi ki, toplumun en ileri kesimleri bile zaman zaman, şimdi olanlar, sanki yıllardan beri hep olageliyormuş sanmaya başladılar. Hatta Türkiye'de köklü bir dönüşümü savunanlardan bazıları, ya 12 Eylül "gerçeği" sebebiyle "realistleştiklerinden", ya da yine aynı sebeple en azından "ufuk tenzilatı"na uğratıldıklarından, mesela Olağanüstü Hal Yasası'nın kaldırılması yerine, "demokratikleştirilmesini" talep olarak yükseltmekte hiçbir anormallik görmez oldular. Meşhur İspanyol edebiyatçı Arthur Koestler, "Spartaküs" adlı romanının 187. sahifesinde benzeri bir durumu şöyle tarif eder: "Kökleri o kadar derinde bir haksızlık vardı ki, o haksızlık artık haklıyı bile yanıltıyordu."

Evet, 12 Eylül bütün görünür sonuçlarına rağmen, görünmez bir biçimde toplumu sarmıştır. Bu önemli, çünkü gençliğimizin ağırlıklı bir bölümü 12 Eylül öncesini yaşamadı. 1980 öncesinden beri sosyal dönüşüm mücadelesini sürüp getiren bazı devrimcilerimizin bile, zaman zaman içinde yaşadıkları ortamı -farkında bile olmadan- mutlak kabul etme eğilimi gösterdikleri tesbitimizi doğru kabul edersek, 12 Eylül sonrası toplumsal yapılanışının, gençlerimizin önemli bir bölümü için, tanıyabildikleri tek toplumsal yapılanış şekli olmasının vehâmeti iyice anlaşılır.

Buradan da varacağımız sonuç şu: Bu gençler için, ancak, içine gözlerini açtıkları toplum "real"dir. Dolayısıyla burjuva demokratik bir toplumsal yapılanış bile, bu gençler için neticede "düşünülebilen" bir şeydir, yani "muhayyel"dir. Bu açıdan baktığımızda, bir 12 Eylül gençliğinin var olduğunu görüyoruz.

Şimdi tekrar 12 Eylül'e dönelim. 12 Eylül generalleri iktidara bir parti aracılığı ile gelmemiş ve iktidarlarını da bir parti aracılığı ile sürdürmemişlerdir. Bazı az ya da orta gelişmişlikteki kapitalist ülkelerde, bu tip iktidar değişikliklerinde son zamanlarda daha çok ordu kullanılmaya başlanmıştır. Türkiye'de de ordu bu iktidar değişikliği işini üzerine almıştır. Bir yerde, ordu 80-83 döneminde bir siyasal parti gibi davranmıştır. Zaten Türkiye'deki ordu kadar politik bir ordu dünyanın başka ülkelerinde zor bulunur. Ama hiç akıldan çıkarmamak gerekir ki ordu bir siyasal parti değildir. Dolayısıyla 12 Eylül egemen ideolojinin kendine sunduğu paradigmayı aşmadan, ancak onun muhteviyatını kendi emelleriyle uyumlu bir tarzda yorumlayarak ideolojik problemlerine çözüm aramıştır. Kanımca bunda başarılı olduğu söylenebilir, çünkü bundan fazlasını o da beklemiyordu gibime geliyor. Tabii bu başarıda onun en önemli yardımcısı da, kanımca, topluma empoze etmeye çalıştığı doktrinin "endoktrizasyon" olması. Çünkü o belli bir siyasal doktrini tutarlı olarak sonuna kadar götürebilecek siyasal organizmadan mahrum olarak doğdu; emelleri açısından belki buna gerek de yoktu. Gerçi bir MDP tecrübesi yaptı ama onun da sonunun hüsran olması 12 Eylül açısından, 12 Eylül'ün en başta yaptığı tesbitin daha doğru olduğunu düşündürttü herkese. Gerçekten de öyleydi. Politikasızlaştırılmış bir toplum, belli bir yönde de olsa politize olmuş bir toplumdan her zaman evlâydı. Yine de toplumsal yapı hızla değişiyor ve 12 Eylül kendinden önce de var olan egemen ideolojinin -Kemalizm- içini kendi emelleri doğrultusunda doldurmakla yetinemez hale geliyordu. Burada hemen bir yanlış anlamayı önlemek için söyleyeyim, Kemalizmin içi ancak 12 Eylülcülerin doldurdukları gibi dolardı ve Kemalizm ancak onlar tarafından ilerletilebilirdi. Öyle de oldu. Ancak dediğim gibi, bu artık yetmiyordu. O zaman yine en az Kemalizm kadar endoktrine bir ideolojinin üzerinde daha çok durulmaya başlandı. Bu Türk-İslam sentezi ideolojisiydi. Gencay Gürsoy'a göre Türkiye'nin Opus Dei'si olan Aydınlar Ocağı tarafından üretilen bu cereyan da, en az Kemalizm kadar "imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitle" olduğumuzu savunuyordu. Üstelik de Türk ve İslam kelimelerini bir arada bulundurmanın getirdiği millet-ümmet gerilimine rağmen, Türkiye'nin toplumsal yapısına çok daha uygundu. Bu ideolojinin diğer bir üstün yanı da, insanı Kemalizm kadar bile politize etmemesiydi.

12 Eylül, bu obskürantist Türk-İslam sentezi ideolojisiyle Kemalizmi, birini, diğerine yedekleyerek sürdürüyor. Peki bunun gençlik üzerindeki neticeleri ne olmuştur? Şimdi evvela şunu söylemek lazım. 12 Eylül, yukarıda da açıklanmaya çalışıldığı gibi, homojen bir ideoloji ve toplumu belli bir hedefe yöneltecek bütünlüklü bir siyasal organizma yaratmamıştır. 12 Eylül daha çok, belli bir ideolojinin pragmatize edilmiş halidir. Üstelik bu pragmatizasyon somutta kurulurken ortaya en azından görünüşte, fevkalâde parçalı bir ideolojik manzara çıkıyor. O zaman 12 Eylül gençliğinin önünde duran seçenekler şunlardır: Ya Kemalist olacaktır, ya Türk-İslam sentezcisi olacaktır ya da apolitik. Tabii bunların birbirlerinden şeklen farkları olsa da, hizmet ettikleri amaç açısından pek bir farkları olduğu söylenemez. Nitekim 12 Eylül gençleri de ağırlıklı olarak, düzen içi bu üç yoldan birini seçmektedirler. Böylece bir başka açıdan da 12 Eylül gençliğinin var olduğu neticesine varıyoruz. Ancak burada unutulmaması gereken bir husus var. Bu gençler "12 Eylül'ün gençliği" değildir. Yani aktif olarak 12 Eylül'ün ideolojisini savunmamaktadırlar. Aralarında 12 Eylül'ün militanı neredeyse hiç yoktur. Bunlar Kenanist değildirler. Bu gençlerin en önemli ortak paydası 12 Eylül gençliğinden olmaları, yani 12 Eylül'ün ideolojik şartlandırma sonuçlarını bizzat yaşamalarıdır.

Kısaca söylemek gerekirse, "12 Eylül'ün gençliği" ile "12 Eylül gençleri" arasında bir uçurum vardır. Birinci grup Türkiye'de pek yoktur, varsa da hesaba katılmayabilir; ama bugün Türkiye'de gençlik içinde egemen olan davranışları üstünde yükselten temel, "12 Eylül genci" olmaktır.

nçlik politikanın dışında mıdır?

Gençlik siyasetten hiçbir zaman ayrı kalamaz. Kalmamalıdır. İşçi gençlik üretim içindedir. Bu üretim süresi içinde haksızlıklarla karşılaşır, ezilir. Giderek buna bir çözüm arar. Kendi sorununa sahip çıkmak, politika yapmaktan geçer. Biz sorunlarımıza sahip çıkmazsak, başkaları bizim adımıza politika yapmaya kalkışıyor.

Ali Abbas Karabulut (1964) İşçi

Gençlik ister istemez siyasetin içindedir. Bir örnek verecek olursam seçimler biz liseli gençliğin bile dikkatini çekiyor. Neyin ne olduğunu öğrenmek, araştırmak, sormak istediğimizde hemen disiplin hükümleri hakkımızda uygulanıyor.

Şahin OTAĞ (1967) Maltepe Lisesi Son Sınıf Öğrencisi

Politika sadece siyaset yapmak değildir. Yaşamın planlanmasına katılmak, etkinlikte bulunmakta politika yapmış olmaktır. Okulda yoğun bir baskı altındayız. Öğretmenlerle güncel bir olayı ancak onların istediği yere kadar tartışabiliyoruz. Daha fazlasına gidemezsiniz.

Erhan DUYAR (1968) Maltepe Lisesi Son Sınıf Öğrencisi

Politika dışında bir gençlik düşünemiyorum. Gençlerin toplumun diğer kesimlerinden daha dinamik ve atılımcı olduğu düşünülürse o toplumu ileride şekillendirecek güç olarak gençlik ortaya çıkmaktadır. Daha ileriye, daha güzele, kusursuza gitme isteği orta ve ileri yaştaki insanlara göre genç insanda daha yoğun. Büyük potansiyele sahip genç insanların politikayla ilgilenmesi de bence çok doğal.

Nejat Yaşa
İ.Ü.Tıp Fakültesi

Gençliğin politika'nın dışında tutulmaması gerekir. Ama bu konuda sınırlamalar var. Gençlik toplumun en alt kitlesidir ve gelecekte toplumu yönetecekde onlar. Gençliğin politika dışında tutulması için elden gelen yapılıyor. Çok sık bir ders programı var. Bu gözle bile okuyamıyoruz, hele yeni yetişen nesil çok sorumsuz yetiştiriliyor.

Ayşin Gözler A.Ü. Hukuk Fakültesi

Politika bir ülkenin yönetimini yansıtan bir kavramsa eğer, yalnızca gençler değil, yaş farkına bakılmaksızın herkes bu konuyla ilgilenmelidir. İnsanlar yaş sınırı gibi komik bir engel yüzünden kendilerini yaşadıkları çevreden ve bu çevrenin getirdiği birtakım olgulardan soyutlayamazlar. Politikayla ilgilenmek, aktifliği zorunlu kılmakla beraber, en azından olup bitenlerden haberdar olmak ve söz hakkına sahip olabilmektir.

Elif Sungur
İ.Ü.Tıp Fakültesi

Elbette ilgilenmelidir. Ancak, günümüz toplumu henüz bunu kabullenmiş değil. Gençlikten birçok şeyler bekleniyor. Zamanı geldiğinde askere gitmesini, oy kullanmasını ve diğer yurttaşlık görevlerini yapmasını istiyorlar. Ama kendisi sorunlarını dile getirerek politikaya karışmalarını engellemek istiyorlar. Bu konuda özgürlük tanımıyorlar gençliğe. Örneğin okulda haklarını savunmak istediklerinde, bunu yönetime başkaldırmak olarak değerlendiriyorlar ve bu nedenle de bu tür şeyleri yasaklıyorlar. Gençlik de kaderine razı olmak zorunda kalıyor.

Kenan Mintoş İ.Ü.Tıp Fakültesi 1. Sınıf

Üniversiteli gençliğin politika'nın dışında tutulmaması gerekir. Üniversitelerin özerk bir yapıya sahip olduğu kabul edilirse onu bütünleyen öğrencilerinde yönetimden soyutlanması, çağdışıdır.

Hakan Giray
A.Ü.Hukuk Fakültesi

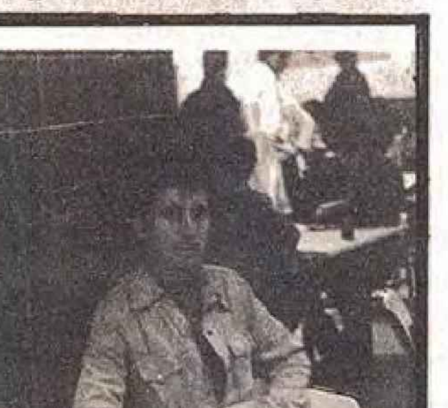

Toplumun oldukça geniş bir kesimini oluşturan ve buna paralel olarak yüksek dinamikler taşıyan gençliğin politikanın dışında kalması düşünülemez. Üretilen politikaların toplum yaşantısında gençliği etkilememesi olanaksız. Bu anlamda gençliğin politikada söz sahibi olması bir ölçüde kendi geleceklerini belirlemede önemli bir rol oynar. Gençliğin gerçek anlamda politikanın içinde yeralabilmesinin bir takım koşulları vardır. Herşeyden önce kendi öz gençlik örgütlenmelerini kurabilmelidirler. Günümüzde varolan depolitizasyon durumunu da göz önüne alınırsa gençliğin bu bir çok engeller aşması gerekmektedir.

Tayyar Asrik İ.Ü.Tıp Fakültesi 5. Sınıf

Tabii ki ilgilenmeli. Gençlik ilgilenmiyecekte kim ilgilenecek? Yarınları yaratacak olan gençler, politikayla ilgilenmeseler bile politika zaten onlarla ilgileniyor. Bizzat içinde yaşadığımız hayat politikayla çizilmiyor mu? Esasında ben kendime niye bu kadar az ilgileniyorum diye sorup duruyorum.

Sevim Uzunpınar
(Sözleşmeli Personel)

Çağ atlayan Türkiye

Murat Gökdemir

Egemen sınıfların Cumhuriyet'in kuruluş yıllarından beri, "imtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitleyiz", "milli birlik ve beraberlik ruhu", edebiyatı süregelmişti. Bunu "her mahallede bir milyoner yaratmak" anlayışı ile kapitalist sistemin [illegible]rguncu, sömürücü özü iz[illegible]. 12 Eylül'den sonra yapılan ilk genel seçimlerde ANAP "Orta direk" sloganını öne çıkarttı. Bu slogan, her türlü sınıfsal özden uzak, var olan derin uçurumları yok sayan, her sınıf ve kesimi içinde barındıran, sınıflar üstü bir kavram olarak benimsetilmeye çalışıldı. Bunun ekonomik anlamda izdüşümü ise "köşeyi dönme", "fırsatçılık", biçiminde oldu. Ancak, kısa sürede cılkı çıktığından olsa gerek 29 Kasım seçimlerinde "Çağ Atlayan Türkiye" sloganı öne çıkartıldı.

12 Eylül rejiminin getirdiği yıkım ortadayken, yalanı süsleyip gerçek olarak ortaya sunmak bir marifet sayılabilirdi. ANAP iktidarı, uydu kanalları ile Amerika'dan yaptığı basın toplantılarını, bilgisayarların üretime girmesini, telekomünikasyondaki gelişmeleri kendi başarısı olarak öne çıkartıyordu. Her çocuğun 6 bin dolar borçlu olarak doğduğu, asgari ücretin 49.000 TL, işsizlerin sayısının 5.000.000'a yakın olduğu, yoksulluk ve sefaletin had safhaya vardığı bir ülkede "çağ" atlıyorduk.

Bertolt Brecht, "Galilei'nin Yaşamı" adlı kitabın önsözünde "çağ atlamak" ile ilgili şunları söylüyordu: "Yüzyılımızın başında herhangi bir şarkının hiçbir satırı, çalışanları 'Bizimle yeni bir çağ başlıyor' dizesi kadar çoşturmadı; yaşlılar, gençler, en yoksullar, en çok ezilmiş olanlar ve bunların yanı sıra da uygarlıktan biraz pay alabilmiş olanlar bu şarkıyla yürüdüler; tümü de kendilerini genç görüyorlardı. Hitler başa geçtikten sonra bu sözcüklerin o eşsiz baştan çıkarıcı gücü yeniden denendi. Hitler de yeni bir çağı müjdeledi. İşte o zaman bu sözcüklerin bulanıklığı ve boşluğu ortaya çıktı. (...) Kendini yeni çağ diye yutturmaya kalkan, asıl şimdi barbarlığın ta kendisi. Ve bu barbarlık 1000 yıl kalmayı umduğunu söylüyor."

Referandum sonuçlarını kendi lehine değerlendiren ANAP, erken seçim kararı alarak, daha fazla yıpranmadan parsayı toplamayı hedefledi. Arkasından kendi yaptığı anti-demokratik seçim kanununu SHP'ye de benimsetip Meclis'ten geçirdi. Böylece 29 Kasım seçimlerinde iktidar olmasını engelleyecek tüm pürüzleri kaldırmış oldu. Artık anayasayı istediği biçimde değiştirmesini ve 1989 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Evren'in yeniden seçilmesini sağlayan ve iktidarını 5 yıl daha uzatan tüm yollar açılmış oluyordu.

ANAP'ın evde yaptığı hesaplarını 29 Kasım seçimlerinde çarşıya uydurduğunu ve şekilde de olsa gerçekleştirdiğini görüyoruz. $ 36'lık oyla milletvekillerinin % 65'ine sahip oldu. Seçim sisteminde yaptığı değişikliğin ANAP'a büyük avantajlar sağladığı ortada. Prof.Dr. Salih Sanver 7 Aralık 1987 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki seçim değerlendirmesinde şöyle diyor; "Sandıktan birinci partiye % 36.2, ikinci partiye % 24.7, üçüncü partiye % 19.1 oranında oy çıktı. Kalan % 20 oy öbür dört partiye ve bağımsızlara dağıldı. Hukukun hakça olması ilkesi, seçim hukukunda oransallık ilkesi adını alır. Bu ilkeye göre yapılacak bir hesaplamada birini partiye 163, ikinci partiye 111, üçüncü partiye 86, öbürlerine 96 milletvekili düşer. Ülkemizde bu partice (ANAP) konulan kurallara göre hesaplama yapıldı. Bu hesaplamada birinci partiye 292, ikinci partiye 99, üçüncü partiye 59 milletvekili düştü. Böylece birinci parti, ilk hesaplamaya göre öbür partilerden 90, ikinci partiden 12, üçüncü partiden 28 milletvekilini, toplam 129 milletvekili; sonraki hesaplamaya göre ikinci partiden 40, üçüncü partiden 48 milletvekilini, kendisine aktarmış oldu. Bu aktarma yasaldır, hukuksal değildir ve de demokratik siyasal güce (oy gücüne) dayanmamaktadır."

Bütün bunlara rağmen, ANAP'ın toplumsal desteğini hızla yitirdiğini, ilk genel seçimlerde aldığı % 45.1 oy oranının 29 Kasım seçimlerinde % 36.2'ye düştüğünü görüyoruz. ANAP'ın aldığı oyların önemli bir bölümü de, iktidarda bulunmanın verdiği avantajın yanısıra, en başta ABD ve uluslararası finans kuruluşlarının desteği, tekellerin kesin tercihi ve sınıf atlamak isteyen orta tabakaların, tefecilerin, faiz geliri ile yaşayanların, enflasyonun yarattığı yeni türedi zenginlerin verdiği oylardan oluşmaktadır. ANAP'ın 1983 seçimlere göre % 8.8'lik oy kaybı önlenemez düşüşünün bir göstergesidir.

ANAP'a karşı olan cephede % 63.8 oranında büyük çoğunluk var. Bu oyların ANAP icraatını ve 12 Eylül rejimini protesto eden oylar olduğu açıktır. Üstelik ANAP ilk defa bu seçimlerde büyük şehirlerde ve işçi sınıfının yoğun olduğu bölgelerde birinci parti olma durumunu yitirmiştir. ANAP en düşük oylarını Doğu ve Güney Anadolu'da almıştır.

jiminin halen idamla yargıladığı DİSK yöneticileri ve sendikacıların, ilerici adayların parlamentoya girmesi demokratik hak ve özgürlükler uğruna verilen mücadele açısından önemlidir.

ANAP 5 YIL İKTİDARDA KALACAK MI?

Seçimlerden hemen sonra yeni uygulayacağı programın onayını almak için Amerika'ya giden Özal, çeşitli finans çevreleri ve bankalarla görüşmeye başladı. Gittikçe açığı büyüyen ödemeler dengesi, % 50'leri aşan enflasyon ve 1988'de başlayacak olan kredi faizi ödemeleri ve işsizlik ANAP'ın önümüzdeki yıllarda çözemeyeceği sorunlardır.

ANAP parlamento içinde bile eskisi gibi rahat at koşturamayacaktır. Burjuva muhalefetinin, meclis içinde az sandalyesine rağmen, ANAP'a karşı % 65 oranında oyu temsil etmesinin getirdiği toplumsal destek ve bu çelişkinin yaratacağı yeni kombinezonlar, iktidarın rahatını kaçıracaktır. SHP içerisinde bulunan Halkçı Parti kamburunun atılması, onun yerine 12 Eylül re-

ANAP'ı esas zorlayacak gücün parlamento dışı muhalefet olacağı ortadadır. Zaten yapılan zamlar, seçimlerden 15 gün sonra iktidarın toplumsal desteğini yitirdiğini gösteriyor. 1988'in 500.000 dolayında işçi için toplusözleşme yılı olması, Özal'ın işini zorlaştıracak faktörlerden biridir. Hukuken ortadan kaldırılan hakların toplumsal meşruiyetinin sağlanmasıyla önemli adımlar atılacağını şimdiden görmek mümkün. Bunun bir göstergesi haklarında kovuşturma açılan İnsan Hakları Derneği'nin birinci kuruluş yılı ile ilgili düzenlediği kurultay çalışmalarının artık TV'den bile verilmesidir.

29 Kasım seçimleriyle demokrasi gelmiş değildir. 12 Eylül rejimi tüm kurum ve mekanizmalarıyla ayakta durmaktadır. Rejimin siyasal-toplumsal temelleri hızla çözülmektedir. Rejimin en geniş halk güçlerini kuşatma, baskı altına alma süreci, tersine dönmektedir. Demokrasi güçlerinin çemberi kırmaya yönelik hareketlenmeleri hız kazanmaktadır.

ANAP'ın en kısa zamanda gönderilmesi sol güçlerin birliği ve mücadelesine bağlıdır. Bu birliğin somutlandığı alan, bir sol parti olmalıdır. Ancak o zaman sol güçler gerçek bir alternatif durumuna gelebilir, en geniş yığınları siyasal demokrasiyi gerçekleştirmek ve sosyalizme kazanmak için mücadeleye sevkedebilir.

"Küba, Amerikalılar'ın ilk Özgür Toprağı..."

Nilüfer Melek

Latin Amerika'da bir uçtan diğerine dev palmiyeler, maun, abanoz ormanlarıyla kaplı bir adayken 1492'de Kristof Kolomb tarafından keşfedilmiş.

Kristof Kolomb'un adayı Avrupa adına keşfedişi, İspanyol sömürgeciliğinin başlangıcınına da denk düşüyor. İspanyol sömürgeciliğiyle, ada halkının güvenliği ortadan kalkıyor, insanlar kitleler halinde öldürülmeye başlıyor.

Sömürgecilere karşı ülkede ayaklanmalar bir çok kez tekrarlanırken 1892'ye gelindiğinde yurtsever Jose Marti Küba'yı kurtarmak isteyenler arasında bir BİRLİK, sonra da muhalefete yön verecek ve halk kitlelerini harekete geçirecek bir PARTİ kurmak kanısını uyandırdı. Küba Devrimci Partisi kuruldu. 1895'de Jose Marti başkanlığındaki ayaklanma sonucunda 50.000 yurtsever öldü. ABD İspanya savaşının başlaması, yenilen İspanyolların adayı terketmesiyle sonuçlandı. İspanyol sömürgesi yerini Amerikan yarı sömürgesine bıraktı. ABD ekonomik kalkınmayı kendi çıkarları doğrultusunda yürütürken dünya kamuoyu önünde Küba'yı doğrudan ilhak ediyor görünmek çıkarlarına engel teşkil edeceğinden "Küba Halkından" paravan bir meclis bile oluşturdu.

1933'de liberal bir hükümet. Ardından 1940 yılında yalnız Küba'da değil, tarihte ilk kez olmak üzere Latin Amerika'da ilk halkçı Anayasaya kavuşulmuş oldu du. Bu eylemde yer alan Batista seçimlerde bütün solcu ve ilerici unsurların desteği ile başkan seçildi.

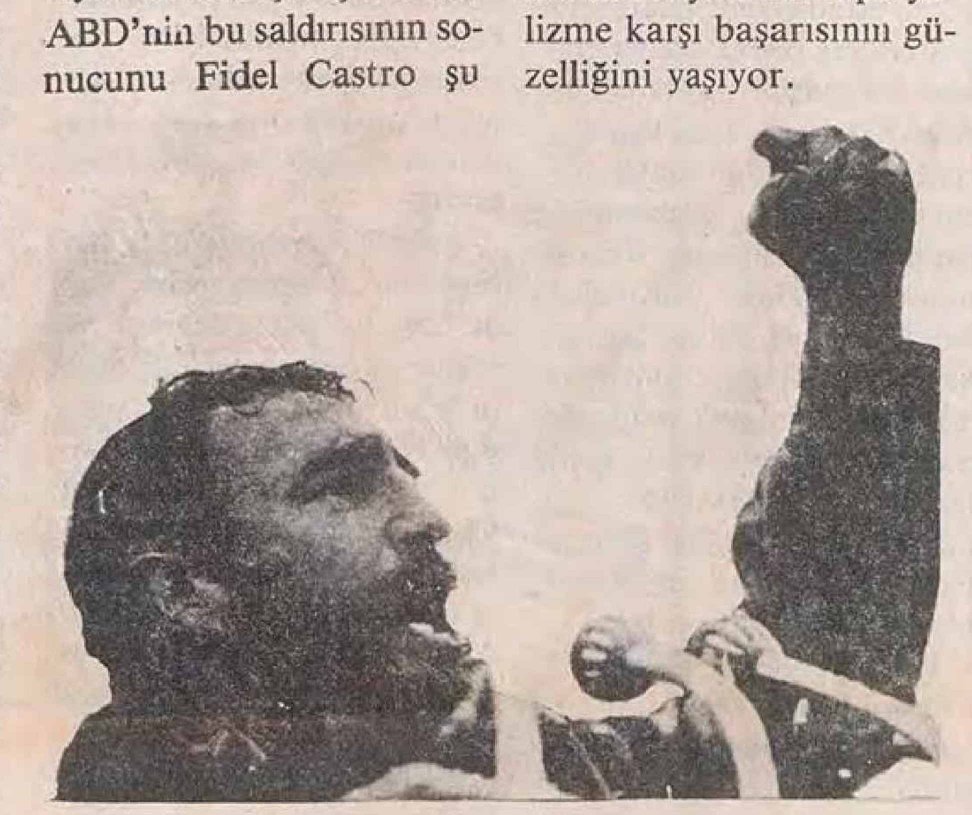
1952'de kurulan Küba Halkçı Sosyalist Partisi propagandalarına ve eylemine devam ederken, beri yandan burjuvazinin radikal ve ilerici unsurları arasında Batista rejimi ile mücadele azmi gelişmeye, halk kitleleriyle birleşme eğilimleri şekillenmeye bağlamıştı. Dağınık örgütlerden önemlisi Fidel Castro Ruz'un başında bulunduğu gruptu. Bu grup birçok üniversite öğrencisini, aydınları, küçük burjuvaları da içine alıyordu. Grubun Granma yatı ile planladıkları harekat başarısızlıkla bitti.

Batista diktatörlüğü tek grupların girişimleriyle yıkılamazdı. Baskı rejimi tüm kurumsallığı ile oturmuştu. Jose Marti'nin Küba'yı kurtarmak isteyenlere birlik önerisi devrimden kısa süre önce gerçekleştirildi. Bu birleşik cephe (26 Temmuz hareketi, Ulusal Teşkilat, Devrimci İdare, Küba Devrimci Partisi, Üniversite Öğrencileri Federasyonu, Medeni Mukavemet hareketi, Küba Halkçı Sosyalist Partisi) sonucunda Ocak 1959'da Batista diktatörlüğü sona erdi.

Küba devrimini hazmedemeyen Amerika 1961'de domuzlar körfezinde bir çıkartma harekatı planladıysa da sonuç başarısızdı. ABD'nin bu saldırısının sonucunu Fidel Castro şu sözlerle açıklıyordu: "Devrim bu çarpışmadan zaferle çıkmıştır. Devrim 72 saat içinde aylardan beri ABD emperyalist hükümeti tarafından hazırlanmış bir orduyu yenmiştir..."

Küba'da halk yemek yiyor, bakım ve eğitim görüyor. Açlık hastalık ve cehaletin bu denli yaygın olduğu Latin Amerika'da yabana atılacak türden bir gelişme değil.

450 yılı aşkın bir baskı yönetiminin yarattığı güçsüzlüğe karşı, 28 yıl önceki coşku bugün de azalmadan devam ediyor. Küba devriminin 28. yılında emperyalizme karşı başarısının güzelliğini yaşıyor.

Latin Amerika

"Ne katliam ne de şiddet toplumsal dönüşüm sürecini durdurabilir. Tarih bizimdir çünkü onu yapan halktır"
Allende

1973 Aralık ayı, Şili'de Başkan Allende vahşice öldürülüyor. Ya da El Salvador'da devrimci halk güçlerine Tanrı-Vatan ve Özgürlük (kısaca ABD tekelleri) adına saldıran sağcı ölüm taburları. Ya da Arjantinli yazar Julio Cortazar'ın öyküsünde anlattığı kız: Duvarları resimlerken bir gece yakalanıp bir daha geri gelmeyen.

1973 ABD Dışişleri Bakanı Kissinger Latin Amerika'daki tüm iğrenç katliamının sebebini bir cümlede özetliyor: "Bir ülke kendi halkının sorumsuzluğu yüzünden komünist oluyorsa biz neden kenarda durup seyredelim." 150 yıldır ABD hiç kenardan seyretmedi zaten.

Latin Amerika için İspanyol sömürgeciliğinden kurtulmak bir süre sonra kapitalizmin en yüksek aşamasına ulaşmış olan ABD'nin kucağına düşmek anlamına gelir. Emperyalizm 150 yıldır Latin Amerika'da semiriyor. Sonuç: 360 milyon insandan 120 milyonu açlık, 40 milyonu tehlikeli açlık durumunda. Yaşamak için gerekli en az kalori miktarı bu nüfusun yarısına nasip oluyor. Toplam borç tüm kıta için 400 milyar dolar civarında Latin Amerika ülkeleri için "vazgeçilemeyen" IMF politikalarının başardığı tek şey askeri darbelerin birbirini izlemesi. Zaten Latin Amerika'da ordular ABD'nin büyük işadamlarının Wall Street'in ve bankerlerin kiralık katilliğinden başka bir işe yaramıyorlar. Bir yanda bir başka sonuçta belirginleşiyor böylece: Daha gelişmiş tekeller (örneğin ünlü United Furuid Company) daha müreffeh ABD.

ELSALVADOR
Nüfus: 5,26 milyon
Amerikan yanlısı yönetim zamanında vurulan, topluca öldürülen ve ölesiye işkence edilen insanların toplamı 54,800. Ülkeyi terkedenler 600.000 kişi.

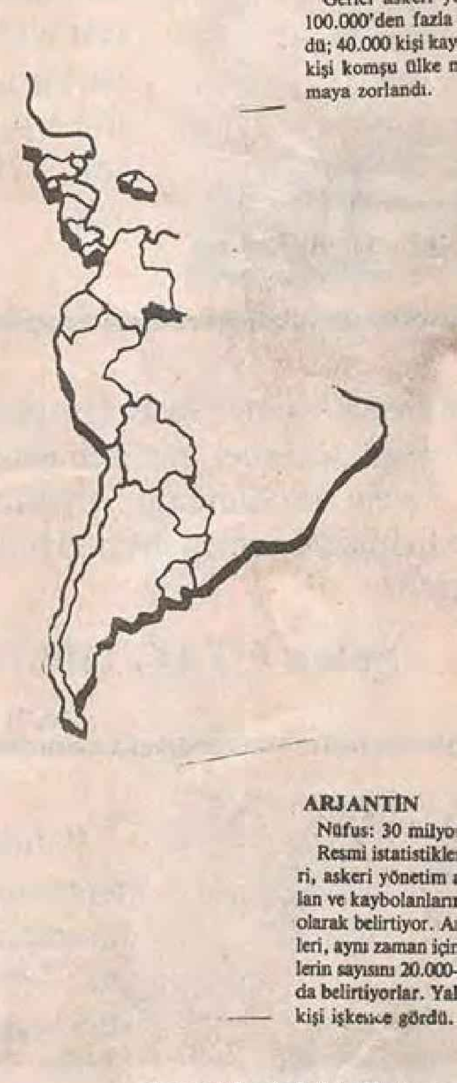
HAİTİ
Nüfus: 5,27 milyon
Duvalier kliğinin yönetimi altında 50.000 kişi öldürüldü. 8000 kşinin kaybolduğu bildirildi.

BREZİLYA
Nüfus: 135,5 milyon
Askeri yönetim altında (1934'ten beri) 124 kişi kayboldu, yüzlerce Brezilyalı işkence gördü, bir çoğu işkencede öldü. (Haftalık VEJA dergisi, Brezilya)

PARAGUAY
Nüfus: 3,9 milyon
360.000 kişi (nüfusun % 10'u) 1954'ten beri hapishanelere ve toplama kamplarına konuldu.

ŞİLİ
Nüfus: 11,9 milyon
40.000 kişi öldürüldü ve işkencede öldü. 120.000 kişi hapishanelere ve toplama kamplarına kondu, faşist diktatörlük yıllarında 2500 kişi kayboldu.

URUGUAY
Nüfus: 2,96 milyon
1973'ten bu yana 85.000 kişiye işkence yapıldı. Kablonaların sayısı 5000'den fazla 300.000 kişi kayboldu. (Uluslararası Kızıl Haç Deleğasyonu raporundan)

GUATEMALA
Nüfus: 8,2 milyon
Gerici askeri yönetim altında 100.000'den fazla insan öldürüldü; 40.000 kişi kayboldu, 200.000 kişi komşu ülke meksikaya kaçmaya zorlandı.

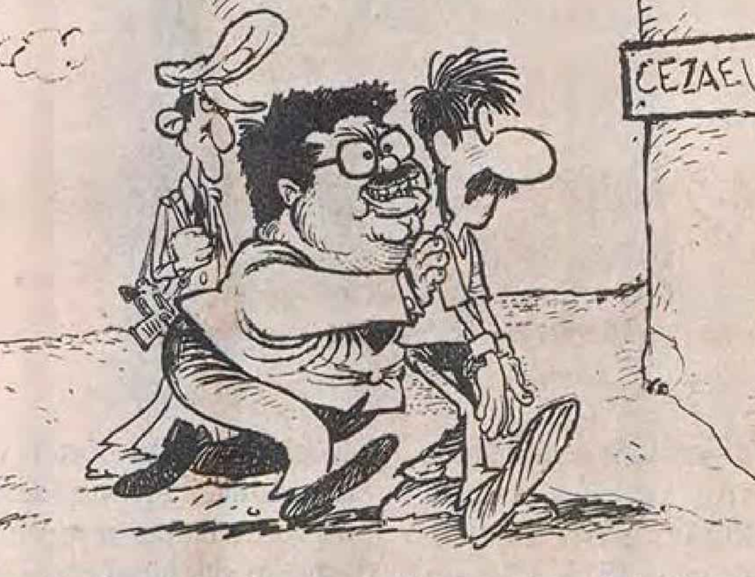
ARJANTİN
Nüfus: 30 milyon
Resmi istatistikler 1976'dan beri, askeri yönetim altında kaçırılan ve kaybolanların sayısını 8961 olarak belirtiyor. Arjantin gazeteleri, aynı zaman içinde öldürülenlerin sayısını 20.000-30.000 arasında belirtiyorlar. Yaklaşık 100.000 kişi işkence gördü.

İşin aslı bu 150 yılda ABD sömürünün keyfini hiç de öyle rahat yaşayamadı Latin Amerika'da Jose Marti, Augosto Cesar Sandino, Ernesto Che Guevera, Salvador Allende Latin Amerika anti - emperyalist direniş geleneğinin bugün artık bayraklaşmış isimleri. ABD içinse bu isimler birer karabasan. Küba ve Nikaragua'da ise devrimci halk güçleri çoktandır iktidarda ve ABD'nin tehtidlerini diğer halklara umut verici bir şekilde yanıtlıyorlar.

Latin Amerika'da devrimci hareket önümüzdeki yıllarda daha da yükselecek. Bunun bir örneği Arias Barış Planını imzalayan beş Orta Amerika hükümetinin arasında ABD'nin desteğindeki hükümetlerin de yer alması. Söz konusu hükümetler ilk kez ABD'ye karşı tavır alıyorlar. Şunu da bilmek zorundayız: Arias Barış Planı benzeri planlar ABD'nin prestijini ve gücünü kuşkusuz biraz daha sarsacaklar ama nihai çözüm emperyalizmin kıtadan köktenci bir biçimde tasfiyesinde yatıyor.

Latin Amerika'da halk güçleri Emperyalizmin artık kökünden sökülüp atılmasına hazır. Ve emperyalist şiddet bu harekete hiç bir zaman engel olamayacak. Allende'nin dediği gibi "Ne katliam ne de şiddet toplumsal dönüşüm sürecini durdurabilir. Tarih bizimdir çünkü onu yapan halktır". (11 Eylül 1973, Allende'nin son radyo konuşması)

TÜRKİYE'DE 7 YILDA 250 BİN KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Türkiye İnsan Hakları Derneği'nin Adana Şubesi tarafından düzenlenen bir toplantıda konuşan Dernek Başkanı Nevzat Helvacı, ülkede 7 yıl süren olağanüstü dönemde 250 bine yakın kişinin gözaltına alındığını belirterek, sorgulamalarda savaş hali uygulanmasının yapıldığını açıkladı.

Öte yandan Uluslararası Af Örgütü'nün Eylül ayı sonunda yayınlandığı yıllık raporunda, Türkiye'de düşüncelerinden dolayı insanların hüküm giymeye devam ettiklerini, işkencenin yaygın biçimde sürdüğü belirtildi. 1986 yılına ait verilerin değerlendirildiği yıllık raporda, "düşünce suçlularının tam sayısı bilinmemekle birlikte, 1986 başında 15.500 siyasal hükümlü olduğu tahmin ediliyor" dendi. Ayrıca "davaların ayrıntılı incelenmesi, siyasal tutukluların askeri mahkemelerde adil biçimde yargılanmadıklarını ortaya koymaktadır." görüşü getirildi. Raporda, sıkıyönetimin ilan edildiği 1978 yılından bu yana 48 binden fazla sanığın "adil olmayan" diye tanımlanan yargılamalardan sonra ya hapse, ya ölüme mahkum edildikleri açıklanmakta.

MUSTAFA SUPHİ

Eylül 1920'de Bakü'de toplanan "Birinci Umumi Türk Komünistleri Kongresi"nde Türkiye Komünist Partisi kuruluyor ve kongreye katılan 74 delege Ethem Nejat ve Hilmioğlu Hakkı'nın verdiği önergeyi kabul ederek aralarından Mustafa Suphi'yi yeni kurulan partinin başkanlığına seçiyordu. Suphi ve yoldaşlarının benimsediği ılk hedef Anadolu'da süren kurtuluş savaşına doğrudan katılmaktı. Önce Mustafa Kemal ile yazışıyorlar, Mustafa Kemal'in bakışı da olumsuz gözükmeyince Aralık 1920'de ilk olarak 13 kişilik kafileyle Kars'a ulaşıyorlardı. Gerçekte ise Ankara Hükümeti kurtuluş savaşının önderliğini komünistlerle paylaşmaya hiç bir zaman razı değildi. 15 Komünist Erzurum'da Ankara'nın emriyle kışkırtılan halkla karşılaşıyorlar ve Bakü'ye geri dönme kararını alıyorlardı. Ankara Hükümeti ise yanına kadar gelen potansiyel tehlikeyi kökünden yoketme fırsatını kaçırmak istemeyecekti. Bunun sonucu olarak, Bakü'den geri dönmek üzere Karadenize açılan Suphi ve yoldaşlarının peşine düşürülen Topal Osman ve adamları, 28 Ocağı 29 Ocağa bağlayan gece, Bakü'ye giden motoru yakalıyorlar ve ilk Türk komünistlerinden 15'ini öldürüyorlardı.

CENNETÇEŞMELİLER AÇLIK GREVİNDE

Yaşamın çekilmez kılındığı, insan onurunun ayaklar altında çiğnendiği ülkemizde, Cennetçeşmeliler ölüme mahkum edilmiş bir durumdalar.

Yöre halkının bir çoğunda, vergi ödenmiş belgeler ile tapı verileceğine ait dökümanlar bulunuyor. Bu belge ve dökümanlara rağmen, yıkımın devam edeceğini bildiriyor ilgili makamlar.

16 Aralık 1987 günündeki yıkım sonucundaki direnme, hemen beraberinde açlık grevine dönüştü. Gecekondu halkı, erkek, kadın ve çocuklarıyla birlikte bu greve gitmiş bulunuyor. Amaçları, bu kış günü sokağa atılmaktansa, kendi elleriyle yapmış oldukları barınaklarında ölmek.

Bugün Cennetçeşme'den yükselen tek ses "yıkacaklarsa bu şekilde üstümüze yıksınlar." oluyor.

TABULAR YIKILIYOR MU?

Geçenlerde günlük basında, eğer yanılmıyorsak ilk kez, İlhan Selçuk, 12 Eylül darbesinden "12 Eylül Faşizmi" diye söz ediyordu. Aslında 12 Eylül 1980'den sonra günlük basın Ezop diliyle yazı yazmaya, dolayısıyla okuyucularını da aynı dilde düşündürtmeye iyice alıştırmıştı kendini. Gerçi yasaklar vardı ama o yasaklar en masumane ifadeleri dahi kapsıyordu ve o masumane ifadeler nedeniyle gazeteler toplatılıyordu. Yani toplatılmayı göze aldığı her durumda basın istediğini yazabiliyordu ve zaman zaman toplatılmayı göze alarak istediğini yazıyordu da, ancak hiçbir zaman "12 Eylül Faşizmi" ibaresini kullanmamıştı. Bundan, "basın 12 Eylül'e 'faşizm' demek istemiyordu", sonucu çıkar mı? Hem çıkar, hem de çıkmaz. Çıkar, çünkü yasak vardı ama "yasağı ihlâl etme yasağı" yoktu. Yani eğer istenseydi, 12 Eylül adıyla çağrılabilirdi. Çıkmaz, çünkü basın bir taraftan da bu sorunu zamana havale ettiğine inanıyordu. Yani ortada ona göre zaman, zemin, güçler dengesi ve Türkiye'nin siyasal iklimi değişkenleri vardı; söylemek istiyordu, istemesine, ama şimdilik susacaktı. Öyleyse bundan ne gibi bir sonuç çıkar? Bundan çıkan sonuç, İlhan Selçuk'un -onbinlerce Türkiye aydını gibi- 12 Eylül'e "faşizm" demek için 7 yıl beklediğidir. Böylece o da toplumumuzda var olan "zaman ve zemin kollama" tabusuna ortak olmuştur. Fakat her şeye rağmen, günlük basında var olan belli bir tabuyu yıkan da İlhan Selçuk'tur.

İSRAİL TANKLARINA KARŞI MOLOTOF KOKTEYLLERİYLE...

İngiltere ve Fransa Ordodoğu'yu 1916 yılında bölüşmüşlerdi. Büyük Ekim devriminin bir yıl öncesi. Dünya kâğıt üzerinde paylaşılıyor, yeni ülkeler tekellerin bilançolarına geçiliyordu hiç beklenmeden o yıllarda. Siyonizmin Filistin'e davati de tekellerin karşılıklı "görüş teatileriyle" kararlaştırılmıştı, 1916'larda, bilmediğimiz konuşmaların sonrasında. Filistinli çocuklar o yıllardan bu yana terör içinde büyüyorlar.

Bölgeye yerleşen Yahudiler 14 Mayıs 1948'de İsrail devletini kurduklarını ilan ettiler. Oysa hayallerdeki "Büyük İsrail devleti" haritası daha geniş bir alanı kapsıyordu. İsrail, dini liderlerinin (ve onların peygambe[illegible]ri) seçmeye liderlerinin fetih coşkusu içindeki ruhları yüzünden kabına sığamadı. 1967'de çıkan savaşta Gazze'yi ve Batı Şeriayı da işgal etti.

Peki Filistinli için düşman yalnızca Batı emperyalizmi ve Siyonizm miydi geçen yıllar içinde? Petrolü silah olarak kullanmaktan korkan, Ortadoğu'da kalıcı çözümlerde yer aramayan (o da ABD korkusundan) Filistin ulusunun Arap kardeşlerinin yöneticilerine ne demeli? Ama bu kadar değil: Kara Eylülü ne yapmalı, 1970 yılında Ürdün'de, Ürdün kralı Hüseyin'in Filistinli mültecilerin kaldığı kampların bombalanması emrini vermesini, 20.000 Filistinlinin bombardımanda ölmesini nereye saklamalı? Ya Hafız Esad'ın desteklediği Emel Örgütü'yle ve İsraille birlikte karşı ittifak oluşturmasını?

Filistin halkı direnecek ve sahip olduğu topraklara bir gün mutlaka geri dönecek. Geçtiğimiz ay içinde İsrail işgalindeki Gazze'de ve Batı Şeria'da meydana gelen olaylar da bu direniş ruhunun bir göstergesi. Geçtiğimiz ay içinde bir İsraii askeri aracının Tel Aviv'de çalışmaya giden Arap işçilerini taşıyan kamyona çarpması üzerine 4 arabın ölmesiyle Gazze'deki mülteci kamplarında başlayan gösteriler, Batı Şeria'ya ve Kudüs'e de sıçradı. Şamiî'in deyişiyle Filistinliler "İsraillileri zayıf gördükleri için ayaklanacak cesareti buluyorlar"dı.

Filistinli mülteciler İsrail tanklarına taşlar ve molotof kokteylleriyle karşı koyuyordular. BBC muhabiri haberi şöyle geçti ajansına: Halkta müthiş bir öfke var. İsrail tanklarına ve ölüme aldırış etmiyorlar. Her yerde İsrail askerlerine saldırıyorlar. Olaylar protesto gösterilerinin sınırlarını aşarak büyükbir patlamay dönüştü.

Olaylar arasında İsrail sınırlarında yaşayan 750.000 Arap genel greve gitti. BM güvenlik konseyi İsraili kınayan bir tasarıyı onayladı.

Ama bütün bunlar İsrail'in vahşetini engelleyemedi. Filistin halkı gerçeği biliyor zaten: Kendi mutluluğu için, kendi çocuklarının mutluluğu için zafere kadar savaş!

Ortamenzilli nükleer füzeler kaldırılıyor

Ayşe Sarı

Kısaca INF anlaşması olarak bilinen ve ortamenzilli ve bu kategoriye dahil daha kısa menzilli nükleer füzelerin tümüyle yok edilmesini öngören anlaşma, 7-10 Aralık tarihlerinde Washington'da gerçekleştirilen Gorbaçov - Reagan zirvesinde imzalandı. Anlaşmaya göre SSCB ve ABD menzili 500 ilâ 5000 km. arasında olan nükleer füzelerini yok etmeyi kabul ediyorlar. Bu doğrultuda, 500 ilâ 1000 km. menzilli nükleer füzeler anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonraki 18 ay içerisinde imha edilmiş olacak. Menzili 1000 ilâ 5000 km. arasında olan füzelerin tasfiyesi ise iki aşamada gerçekleşecek. Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden itibaren 29 ay içerisinde tamamlanacak olan ilk aşamanın sonunda, taraflar ancak 200 nükleer başlıklı ortamenzilli füze bulundurabilecekler. Tasfiye sürerken ve sonrasında anlaşma hükümlerine uyulup uyulmadığı bu füzelerin bulunduğu bütün ülkelerin (toplam 9 ülkenin) topraklarında yerinde denetim dahil çeşitli biçimlerde karşılıklı olarak denetlenebilecek. Anlaşmada füzelerin imhası konusu detaylı olarak somutlanıyor. Anlaşma SSCB Yüksek Sovyeti ve ABD Senatosu'nda onaylandıktan sonra yürürlüğe girecek.

Tarafların sahip olduğu toplam nükleer başlıkların % 7'si kadarını kapsadığı halde INF anlaşması, özellikle başlangıç adımı olmasından dolayı, kapsamının çok ilerisinde bir önem taşıyor. Anlaşmanın imzalanmasından sonra SBKP MK Genel Sekreteri Mikhail Gorbaçov yaptığı televizyon konuşmasında anlaşmayı değerlendirirken şunları söyledi: "Halk, soyut bir kavram değildir. İnsanlardan oluşur ve her insan yaşama, mutlu olma hakkına sahiptir. Washington'da imzalanan anlaşma, uluslararası gelişmede önemli bir kilometre taşıdır. Anlaşmanın anlamı ve sonuçları, ele alındığı konu çerçevesinin çok daha ilerisindedir. Bu kilometre taşına ulaşıncaya kadar, uzun ve gergin müzakere ve tartışmalardan geçerek, birikmiş duyguları ve kök salmış klişeleri aşarak zor bir yol kat ettik. Erişilen, sadece bir başlangıçtır. Nükleer silahsızlanma için henüz bir başlangıç adımıdır; en uzun yolculuğun dahi ilk adımla başladığı bilinir".

INF anlaşması nükleer silahlanmanın başlamasından bu yana ilk kez bir kategori nükleer silahın tümüyle yok edilmesini hedefliyor.

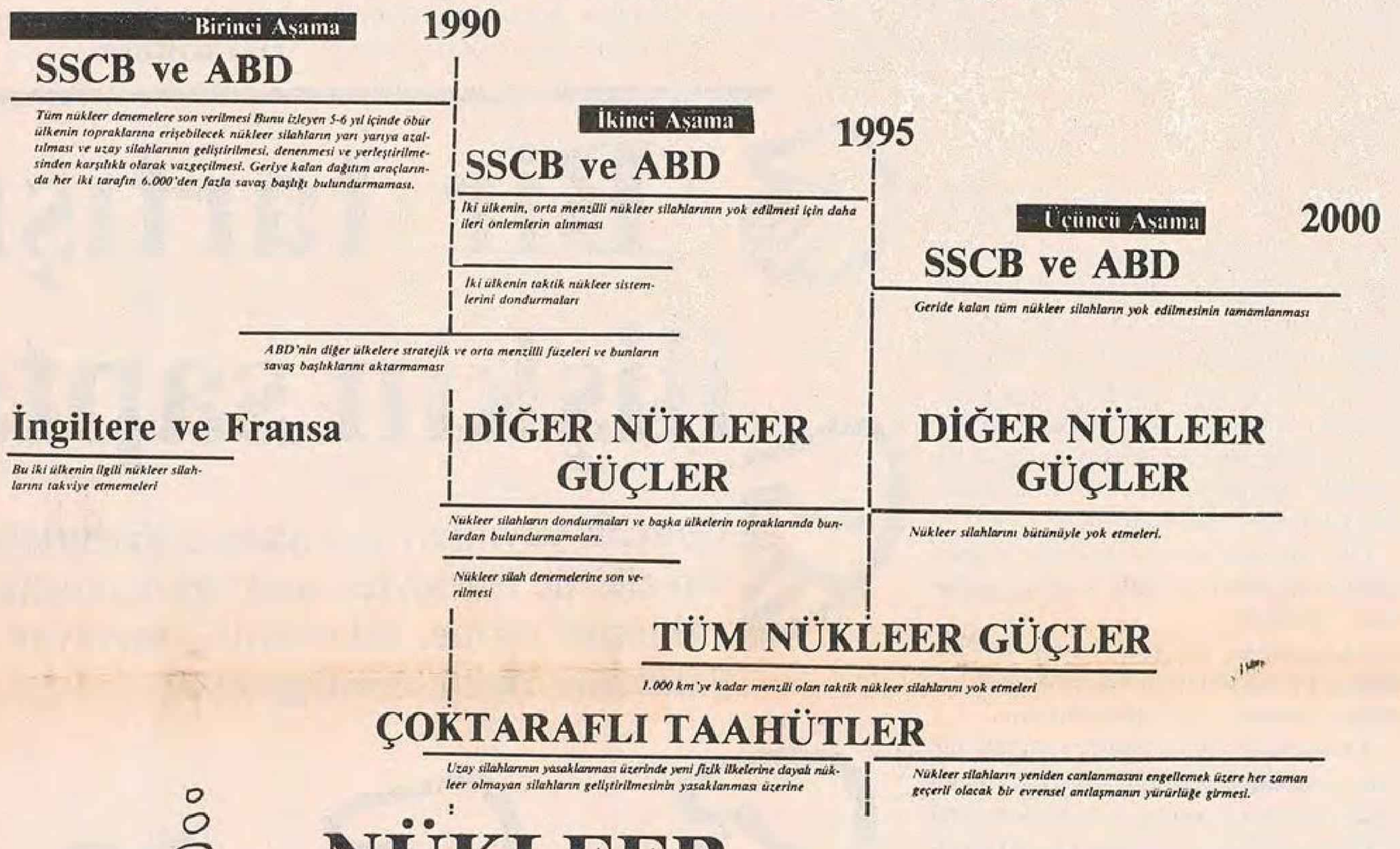
Ama en önemlisi, INF anlaşmasının imzalanmasıyla birlikte nükleer silahsızlanma konusunda adım atmanın askeri çözümlere değil, siyasi çözümlere dayandığının açık seçik görülmesidir. Sovyetler Birliği özellikle 1985 Cenevre zirvesinden bu yana nükleer silahsızlanma yönünde adım atılabilmesi için alabildiğine yapıcı ve somut önerilerini yoğunlaştırırken, şu gerçeğin altını tekrar tekrar çizmiştir: Bugün hiçbir ülke askeri teknoloji vasıtasıyla kendi güvenliğini sağlamayı garanti edemez. Bir ülkenin güvenliğinin onun askeri kapasitesine dayandığı, güvenlik düzeyinin sahip olunan silahların nicelik ve niteliğiyle belirlendiği yolunda bir anlayışın yaşadığımız nükleer çağda artık yeri yoktur. Bugün güvenlikten söz edilecekse ancak **kollektif güvenlik**ten, tüm insanlığın güvenliğinden söz edilmelidir, bunu sağlayacak olan ise siyasi çözümlerdir.

Sovyetler'in Ocak 1986'da somut önerilerle açıklanan ve dünyanın 2000 yılına kadar nükleer silahlardan tümüyle arındırılmasını öngören kapsamlı nükleer silahsızlanma programı ve buna ek olarak kimyasal silahlar başta olmak üzere tüm kitle tahrip silahlarının tümüyle yokedilmesi konvansiyonel silah ve birliklerde radikal bir indirim yapılması vb. önerilerinin tüm dünyada kitlesel bir talebe dönmüş olması doğal.

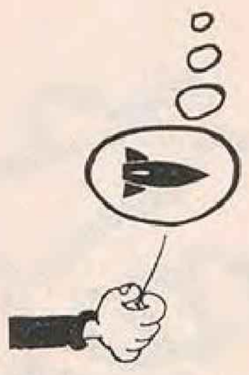
İnsanlığın karşı karşıya bulunduğu nükleer savaş tehdidi sosyal sistem farklılıklarına, ulusal ayrılıklara, tek tek devletlerin çıkarlarına ya da bir bütün olarak dünyadaki irili-ufaklı çelişkilerin hiçbirine bakılmaksızın her ülkenin, her ulusun, her bireyin en başta gelen ortak sorununu oluşturuyor. Nükleer silah birikiminin dünyadaki her bireyi 12 kez yok edebilecek düzeye ulaştığı koşullarda, nükleer savaş tehdidinin bertaraf edilmesi ve silahsızlanma yolunda somut adımlar atılması güncel uluslararası politikada çözümlenmesi gereken, uzun vadeye ertelenemeyecek hayati bir sorun olarak ortaya çıkıyor. Şurası açık ki, insanlığın tarihi ileriye, sınıfsız topluma doğru akarken, herşeyden önce insanoğlunun var olması gerekiyor, yoksa ortada ne böyle bir toplum amacı, ne de onu kendi elleriyle kuracak olan insan toplumu kalabilecek. İnsanlık, nükleer silahlar kendisini yok etmeden, kendisi nükleer silahları yok etmekten başka seçeneğe sahip değil. Bu gerçekleştiğindeyse nükleer silahlanma öncesine dönmüş olmayacak, nükleer silahlanmanın üstesinden gelmiş olmanın gücü ve güvenini taşıyacaktır. İnsanlık tarihi ve nükleer silahsızlanma çabasının karşı karşıya kaldığı zorluklar, bu mücadelenin hiç de kolay olmadığı ve olmayacağını, insanlığın sürekliliğinden yana olan muazzam barış potansiyelinin örgütlü, yoğun ve topyekün çabasını sürdürmesi gerektiğini göstermektedir. Bu çabanın ortak sorunun çözümüne katkısı, INF anlaşmasının imzalandığı gün, yıllardır bu sonuca ulaşmak için aktif çaba gösteren, kitlesel miting, gösteri ve eylemlerle topraklarını ortamenzilli nükleer füzelerden arındırmak için direnen Avrupalıların sevincinde dile gelmiştir. Gorbaçov - Reagan zirvesinde nükleer silahsızlanma yolunda önemli bir ilk adımı oluşturan anlaşmanın imzalanması sırasında, zirvede bir üçüncü tarafın daha bulunduğu ve bunun da dünya barış hareketi olduğunu herkes kabul etmektedir.

Sovyetler birliği, Reagan yönetiminin uzayı silahlandırmayı amaçlayan SDI, yaygın adıyla "Yıldız Savaşları" projesine, esas olarak nükleer silahlanma yarışında öncekine benzemeyen yeni bir aşamayı başlatacağı için karşı çıkıyor. Nükleer silahlanmanın nasıl geliştiğine kısaca gözatıldığında, insanlığın geleceği açısından bu kaygının haklılığı bir kez daha görülüyor.

2000 Yılında Tüm Dünyada Nükleer Silahların Bütünüyle Yok Edilmesi Programı Üzerine

Emperyalizm Gerçekten Barış Yapabilir mi?

Kemal Alpınar

Varşova Paktı'na üye ülkelerin silahsızlanma konusundaki çeşitli önerileri, Cenevre'de, Viyana'da, Birleşmiş Milletler'de ve diğer uluslararası kuruluşlarda yapılan silahsızlanma görüşmeleri ve nihayet zirve buluşmalarında getirilen ve dünya barışı ile uluslararası güvenlik yararına olan uzlaşma yanlısı tavrın, dünya demokratik ve barışsever güçlerince çok olumlu karşılandığı gözlenmektedir.

Emperyalizmin, dünyadaki savaş tehlikesinin anakaynağı olduğu bilinmektedir. Dış faktörlerin, bu sosyal sistemin yapısından doğan bu özelliğini değiştirmesi düşünülemez. Ama dünyamızın bugün içinde bulunduğu gelişme aşaması ve ülkelerin birbirleriyle olan ilişkilerinin ulaştığı düzey, evrensel insancıl değerlere öncelik vermeyi ve insanlığın yeryüzünden silinmesine yol açacak olan tehlikeleri azaltmayı ve yoketmeyi gerekli ve kaçınılmaz kılmaktadır. Emperyalizmin barış yapıp yapmayacağı açısından konuya yaklaşıldığı zaman, sözü edilen yeni düşünme şeklinin, günümüzde var olan gerçek olasılıklar üzerine dayandığı görülmektedir.

İlk olarak, ABD ve NATO'nun en saldırgan emperyalist çevrelerinin dizginlenmesi ve onların yeryüzü ve uzaydaki planlarının gerçekleştirilmesini önlemek sözkonusudur. Bu olasılık sosyalizmin gücüne, Sovyetler Birliği'nin ulaştığı askeri-stratejik dengeye ve sosyalist ülkeler topluluğunun izlemekte olduğu kararlı barış politikasına dayanmaktadır.

İkinci olarak, dünya çapındaki barış ve silahsızlanma yanlısı hareket, gittikçe daha geniş siyasal ve sosyal güçleri kapsayıp kucaklamakta ve etkin gücünü hissettirmektedir. Dünyanın bilinçli mantığını, halkların çıkarını barış istemini temsil eden bu hareket, emperyalizmin en saldırgan politikasıyla yapılan mücadelede onu , barışı koruması için zorlamada önemli katkıda bulunmaktadır.

Üçüncü olarak, sosyalist ülkelerle barışçı ve karşılıklı yarara dayanan ilişkilerin geliştirilmesi, burjuva çevrelerinden, ABD ve Batı Avrupalı ülkelerin tekelci gruplaşmalarına kadar olan kesimin çıkarımıdır. Bu çevreler, farklı toplumsal sistemlerin barış içinde rekabetinden, bilimsel-teknik devrimi mükemmelleştirerek yeni kar kaynakları oluşturmaktan yanadırlar. Bu nedenle, atom çağının gerçeklerine uyan ve kapitalist düzene koruyucu mekanizmaları geliştirmeye çalışmaktadırlar.

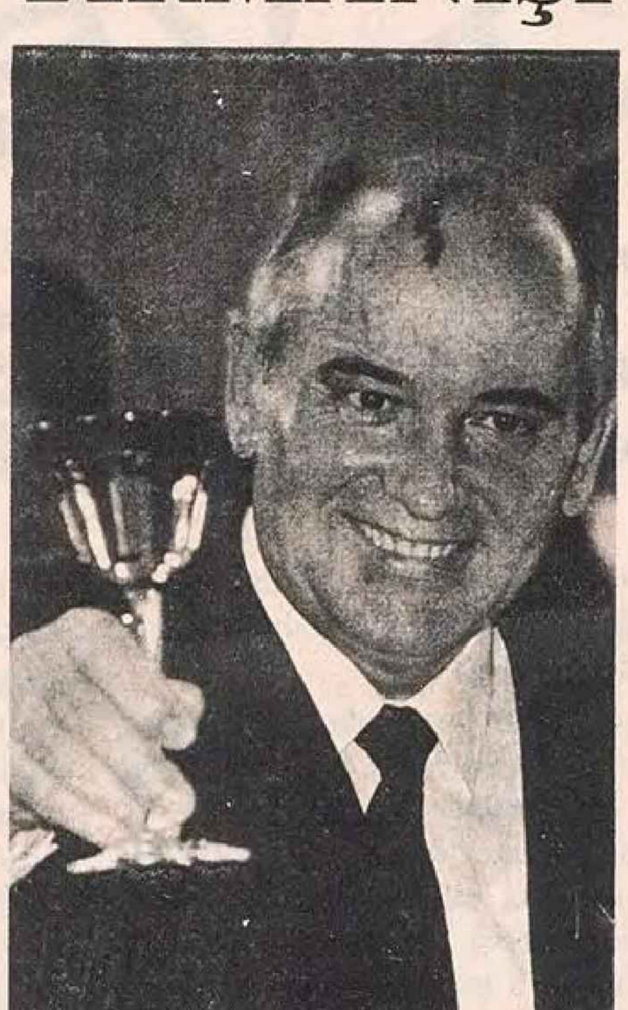

O halde burada söz konusu olan, emperyalimin yapısı itibarıyla barışçı olduğu değil, onun barış yapılabilir duruma getirilmesidir.

Burjuva çevreleri, silahlanma yarısının kapitalist düzene karşı bir çeşit saatli bomba etkisi yaptığını, kapitalist ekonomi üzerinde tahrip edici bir etkide bulunarak, kapitalist dünyayı derin bir bunalıma sürükleyecek sosyal patlamalara yol açabileceğini bilmektedirler. Çünkü yine burjuvazi, bugünkü muazzam silahlanmanın kaçınılmaz olarak sosyal harcamalardaki kesintilerle ilişkili olduğunu ve kapitalist düzenin kendi varlığnı tehlikeye atabilecek sosyal çalkantılara yol açabileceğini çok iyi bilmektedir.

Bu nedenle barış ve demokrasi güçleri hayale kapılmadan, uluslararası durumu daima soğukkanlı ve gerçekçi olarak değerlendirmek zorundadırlar. Kapitalist-Emperyalist sistemin kendi kendini nükleer silahlardan arındırılmış bir dünyaya, yeni ve eşitlikçi bir ekonomik düzenin koşullarına, her iki farklı dünya sisteminin entellektüel ve ahlaki değerlerin dürüst bir şekilde kıyaslanabileceği bir duruma uyum sağlayıp sağlayamayacağı sorusu, önümüzdeki yıllarda yanıtlanmış olacaktır.

NÜKLEER SİLAHLANMANIN TIRMANIŞI

Ortamenzilli nükleer füzelerin ortadan kaldırılmasını öngören anlaşmadan sonra 1988 yılında stratejik silahlarda % 50 indirimi öngören bir anlaşmanın imzalanması için çaba sarfediliyor. Böyle bir anlaşmanın imzalanması nükleer silahsızlanma yolunda hayati bir adımı oluşturacak.

STRATEJİK SALDIRI SİLAHLARI DÖKÜMÜ
(1 Ocak 1987)

	SSCB	ABD
Kıtalararası füzeler (ICBM)	1.398	1.016
Çokbaşlıklı füzeler (ICBM'e dahil)	820	550
Denizaltından fırlatılan füzeler (SLBM)	922	672
Çokbaşlıklı füzeler (SLBM'e dahil)	352	640
Ağır bombardıman uçakları	164	522
Bunlar arasında Cruise füzesi taşıyabilen uçaklar	56	132
Stratejik taşıyıcılar üzerindeki toplan başlık sayısı	10.000	15.000

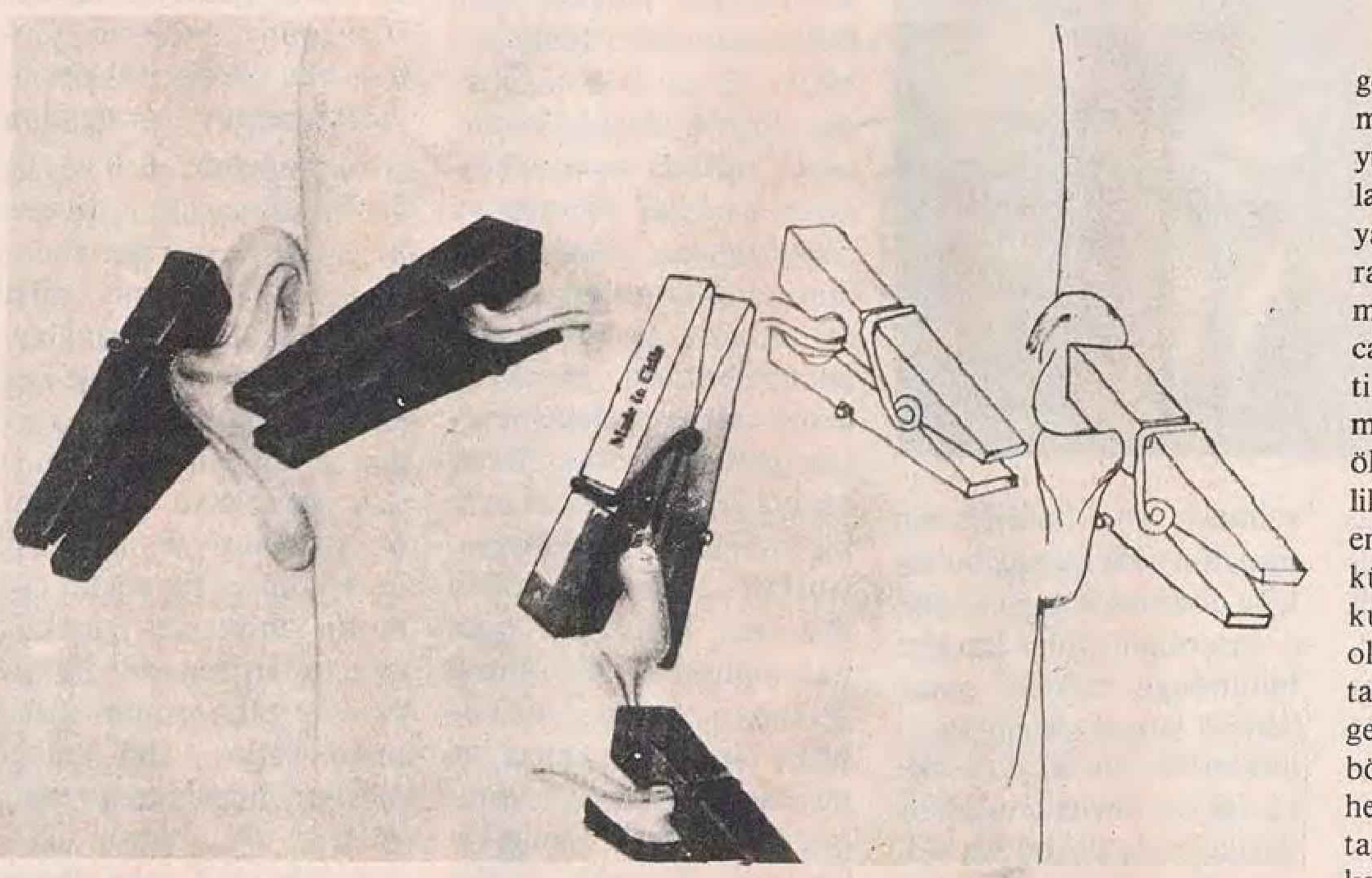
SAHİP OLUNAN YIL

SİLAH TÜRÜ	ABD	SSCB
- Atom Bombası	1945	1949
- Hidrojen Bombası	1952	1955
- Kıtalararası bomba taşıyıcı	1948	1955
- Ortamenzilli füze	1953	1959
- ICBM (Yerden fırlatılan kıtalararası balistik füze)	1955	1957
- Nükleer denizaltı	1956	1962
- SLBM (Denizden fırlatılan kıtalararası balistik füze)	1960	1968
- Çok başlıklı füze	1964	1973
- MIRV (Ayrı hedeflere yönelik, birden fazla savaş başlığı taşıyan ICBM ya da SLBM)	1970	1975
- Antibalistik füze	1968	1972
- Nötron Silahları	1981	-
- Yeni tür Cruise füzeleri	1983	-
- MRV (çok başlıklı taşıyıcı)	1985	-

Boşluk kurumlaşmamalı

Ömer B. Canatan

Her bakımdan ele alınmaya değer bir gençlik kuşağı oluştuğunu ileri süren görüşlere katılmamak mümkün değil. Siyasi ilgileri, beğenileri, eğilimleri, umutları, kendine ve çevresine bakış açıları yönünden, öncekilerden çok farklı ve 12 Eylül'den sonra oluşan bir öğrenci gençlikten sözetmek, biraz abartma olsa bile, galiba gerçeği göze batırmak için gerekli bir abartmadır. Kestirmeden analizler durumu açıklamaya kafi gelmeyecekler sanıyorum.

12 Eylül öncesindeki ve ondan da önceki 1960-1970 dönemi öğrenci gençliği, bugünki kuşaklardan ayıran başlıca özellik, şüphe yok ki ''mücadeleci'' karakteriydi. Ama bu karakter gökten zenbille inmiyordu, nesnel koşulların doğrudan sonucu olarak ortaya çıkıyor ve özgürlük ortamında yığınsallaşıyordu. özerk üniversite talebi ile başlayıp gelişen, anti emperyalist temel hedeflere yönelen, ve bu süreçte giderek ''bilimsel susuzluğunu'' farkedip öğrenmeye saldıran bir gençlik kuşağı sözkonusuydu. Evet ama, bu derece yükselmiş bir gençlik hareketi bile kendine kalıcı bir gelenek yaratamıyor, siyasi kaos dönemlerinde eriyip kayboluyor, kendince küçük olmayan ''fetret'' dönemleri yaşamaktan kurtulamıyordu.

Konunun kendi içindeki detaylarıyla sürecin neden böyle gerçekleştiğini anlamak mümkün değildir. Böyle bakılırsa kişilerin, grupların hataları, en çok da ''taktik'', ''teknik'' ve ''zamanlama'' hataları, gençlik hareketinin tarihini belirleyen faktörler olarak öne çıkarlar. Böyle ''yavan'' yaklaşımları önümüzdeki dönemlerde de görecek ve kendini yeniden ve sürekli üreten yanlışları yaşayacağız. Kendi hareketini, kendi bakış açısıyla tatmin olmayan yaklaşımla ele alabilenler ancak bu ''kısır'' bilincin dışına çıkıp ''geneli'' görmeye başlayacaklardır.

Asla küçümsenmemeli; gençlik hareketimizin son yirmibeş yılı her defasında ''büyüme'' çabasıdır da; dolayısıyla **büyümüştür.** Sayısal olmayan ölçüler kullanmayı başarabilenler bu büyümeyi görmekte zorluk çekmezler. Ancak, büyüyen gençlik hareketi hala çocuktur da. Sosyal mücadeleler tarihinin evrensel ölçüleri kullanıldığında, gençlik hareketinin çocukluğundan endişeye kapılmak bile mümkündür. Biri öbürünü izleyen kuşakları yönünden böyle olan şey, 12 Eylül sonrası ortamında biçimlenmiş öğrenci gençlik kuşağı için daha da böyledir. Bu büyümemişliği, henüz hareketinin kendisi ortaya çıkmamışken ortaya çıkan ''eleştirisinden'' görmek mümkün. Büyük büyük suçlamalar, daha kendini ve ortamını demokratlaştıramamışken ''demokrasi''yi küçümsemek, olayı ve olguyu kendisi kavramışsa ''somut'', henüz kavrayamamışsa ''soyut'' ve akıl dışı görmek, kendi perspektifine gireni kadarıyla ''davasını'' yani kendisini önemsemek, ama başka her şeyi ve herkesi yok saymak!.. Endişe verici olan, ''yeni'' olmayan bu düzeyin kendisi değil, yeni olan duruma uygun düşmesi, yayılmasıdır.

Yeni durum gençliğin kendisindedir. Bugünkü yüksek öğrenim gençliği 12 Eylül gününün ilk, orta, en çok da lise çocukluğudur. Bu çocuklar, 12 Eylül karanlığına doğmuş, bu **boşlukta** büyümüşlerdir. Bütün toplumun gördüğü hasarı onlar da görmüş ve buna göre biçimlenmişlerdir. Onların şahsında kurumlaşan ne korkudur ne de başka bir şey, sadece 12 Eylül boşluğudur. Bu boşlukta tek-tük parlayıp sönmüş olan yıldızlar olmamış değildir ama bunların ışığı gençlik yığınlarının üstüne düşmemiştir. 12 **Eylül**'ün gençliğe karşı saldırısı, sadece siyasal değil, aynı zamanda bilime saldırı kapsamındadır; bu gençlik kuşağı bilimsizliği de yaşamaktadır.

İşte bundan ötürü şimdiki yüksek öğrenim gençliği, kendi hareketini bir yandan özgürleşme hareketi, bir diğer yandan da, bilimle donanma çabası olarak kavramak durumundadır. Her ikisi birlikte olursa daha iyi değil, biri olmazsa hiçbiri olmaz anlamında böyledir. O halde, gençlik hareketinin, yanlışlarına ve darlıklarına bakmaksızın, ilgi ve sempati ile izlediğimiz bugünkü ''Donkişotları'', oluşan ''12 Eylül düzeyine'' göre değil, son otuz yıldan sonra oluşmuş olması gereken düzeye göre bir zenginlikte olmalıdırlar; değillerse **olmalıdırlar!**

Bir tartışmaya ilişkin saptamalar

Gençlik yayınları tartışmaya katılırken, konuyu bilimsel temellerde irdeleyici, açıklığa kavuşturucu, önermeci bir yaklaşım yerine; dikte edici, suçlayıcı ve taraftar toplayıcı bir yaklaşımı tercih etmişlerdir.

Akın Çeliker

Gazetenin geçen sayısındaki yazımızda, öğrenci gündeminin ana maddesi olan ''Öğrenci Dernekleri''ne ilişkin tartışmalara katılmak isteğiyle Demokratik Kitle Örgütlenmesine genel bir yaklaşımda bulunmuştuk. Genel yaklaşımda netlik ve görüş birliği sağlanırsa, sıkça sözü edilen özeldeki tıkanmanın daha kolay açılacağını belirtmiştik.

İlke tartışmalarının seyri ve dile gelişi incelendiğinde öncelikle şunları saptamak mümkün:

Tartışmalar, Öğrenci Dernekleri'nin Hangi Temel İlkelerde Örgütlenecek sorusu etrafında yoğunlaşmaktadır.

Tartışmaları farklı politik yapıdaki öğrenci grupları başlatmış, görüş ayrılıklarının ortaya çıkışında, ideolojik-politik yaklaşım farklılığı belirleyici olmuştur.

Sol dergiler ve siyasi gençlik yayınları tartışmalara aktif katılmış, sayfalarında öğrencilerin, öğrenci liderlerinin, dernek yöneticilerinin görüşlerine yer vermişlerdir. Ne var ki politik yayınların birbiri ardına ortaya çıkışı, siyasal var olma, varlığını gösterme, kendini ispatlama, ''Güneşin altında kendine bir yer edinme'' duygusunun her şeye hakim olduğu bir açılım dönemine tekabül etmektedir. Bu nedenle tartışmaya taraf olan siyasetler, tartışmayı ve muhtemel çözümleri kendi doğal zemini içerisinde ele almakta zorlanmışlardır. Gençlik yayınları tartışmaya katılırken, konuyu bilimsel temellerde irdeleyici, açıklığa kavuşturucu, önermeci bir yaklaşım yerine; dikte edici, suçlayıcı ve taraftar toplayıcı bir yaklaşımı tercih etmişlerdir. Olaya, biz bu işi biliyoruz, ''iki kere iki dört eder'' mantığıyla bakılarak amatörlüğe, toyluğa, lafazanlığa pohpohlamaya prim verilmiş, kapı açılmıştır. Peşinden de ''Reformist, Statükocu, Sol Sekter vb'' nitelemeler sökün etmiştir. Neden Niçin, Nasıl sorularını derinlikli araştırmak, tartışmalara serinkanlı, toparlayıcı bilimsel yaklaşımı egemen kılmak için gerekli çaba harcanmamıştır. İkna etmek kadar ikna olmayı da öne alan dostça, kardeşçe tartışma ve birlikte çalışma ortamı güme gitmiştir. Kısacası, farklı politik görüşlerde olmanın doğallığı harekete zenginlik, çeşitlilik ve güç katamamış, aksi yönde ayrılıkları körükleyici, kısırlaştırıcı ve dernekleri zayıflatıcı bir atmosfer yaratmıştır.

Dikkat edilirse tartışmaların ''Derneklerin ilk kuruluş aşaması''na aktif olarak katılmayanlarla, ilk kuruluşa etkin olarak katılan, bu nedenle,dernek yönetimlerinde çoğunlukla egemen olan bir grup arasında başlaması karşılıklı öznelliği (subjektivizmi) yeniden ve yeniden üretmektedir. Buna ''İktidar-Muhalefet Psikozu''na kendini kaptırmak da denilebilir. *(Öyle ki bu psikoza giren bütün gruplar* ya iktidarın akıl almaz hatalarından yada muhalefetin akıl almaz hırçınlıklarından yakınmaktadırlar. Geçici olan bu durumu mutlaklaştıran, her şeye bu merkezden bakan guruplar, Türkiye demokratik öğrenci hareketini yapay, suni, vahim, gerçekten akıl almaz bir bölünmenin eşiğine getirdiklerini henüz farkedebilmiş değillerdir.)

Tartışmalarda kullanılan sert üslup, bir kitle örgütlenmesinin kaldırabileceği ölçeğin çok üstünde olduğu için dernek üyelerinde ve üye adaylarında moral bozucu, olumsuz etkiler yaratmaktadır. Öğrenciler görüş ayrılıklarını yakalamakta bir hayli zorlanmaktadırlar. Eminim aralarında durumumuza gülerek, tartışmayı ''solcuların bilgiçce lafebeliği''ne yoranlar da az değildir.

Sol hareketleri, 12 Eylül laboratuarından geçirerek çok yakından izleyen burjuvazi, bu konuda da fırsatları değerlendirmedeki ustalığını bir kez daha göstermiştir. (Hürriyet gazetesi, İzmir'de yapılan Türkiye Öğrenci Dernekleri Platformu'nu 3. sayfada manşetten vererek ''Yarıncı'larla Yeni Çözümcü'ler Anlaşamadılar'' şeklinde yorum yapmıştır. Derneklere üye olmakta kararsız binlerce genci bu türden haberlerle üye olmamaya ikna etmeyi hesaplamaktadırlar.

Tartışmalar, dernekleri yasallık, bina, duyuru-tanıtım, üye yazımı vb. ivedi somut görevlerden uzaklaştırmıştır. (Dernekler henüz emekleme dönemindedirler. Bu sorunları çözerek kongresini yapabilen dernek sayısı iki elin parmakları kadardır. Bu arada iktidarın derneklere yönelik ''Tek Tip Dernek Yasası''nı geri püskürten başarılı Nisan eylemleri, bu eksiklikleri ciddiyetle ele almayı ertelemiştir. Derneklerin yasallaşma sürecinin 2 yılı aştığını biliyorsak, dernek yöneticilerine haksızlık etmediğimiz anlaşılır.

Tartışmaların en şiddetli biçimde Türkiye Öğrenci Dernekleri Platformu'nda başgöstermesi tesadüfi değildir. (Bu durum, daha önce altını çizdiğimiz ''İktidar-Muhalefet Psikozu''nu yansıtırken esas olarak Türkiye demokratik öğrenci hareketindeki MERKEZ ÖNDERLİK VE OTORİTE boşluğunu belgelemiştir. Bu boşluğun, Öğrenci Postası benzeri grupçu oldu-bittilerle doldurulamıyacağını öğretici biçimde bir kez daha göstermiştir.

Bu tartışmalar tam bir ilkeler fetişizmine dönüşmüştür. Türkiye de işçi, öğretmen örgütlenmesi benzeri öğrenci örgütlenmesinin hiç olmadığı bilinmektedir. Bu alanda bir örgütsel geleneğin bulunmayışı,bilinen DEV-GENÇ geleneğinin ise tamamen politik nitelikte oluşu, mevcut durumu, bazılarının kafasında iyice karmaşıklaştırmıştır. ''Anti-faşist, Anti-emperyalist, Anti-şoven vb.'' ilkeler sihirli birer formül gibi ''olmazsa olmaz'' bir önkoşul olarak öğrenci örgütlenmesinin önüne koyulmaktadır. Öğrenci derneklerinin sendikal tipteki yapılanması, ilke ve talepleriyle, öğrenci derneklerinin yöneleceği hedefler (ki bu, faşizme, emperyalizme, şovenizme, tekellere karşı olmaktan, ileride işçi sınıfının başını çekeceği radikal toplumsal dönüşümlere aktif katılmaya kadar uzanır) birbirine karıştırılmıştır. Öğrenci derneklerinin örgütlenme dürtüsünün ilk basamağındaki ''Sendikasız işçi-Derneksiz Öğrenci Olmaz'' fikrinin esinlendirdiği, burjuvazinin çeşitli politikalarının etkisindeki tamamen bilinçsiz, sadece öğrenci olduğu için üye olmak isteyen en geniş öğrenci kitlesini bünyesine alması gerektiği bir türlü anlaşılamamıştır.

Tartışmanın şiddetlenmesinde bir başka etken, derneklerin hemen tamamının politik görüş sahibi ilerici-devrimci öğrencilerce kurulmuş olmasıdır. Bu gerçek, 12 Eylül'ün bütün afrasına-tafrasına karşın ileri öğrenci kitlesini cezbeden, sürükleyen şeyin devrimci idealler olduğunun bir kez daha gurur verici ispatı olmuştur. Ne var ki saldırıların göğüslenmesinde, zorlukların aşılmasında ortaya konulan öncü insiyatif, yeniden kazanılan güven ve saygınlık, sonu gelmeyen tartışmalarla çarçur edilmeye başlandı. ''Kitlelere Güven Vermek, Kitlelere Gitmek'' parolası adeta unutuldu. ''Nasıl olsa dernekleri biz kurduk'' anlayışıyla devrimci insiyatif, ideolojik-politik tartışmaların ta göbeğine çekildi. O kadar ki, yapıları, işlevleri ve talepleri gereği reformları savunan, talep eden bu örgütlerde ''Anti-reformist'' ilkeden bahsedilebildi. Rekabet ve dernekleri paylaşma duygusu tehlikeli biçimde tırmanmaya başladı.

Şayet tartışma, öğrencilerin politik mücadelenin içine çekilmesi ya da dışında tutulması biçiminde formüle edilseydi görüş birliğine daha çabuk ulaşabilirdik. Çünkü, tartışmaya katılan istisnasız herkes, siyasal hareketlerin öğrenci gençlik içinde bağımsız ideolojik, propaganda ve örgütlenme yapma hakkını tanıyacak, bu faaliyetin gerekliliğini tartışmayacaktır. İlkeler tartışmasının tam da can alıcı noktası burasıdır. Sorun, gençliği politik mücadeleye, devrime, sosyalizme kazanmak için araç olarak öğrenci derneklerini mi seçeceğiz, yoksa ideolojik-politik homojenliğe sahip siyasi gençlik örgütlerini mi seçeceğiz. Bu sorunun cevabı açıkça, mertçe verilmediği sürece tartışma sona ermeyecek, uzayıp gidecektir. Türkiye demokratik öğrenci hareketinde ve derneklerde, hangi grubun daha iyi ve daha başarılı programı sunduğu asıl sorusu, hep arka planda kalacaktır.

Nihayet bu tartışmaların ilginç olan bir yönü, tartışmaları ateşli biçimde sürdüren tarafların -gereğini ne kadar yaptıkları ayrı konu- devrimi, sosyalizmi savunan gruplar olmasıdır. Çok daha ileri ilkeleri savundukları için tartışılan bu ilkeleri reddetmek gibi bir durumları sözkonusu değildir. Şayet bu konuda endişe duyan gruplar varsa endişelerini gidermek için yanlış bir platform seçmektedirler. Bu ilkeleri kazara (!) savunmayan insanlarla aynı örgüte üye olmak gibi onursal bir kaygı duyuyorlarsa kendilerine haksızlık ediyorlar. Çünkü sendikal tipte bir öğrenci derneğinde kimin hangi politikayı savunduğu, hatta politikayla ilgilenip ilgelenmediği birinci dereceden ölçü konusu olamaz. Tıpkı geçmişte DİSK'te, TÖB-DER'de olduğu gibi.

Bunca saptamadan sonra karamsarlığa kapılacak okurlar sorabilirler. Peki tartışmanın sona erdirilmesi ve olumlu biçimde çözümlenmesi için bir **ÇIKIŞ YOLU** yok mu? Kolay olmamakla birlikte tabii ki vardır. Biz, öncelikle bütün öğrenci gençliğin, sonra gençlik gruplarının yararına olacak çözümün varlığı kanaatindeyiz. Şöyle ki;

-Dışarıdan müdahale olmaksızın, öğrenciler eliyle öğrenci dernekleri zemininde, kollektif iradeyi yansıtan **kongreler** ve **kardeşçe diyalog** yoluyla.

-Asıl çözümün öğrenciler tarafından dernekler zemininde hayata geçirilmesini savunurken, tartışmanın aynı zamanda **siyasi bir tartışma** olduğundan hareketle yardımcı, destekleyici çözümün **Politik Gençlik Yayınları ve Politik Gençlik Grupları arasında merkezi düzeyde işbirliği** biçiminde sağlanabileceği kanaatindeyiz. **İkna etmek kadar ikna olmaya da hazırsak** sorunların sanıldığından daha kolay çözüleceğini hep birlikte görüp, yaşayacağız.

Çağdışı Kalan Asgari Ücret...

Çağ atlayan Türkiye'nin (Hangi çağı atlamış ise) çağ dışı kalan asgari ücreti gülünç duruma gelmiştir. Brüt 74.250.- TL Net. 49.095.- TL olan asgari ücret bir işçinin asgari ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktır. Asgari ücret, bir işçinin ihtiyacı olan temel gıda maddeleri üzerinden hesaplanmakta; işçinin ailesi, sosyal ihtiyaçları ve ev kirası verebileceği göz önüne alınmamaktadır. Bir işçi üç ayda almış olduğu ücretle, ancak sağlıklı bir konutta oturabiliyor. Asgari ücretlinin, bu ücretle hayatta kalması ve ihtiyaçlarını temin etmesi mucizedir. Net 49.095 lira gibi bir ücret verilerek işçiler cezalandırılmakta, hatta işçiyle alay edilmektedir.

Bir işçinin asgari ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için, ayda en az 150.000 lira alması gerekmektedir.

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde işçilere ödenen asgari ücretler ülkemize göre çok farklı; örneğin Fransa'da asgari ücret olan 4669 Frank'ın (yaklaşık 1 milyon TL.) 4000'iyle Paris'in en lüks semtlerinden birinde bir daire kiralanabilir. Federal Almanya'da 1500 DM asgari ücretin (yaklaşık 1.1 milyon TL.) 1000 markı lüks bir daire tutmaya yeter. Yunanistan'da ise 40.000 Drahmi kazanan bir asgari ücretli, ücretinin yarısını ödeyerek lüks bir daire kiralayabilir.

Bu somut olaylar göstermektedir: İşçi ile alay etmek ve işçiyi cezalandırmak çağ atladığımızın değil, ancak çağın gerisine atladığımızın somut örnekleridir.

Yargıtay Kararı: İşverenin işçiyi tokatlaması kötü niyetini göstermez

Ankara (A.A) - Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, "fesih sırasında" işverenin işçiyi tokatlamasının kötü niyetini göstermeyeceğine karar verdi.

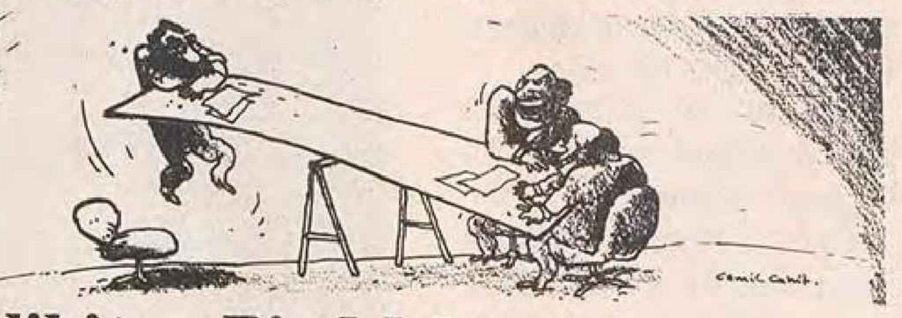
Zargun Turizm İşletmeciliği İnşaat ve Ticaret A.Ş'nde çalışan bir işçi tokatlandığı iddiasıyla mahkemeye başvurdu. İşçi, mahkemeden kötü niyet ve manevi tazminat ile boşta geçen günlerin karşılığının ödetilmesini istemişti.

İstanbul 8. İş Mahkemesi'nde görülen davada işçi haklı bulunarak, işverenin kötü niyet tazminatı ödemesine karar verildi.

İşveren bunun üzerine Yargıtay'a başvurarak, kararı temyiz etti. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, yaptığı inceleme sonunda işverenin işçiyi tokatlamasının kötü niyetini göstermeyeceği kararına vardı. 9. Hukuk Dairesi'nin kararı şöyle:

"Fesih sırasında işverenin davacıya tokat atması ve o sırada cereyan eden diğer olaylar, kötü niyeti göstermez. Olayda kötü niyeti oluşturan başka bir husus da mevcut değildir.

Bu durumda davacı, ihbar tazminatına hak kazanırsa da ihbar tazminatının dışında ve onun iki katı tutarında kötü niyet tazminatı alamaz, mahkemenin gerekçe dahi göstermeden kötü niyet tazminatına hükmetmesi doğru değildir."

Ferro Çelik'ten Bir Mektup

Fabrikamızın kuruluşu 1967'ye dayanır. 1967'den 1987'ye kadar bir çok kez iflas diye kapanıp açılmıştır.

Bu fabrikaya iki defa sendika getirme girişiminde bulunulmuş. İlk sendika işçiler için değildi. İşçiler 1979 yılında Otomobil-İş sendikası ile anlaşmışlardı ki bir kaç gün sonra işveren iflas göstererek fabrikayı kapattı. İşçilere tazminat verildi.

Aradan birkaç ay geçtikten sonra fabrika tekrar açıldı. Fakat DİMPAŞ adı ile. İşveren değişmedi, değişen fabrikanın adı. Enson 20.12.1985 ile yine iflas gösterilerek fabrika kapatıldı. İşveren stoklanan malını rahatlıkla pazarlıyor. İflas eden bir fabrika vergi öder mi? Tabii ki ödemez.

Fabrika atölye olarak gösteriliyor. Atölye vergisi ödüyor. Bu durum vergi kaçakçılığına girmez mi? Elbette girer.

Genç bir işçi arkadaşımız işçi arkadaşlarla bir diyaloğa girerek sendika getirmeyi örgütlemeye çalıştı. Fakat fabrikanın ustabaşıları engel oldu. Ustabaşı Cemil Gani bütün sülalesini fabrikaya yerleştirmiş. Çalışanların dörtte üçü gibi. Akrabalarının sayesinde durumdan haberdar oldu.

• İşimizin o denli yorucu olmasına karşın öğle paydosu yarım saat. Bu süre içinde, temizlik mi yapalım, yemek mi yiyelim, dinlenelim mi?

• Yıllarca haklı olarak kullandığımız çay molası şimdi kaldırıldı.

İşimiz ağır sanayi, nice arkadaşımız kaza geçirip yaralanıyor. Hastaneye götürmek beraberinde bir sürü zorluk getiriyor. İşçiye ilk müdahaleyi yapacak doktor dahi yok. Hastalandığımızda viziteye çıkmamız engelleniyor. İşitmediğimiz söz kalmıyor.

Bekçilerin, sıcak ve ağız tadıyla yemek yedikleri görülmemiştir. Bekçilerin yemekhanede yemeklerini alıp bekçi kulübesinde yemeleri şart. Yemeği götürürken içine yağmur girmiş toz girmiş kimin umrunda.

Kısacası işçisi bekçisi insanca muameleden yoksun. Söylemekle bitmeyen sorunlar... Can güvenliğinden yoksun işçiler...

Ferro Çelik'ten bir işçi

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir "miladi dönüm" noktası, sermaye için "tarihsel bir fırsat" olarak elegeçirilip, en amansızca değerlendirilen "24 OCAK ve 12 EYLÜL"ün ekonomik sosyal ve siyasal kurumlaşmasının ortaya çıkardığı ağır yaşam koşulları altında yeni bir yıla daha girdik.

9 Milyonu aşkın gencin "iktisadi faaliyet" içinde yer aldığı gözönünde getirildiğinde, yıkımın, gençlik üzerindeki ağırlığını göstermektedir.

Öğrenci gençlik, yüksek öğrenim gençliği, "aydın duyarlılığı" ve hareketliliğinden dolayı herkesçe el atılan "kolay, cazip ve öncelikli" bir alan olmaktadır. Ancak, hem ezici çoğunluu, hem de üretim sürecinde yer almasının sınıfsal rol ve sorumluluğu, "sonucu belirleyecek" önemdeki işçi gençliğin kendisini yeterince hissettirmemesi, el atılmamasının sonuçları bugün daha çarpıcı olarak görülebilmektedir.

İşçi gençliğin içinde bulunduğu sosyal ve kültürel koşullardan kaynaklanan zorlukların aşılması olanaksız değildir. Şu anda üzerine gidilmesi gereken bütün dikkatleri 12 EYLÜL'le birlikte bilinçli olarak olabildiğince uygulanan depolitizasyon ve "zorla" dayatılıp sunulan iş ve çalışma koşullarının sınırladığı yaşam biçimi üzerinde toplamaktır. İşçi gençliğin hayat ufkunu genişletip renklendirerek, yaşaması gereken gençlik çağının tavır ve heyecanlılığıyla alabildiğince sosyal ve kültürel alanlara kanalize etmek "zorlukların" aşılmasını mümkün kılar. İş, ev, uyku ve diriliğin ötesinde kalan yaşam alanlarının anlam, önem ve duyarlılığı geliştikçe herşey tabiatına uygun ihtiyaçlara dönüşecektir. Ancak o zaman, çalışma koşulları ve komik ücretin "yaşamaya" yetmediği bilincine çıkarak işçi gençliğin "Kendi bilincine" ulaşması hızlandırılabilir.

Hiç zaman kaybetmeksizin, tamamen gençlik üzerinde somutlanacak BİR PROGRAMIN ortaya çıkarılması yakın bir geleceğe umutla bakabilmenin somut bir göstergesi olacaktır.

Gençlik sorunlarını, toplumsal sorunların bir parçası olarak topluma mal edecek bir programla, gençlik, kendine özgü nitelik ve dinamizmiyle yaşama ufkunu, sahip olduğu gücü, tarihsel-toplumsal dönüşümün ana ekseni ile birleştirecektir.

İşçi gençliğin içinde bulunduğu çalışma ortam ve koşullarını, sosyal ve kültürel duyarsızlığı işsizliği, ekonomik çözümsüzlüğü dikkate alarak aşağıda sıralanan taleplerimizi acil bir görev olarak görüyoruz.

TALEPLERİMİZ

★ *İşsizlik önlenmeli, milyonlarca gence iş sağlanmalıdır, işsizlik sigortası tasarı yasasına sendikalar katılmalıdır.*

★ **Genç** *işçilerin düşük ve komik ücretlerle, sigortasız, sosyal güvencesiz çalıştırmalarının önüne geçilmelidir.*

★ *Eşit işe eşit ücret verilmelidir.*

★ *Genç işçiler, iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı özel olarak korunmalı, her iş yerinde iş kazalarına karşı önlem alınıp alınmadığı denetlenerek ihmal ve sorumsuzluğa karşı cezai hükümler getirilmelidir.*

★ *Çıraklık yasası değiştirilmeli, çıraklar sosyal güvenceye kavuşturulmalıdır. Çıraklar, atölye ve iş sahiplerinin "iyi niyetine" terk edilmemeli, angarya, dayak, fazla çalıştırma ve zoraki mesai tamamen yasaklanarak cezai hükümler getirilmelidir.*

★ *16 yaşından küçüklerin çalıştırılmaları, 16-18 yaştakilerin 6 saatten fazla ve ağır işlerde çalıştırılması yasaklanmalıdır.*

★ *Her iş yerinde, çalışanların mevcuduna ve yaşına bakılmaksızın herkese (çırak ve meslek öğrenimi gören tüm çalışan öğrenciler dahil) sendikal örgütlenme hakkı tanınmalıdır.*

★ *Genç* **işçiler** *hayatın her alanında ve işyerinde, aktif bir şekilde yönetime katılabilmeli, genç işçilerin yönetici ve temsilci olmalarını engelleyen ayrımcı uygulamalar kaldırılmalıdır.*

★ *Genç işçilerin sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere etkin bir şekilde katılabilmeleri için gerekli olanaklar işyeri bünyesi ve devlet bütçesinde ödenek ayrılarak sağlanmalıdır.*

★ *Çalışan gençlere öğrenim imkanı sağlanmalı, ortaokul, lise ve yüksek öğrenim için gece okulları açılarak, mezun olan işçiler başta iş mahkemeleri olmak üzere denetleme müfettişleri ve diğer alanlarda işçi temsilcileri olarak yer almalıdır.*

★ *Sendikalar bünyesinde, sosyal kültürel ve eğitim alanlarında kendilerini geliştirici etkinlik ve maddi olanaklar yaratılarak sendikalar genç işçiler için bir okul işlevine kavuşturulmalıdır.*

★ *Sözleşmeli-geçici personel uygulamasına derhal son verilmeli, çalışan herkesin iş güvencesi sağlanmalıdır.*

★ *Müteahhit eliyle taşaron işçi çalıştırılmasına son verilmelidir.*

★ *Sendikaların CIA güdümlü sarı sendikalarla ilişkileri tümden kesilmelidir.*

★ *Sendikalarda işveren yanlısı danışman ve eğitimcilerin işine son verilmelidir.*

★ *Bütün gençlik kesimleri üzerinde her türlü baskı ve örgütlenme yasağı kaldırılmalıdır.*

İşsizlik ve Gençlik

Üretim sürecinde, üretilen herşeyle birlikte insan da kendisini yeniden üretip geleceğe aktarır. Her şeyden önce kendisini aynı konum ve yetkinlikte canlı tutmak, sonra da sonsuzluğa uzanan bir geleceğe toplumsal yapı içinde "kendi rolünü" üstlenecek bir nesil bırakmak için, herkes, tüm toplumsal emeğin yarattığı değerden aldığı payın yetebildiği ekonomik, sosyal ve kültürel seviyede kendisini üretir.

Asgari ücretle çalışan bir işçi, eline geçen bir payın yaşatabileceği, eğitebileceği, bu derecede sosyal ve kültürel olarak değiştirebileceği bir nesil yaratabilir. Bu, geleceğe "kendi yerine işçi üretmesi" demektir.

Bir işte çalışabilmek her insan için yaşam ve gelecek sorunudur. Aynı şekilde, yaratılan toplumsal değerden pay alamamak demek olan işsizlik de bir gelecek sorunudur. Çünkü iş gücünden başka pay alabilecek hiç bir mülkiyet ve araç yoktur.

Türkiye açısından durum daha da endişe vericidir. Bu endişeden dolayıdır ki devletin resmi kuruluşları birbirini tutmayan işsizlik rakamları belirtmektedir.

İş ve İşçi Bulma Kurumu'na göre 1 Milyon 300 bin

Devlet Planlama Teşkilatı'na göre 3,5 milyon

Uzmanlara göre 5 Milyonun üzerinde işsiz bulunmaktadır.

Fabrikada üretilen vidayı, parçayı; beslenen koyun ve keçi miktarını hesap eden bir devlet, nüfus kütüğüne kayıtlı "vatandaşından" habersiz(miş)! Teşvik belgeleriyle kurulan işyerlerinde, kaç kişinin çalıştığını bilmiyor(muş)! Öte yandan kimlerin "devleti yıkmak için" ne söylediğini "sicile" işleyebilen bir devlet mekanizması bunları bilmiyor(muş).

İşsizlik de en yakıcı sorun olarak, toplumun kendisini geleceğe taşıyan, bugün ile gelecek arasındaki sosyal dönüşüm, değişim dinamizmini oluşturan gençliği ilgilendirmektedir. Sorun yalnız gencin işsiz olup olmaması değildir. Ekonomik olarak dayandığı kaynağın, ailesinin, aile reisinin işsizliği de aynı derecede yakıcı bir sorundur.

En küçük yaşama imkanından yoksun olmak, ya da, aynı imkanla 3-4 kişinin "yaşamaya çalışması", hayatın her gün gözlerini açıp kapama "diriliğinin" ötesinde kalan sosyal, kültürel ve psikolojik yaşam alan ve faaliyetini yok edilmesi, imkansızlaştırılması "yaşanamaması" demektir. Demek ki 5 milyon işsizin (insanın) "dirilik" ve onun ötesinde kalan sosyal-kültürel varlığının yok oluşuna göz yumulmaktadır.

"İşsizlik kişilik oluşumunda, kendine güvende en ciddi engeldir. Açlık ve umutsuzluk yakınlarına, çocuklarına ve eşine karşı yükümlülüğünü yerine getirememe işsizliğin, çaresizlik olarak yaşanmasıdır. Bu durum insana yabancı pek çok soruna kaynaklık eder. İşsizin ekonomik anlamda sorunları psikolojik anlamındaki sorunlarını da beraberinde taşır."

Ortalama bir "umutla", 3-4,5 milyon arasındaki gencin ancak % 3,5'i iş bulabilmiş demektir. İş ve İşçi Bulma Kurumu, kendilerine kayıtlı 1 milyon 300 bin işsizin % 67'sini 20-29 yaş grubunun oluşturduğunu açıklamıştır. DPT'nin açıkladığı 3,5 milyon işsizin de yaklaşık aynı yüzde ile gençlerden oluştuğunu düşünürsek, işsizliğin, çalışmaktan başka bir şeyi olmayan gençlik için ne denli canalıcı bir sorun olduğu kavranabilir.

Sabah annesinin verdiği "harçlıkla" evinden çıkan bir gencin, akşam döndüğünde babasının didinmesiyle kurulabilen sofrada yediği her lokmanın ağır ezikliğini bir işsizden başka kim yaşayabilir?

Ama kurtuluş mutlaka vardır. Çare tükenmez. İstanbul'da hemen postanenin yanında, bilet gişesinin yanında seyyar jeton ve bilet bayii olabilirsiniz. Tarak, mendil, kemer satma sektörünü kurabilirsiniz. Çakmak tamiri ve gaz doldurma sektörü de açılabilir. Zaten bakanlığın birinde "işsizlikle mücadele koordinasyonu kurulu" kurulmuş ve "başkalarının hesabına çalışacağınıza gidin kendi işinizi kendiniz kurun, kendi hesabınıza çalışın" kararı alınmıştır. Hurda kağıt, kırık cam, naylon toplama, T.A.Ş.'ler kurulabilir.

"Çağ atladığımıza delalet" eden "suç" sektörü bütün sektörleri geride bırakmıştır. Fuhuş, hırsızlık, ayyaşlık, dilencilik, dolandırıcılık.. Birde umut sektörü: Toto, loto, piyango bütün pazarı ele geçirmiş durumdadır. Artık geleceğinizden emin olabilirsiniz(?) Akşam kafanızdaki endişeleri bir kenara bırakıp uyuduktan sonra, sabah "diri" olarak uyanabilmeniz için "muhtaç olduğun(uz) kudret, damarların(ız)daki asil Kanda mevcut" olmuştur.

Gençliğin topluma katılımın, öğrenmenin, kişilik oluşturmanın, en sorunlu yaşı oluşunun altını çizersek, toplumun geleceğini "müjdeleyen" gençlik dinamizminin, işsizlik denince nerelere savrulacağının endişesini duymak zor olmayacaktır.

Bir yanda üretim sürecinde insan onuruna yaraşmayan angarya, fazla çalıştırma, zorunlu mesai yaptırma, komik bir ücret, sigortasız, sosyal güvencesiz bir çalışma ortamında; iş ve uyku -olabilirse televizyon, kahve- biçiminde sunulan, zorla "böyle yaşatılmak istenen" kültürsüzleştirilen, yozlaştırılan çalışan gençlik... Diğer taraftan bu "nimetten"de yoksun, üstelik işsiz olduğu için sorun ve bunalımlarla dolu, hem de işsiz olduğu için çalışanlar üzerinde işverenlerin "baskı aracı" edilen gençlik.

İşsizlik tamamen toplumsal bir sorundur. Egemen sınıflarca işsizliğin neden olduğu toplumsal huzursuzluğu yatıştırmanın iki yolu vardır; ya sert, uzun ve kalın devlet sopası, yani baskı; ya da, yozlaştırma, kültürsüzleştirme, çürütme... Bugün ikisi bir arada... Yoksa 5 milyon aç nasıl suskun durabilir?

Not: İstatistik ve alıntılar Petrol-İş 86 yıllığından alınarak düzenlenmiştir.

Diego Armando Maradona Gökyüzüne dokunmak

"Beni ve bütün ailemi kabul ettiği için Fidel Castro'ya şükran duyduğumu açıklamak istiyorum. Bize evimizdeymişiz gibi çok iyi davrandı ve bilgeliğini gösterdi" diyordu. Arjantin'li futbol yıldızı Diego Armando Maradona, Latin Amerika'da yılın en gözde sporcusu seçilmesi dolayısıyla Prensa Latina ödülünü almaya geldiği Küba'da ayrılmadan önce.

Maradona, Fidel Castro'ya, ünlü 10 numaralı tişörtünü hediye etti ve karşılığında Castro tarafından imzalanmış efsanevi yeşil kasketlerden birine sahip oldu. Başkan Fidel Castro ile yaptığı görüşmeden çok etkilenen Maradona yaşadığı olayı "Gökyüzüne dokunmak" olarak tanımlıyordu.

Maradona'yı ve ailesini kabul eden Fidel Castro, görüşmede kendisinin de Santiago de Cuba'nın Dolores okulunda ve Havana'nın Belen okulunda futbol oynadığını anlattı.

Reuters'in haberine göre, siyasi konulara değinilmeyen görüşme sırasında, Maradona, bir ideolojiyi desteklemediği halde, Küba'nın sporu özendiren politikalarından ve yoksulluğu ortadan kaldırmış olmasında memnunluk duyduğunu belirtti.

Maradona, Küba'da en çok neyin hoşuna gittiği sorusunu şöyle yanıtladı: "Buradaki saygı, insanların davranış biçimleri Kumandan Fidel Castro ile birlikte olduktan ve onun ne kadar alçak gönüllü olduğunu gördükten sonra, halkın başka türlü olabileceğini düşünemiyorum."

Küba yetkililerinin futbolu daha popüler spor dalı yapmaya çok ilgi gösterdiklerini gören Maradona, "Küba futbolunun manevi babası" olmayı önerdi. Ayrıca dünya futbolunun yıldızları ile bir Küba takımı arasında bir karşılaşma düzenlenmesi için çaba göstereceğini açıklayan Maradona, "Küba'yı futbol oynayan bir ülke haline getirmek bir rüya ama kendime inancım var ve bunu yaparken bana yardımcı olacak insanları arayacağım" dedi.

Napoli'ye dönmeden yaptığı basın toplantısında Brezilya futbolundaki krize değinen Maradona, Pele dahil son zamanların büyük isimlerinin yerlerinin doldurulamadığını söyledi. Maradona'ya göre ofsaytın kalkması pek önemli değil, çünkü futbolda daha belirleyici başka faktörler var. Maradona, artık futbolun çok daha hızlı bir oyun haline geldiğini ve oyuncuların çok sıkı çalışması gerektiğini belirtti.

Bir araştırmada yılın en gözde sporcusu seçilmesinden sonra Prensa Latina haber ajansı ödülünü alacak olan Maradona aylardır Havana'da bekleniyordu. Küba gibi, beyzbol ve sinemanın, birçok sanat ve spor dallarından fazla ilgi çektiği bir ülkede, Maradona'nın uyandırdığı ilgi beklenenin üzerindeydi. Küba basınında geniş yer tutan Maradona, sanki bir film yıldızıymış gibi halk beğenisini kazandı.

Kübalılar, Napoli'nin 10 numarasının akıllılığı, duyarlılığı, alçakgönüllülüğü, anlayışlılığından ve kendisini ailesine adamışlığından çok etkilendiler ve Maradona'yı çok çabuk benimsediler.

Ailesiyle birlikte 4 günlük bir tatil yaptığı Varadero plajındaki "büyük sessizlik ve sağlıklı eğlence"den hoşlandığını belirten Maradona, basına şunları söyledi. "Şimdi çok iyiyim, kaslarım bana sorun çıkarmıyor, ancak bu bir ölçü değil çünkü Varadero'da top tekmelemek başka şey, Napoli'de antreman yapmak daha başka ve zor bir şey.

Napoli'de kendisini kuşatan gazeteci ve fotoğrafçılardan yakınan Maradona, Küba'da dinlenmenin gerginliğini büyük ölçüde yenmesini sağladığını söyleyerek "Daha fazla zamanım olsa, Varadero'da kalırdım" dedi.

Maç nasıl kazanılır?

Rob Hughes'in International Herald Tribune gazetesinin 7 Ekim tarihli sayısında yer alan yazısından:

"...Normal koşullar altında Dinamo Kiev'in Avrupa Kupası karşılaşmalarının ilk turunda elenmesi bir spor yenilgisinden başka bir şey değildi. Bazen kazanırsın, bazen de kaybedersin.

Skor tabelası maçı Glasgow Rangers'in 2-0 kazandığını gösteriyor. Bu ilk maçta Dinamo'nun sağladığı bir gollük üstünlüğü aşmak için tam tamına gereken skordu.

Eski formunu bulmak meselesi mi? Hiç de değil.

Rangers Kiev'in star adamını terbiyesizce, vahşice hallettiler. Daha da fenası, maç başlamadan önce oyun sahasının şeklini değiştererek oyun ahlakını berbat ettiler.

Maçtan bir gün önce Kiev'in antreman yapması, taktiklerini geliştirmesi için sahayı kullanmasına izin verildi. Ve sonra, hiç haber vermeksizin ev sahibi takım sahanın enini yaklaşık 9.12 metre daralttı. Bu yazılı herhangi bir kurala aykırı değil ama herşeye rağmen dehşet verici bir hile.

Glasgow'un zaferinin ve şerefsizliğinin mimarı ise Graeme Souness.

Önceki yıllarda Souness Liverpool'un Avrupa'daki egemenliğini düzenledi ve İskoçya'nın Dünya Kupası'ndaki çabalarına şekil cin fikirlilik ve hayal gücü verdi.

Ama bu artistin habis tiksindirici bir çizgisi, yolunun üstünde karşı çıkan kim varsa ona zarar verme isteği de var.

Glasgow'un oyuncusu ve yöneticisi olarak, Souness kurnazdır, acımasızdır ve ahlak olarak bozuktur. Futboldan zengin ve meşhur olan (aynı zamanda zengin bir kadınla evlidir) Souness kentte en iyi giyinenler arasındadır; kılık değiştirmiş bir sokak çetecisidir. Ama eşref saatinde ve televizyon kameraları etraftayken, ondan daha şiirin bir çehre yoktur...

Bir futbol meraklısı olan Gorbaçov, sporun köprü oluşturuculuğuna dalıp anlayışa bağlanırken bu kadar mı yanılıyordu?

Gorbaçov, Sovyet şampiyonunu eleyen kurallara aykırı oyuna açıkça karşı çıkmayacak kadar görmüş geçirmiş bir siyasetçi olabilir, ama güvensizlik tohumları Glasgow'da filizlenmeye başlamıştır. Dinamo Kiev yöneticisi Mikhail Oşenkov şöyle demiştir: "Britanyalılar futbolun centilmeni olagelmişti. Glasgow Rangers'ta centilmen olan yok".

Bu ifade onmilyonlarca Sovyet insanına duyurulacaktır. Dahası, haklıdır.

Rangers'ın Avrupa'da yılın futbolcusu olan Igor Belanov'u fizik olarak mahvetmesi öngörülmüş ve hesaplanmıştı.

Belanov'un ilerlemesi eşkiyalıkla önlendi. Oyunun başlamasından birkaç dakika sonra, Belanov'un bilekleri Terry Butcher'a yakalandı. Sovyet golcü topallamaya başladı ve sonra John Gcgregor işi bitirdi. Kaba tekmesi arkadan geldi, sol bacağın üstüne doğru hizalandı ve dizin hemen altını buldu. Yaralanan Belanov oyunu bıraktı.

...Kiev üstünlüğünü gole çeviremedi. Bunun bir nedeni daraltılan sahaydı. Oşenkov, "bir sahada çalışıp, ölçüsü başka bir sahada oynadık" diye dert yanıyordu, "Souness kurnazdı. Psikolojik bir silah kullandı ve iyi bir ders öğrendik. Ama yöntemleri oyunun ruhuna aykırıdır".

Yöntemler yasal olmanın kıyısındaydı. Kiev'in kanat oyuncularının Glasgow'un yavaş savunmasını yarmasını önlemek üzere, Rangers antremanla oyun arasında sahayı daraltmıştı.

Devre arasında Kiev sahanın ölçülmesini istedi, UEFA'nın Hollandalı temsilcisi bunun mümkün olmadığnı söyledi.

Souness, BBC'nin sahanın daraltılması ile ilgili olarak Sovyetlerin bu durumun "Britanyalılara yakışmadığı" şeklindeki yakınmalarından söz etmesini içerlemiş görünüyor. "Bu doğru mu?" diye soruyor yapmacık bir sırıtışla, "yorum yok. Önemli bir şey değil..."

Başarıları bazılarımıza onu neredeyse büyük yapan oyunun yapısına leke sürer görünüyorsa, bu durum da Souness için "önemli bir şey" olmayacak."

Sporda şiddet

Ali Demircan

Spor insanı geliştiren, yetkinleştiren hem fizik hem de estetik özelliklerini yükselten, kısaca insanı sosyalleştiren bir olaydır. Her geçen gün biraz daha kitleselleşmesi ve toplumun her kesiminin ilgi alanının içine girmesi, sporun insan üzerindeki önemini bir kat daha arttırmıştır.

Bu kadar toplumsal ve sosyal olan, direk olarak insanı, ilişkilerini, yaşamını etkileyen spor, ne yazık ki günümüzde bazı tehlikelerle karşı karşıyadır. Bu tehlikelerin en büyüklerinden birisi spor üzerinde esen şiddet fırtınasıdır. Bu, sporun anlamı ve amacı ile tamamen ters düşmekte ve sonuçta bir spor anarşisi meydana getirmektedir.

Gelişmiş ülkelerde, spor seyircileri arasında bulunan ve sadece maceraperest duygular taşıyan işsiz, uyuşturucu müptelası çeşitli gençlik grupları ve çetelerinin estirdiği şiddet kasırgası vardır. Bu dejenere gençlik grupları, spor karşılaşmalarını birer buluşma yeri olarak görmekte ve karşılaşmalar sonrasında çevrelerinde terör estirmektedirler. 1985 yılında Brüksel'de Avrupa Şampiyon Klüpler kupası finalinden önce olan ve spor tarihine Heisel faciası olarak geçen 36 kişinin ölümü ile sonuçlanmış olaylar, tüm çirkinliği ile hafızalarımızdadır. Almanya'da neo-nazi gençlik gruplarının, İngiltere'de Holiganların maç sonrası çıkardıkları olaylar sporda şiddetin en belirgin örnekleridir.

Bizim gibi ülkelerde de spor seyircilerinin çoğunluğunu emekçi kitleler oluşturmaktadır. Bu kitleler hafta sonlarında kendilerine tek sosyal faaliyet alanı olarak gösterilen stadyumlara adeta hücum etmektedirler. İnsanların kendi bütçelerini değil aylık, günlük bile ayarlayamadığı ülkemizde, insanların en ucuza eğlendiği, birbirleriyle iletişim kurup, deşarj oldukları tek alan belediyenin düzenlediği ücretsiz halk konserleriyle, stadyumlardan ibaret kalmıştır.

Demokrasinin tamamen ortadan kaldırıldığı, insanların bir araya gelip konuşmalarının yasaklandığı depolitizasyon ve dejenerasyonun had safhaya vardığı koşullarda stadyumlar insanlar için kaçamak yolu olmakta ve spora bilinçsizce ilgi artmaktadır. Futbol olayı 22 kişinin oynadığı ve binlerce kişinin sahadaki gladyatörleri seyrettiği pasif bir katılıma dönüşmüştür. İnsanlar içinde bulundukları sıkıntı ve stresi böylece, müsaade edilen tek gösteri olayı olan spor müsabakalarında atmakta, kimsenin müdahalesi olmadan bağırıp çağırmakta, caddelerde binlerce insan fanatik bir şekilde takımlarını destekleyen gösteriler yapmaktadırlar. Böylece haftaya içi boşalmış, hırsını başka bir kanala dökmüş olarak başlamaktalar. Bu arada yaşanan olayların (küfür, kavga, taşlama) düzeyini düşünürsek bunun sadece basit bir desarj olma olayı olmadığını, şiddet olgusunun ön plana çıktığını görürüz.

Ülkemizde sahaya bozuk para atma olaylarının başladığı günlerde, Avrupa'da da sahaya bomba atma modası yaygınlaştı. Hollanda-Kıbrıs Cumhuriyeti arasında oynanan milli maçta sahaya atılan bomba kalecinin ağır yaralanmasına yol açtı. Bu olayların temelinde sadece protesto etme amacının yatmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Sistemin kendi ürettiği şiddet olgusu ve sadistçe duygular esas rol oynamaktadır.

Maçlar öncesi ve sonrası spor salonlarının dışında meydana gelen olayların boyutları da çok büyüktür. Örnek olarak Anadolu'nun basketbol takımlarının İstanbul'a geldiklerinde, kendi taraftarlarının İstanbul seyircisi tarafından tartaklanması, otobüslerinin camlarının kırılmasını, hakemlerin ancak kılık değiştirerek sahadan çıkartılmasını, derby maçları öncesi geceden başlayan ve maç sonrasında da aynı şiddetle devam eden kavgaları verebiliriz.

Ayrıca sporda şiddete başvuran ne yazık ki sadece spor seyircisi değildir. Spor olayına aktif olarak katılan sporcu ve yöneticiler de şiddetin oluşturduğu yelpazede yerlerini alıyorlar. Geçmiş günlerde oynanan bir voleybol maçında Fenerbahçe'nin basketbol takımı yöneticilerinden Fazıl Tokatlı'nın hakeme küfredip yumruklaması yönetici konumundaki insanların şiddet yelpazesindeki yeri hakkında bilgi verdiği gibi spor bilinci ve spor terbiyelerinin düzeyi hakkında da çok iyi fikir vermektedir. Geçen sezonda Fenerbahçeli futbolcuların Samsunsporlu futbolcuları sahada tartaklayarak dövmeleri sporcuların da bu alandaki katkılarının hiçte az olmadığını göstermektedir.

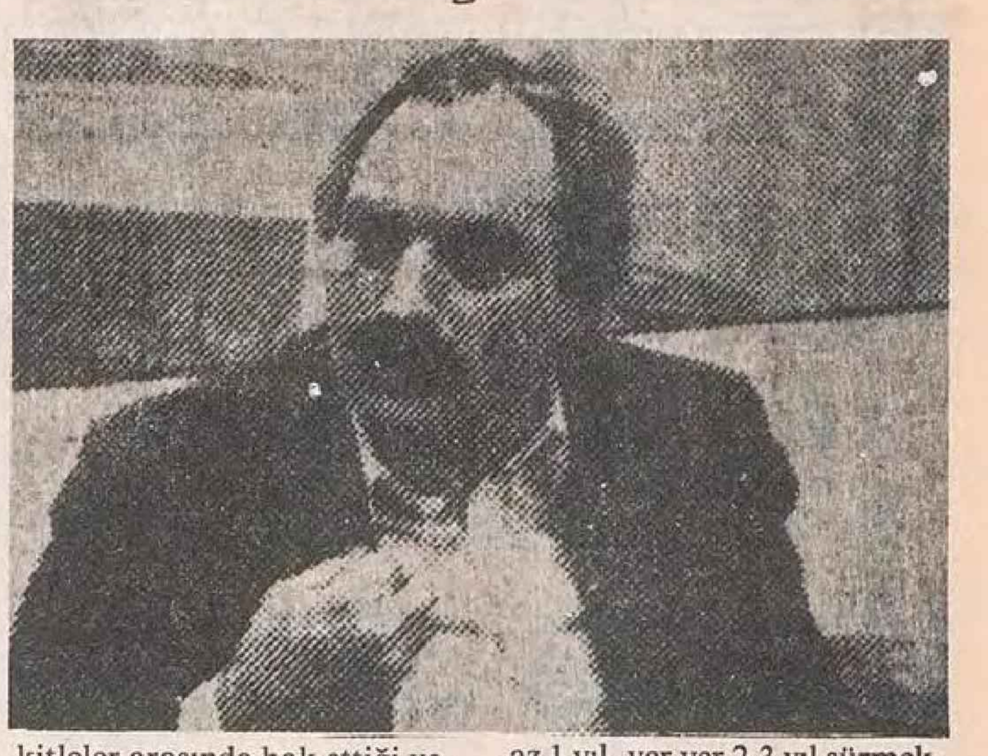
Yaşanan bu olaylar ülkemizde spor bilinci ve spor terbiyesinin (Müdürlüğü vardır ama...) spor seyircisinden oyuncusuna ve yöneticisine kadar (hatta amigo ağızlı spor yazarlarımızı da bunların arasına katabiliriz.) spor camiasına tam olarak yerleşmediğini ıspatlamaktadır.

Sporu sadece seyirlik bir oyun olarak görmekten çıkarıp bizzat insanların içinde yer aldığı bir faaliyet olarak düzenlemek gerekiyor.

Erdal Sidar'la Briç Üzerine

İnsanları düşünme tembelliğine iten ve yalnızca zaman öldürmeye yarayan kahve oyunları arasından "Briç" adlı oyunu özenle çekip ayırmak zorundayız. Bugüne kadar hakkında yüzlerce kitap yazılmış tek kağıt oyunu olan briç'in insanlar üzerinde gerek zihinsel gerekse sosyal ilişki yönünden geliştirici, zenginleştirici etkileri olduğundan hareketle özellikle ilgilenilmesi gereken bir oyun olduğu kanısındayız.

Gazetemizin, Briç Dünyası dergisini çıkaran ve TBF'nın tayin ettiği Genel Direktör Erdal Sidar ile briç üzerine yaptığı söyleşiyi yayınlıyoruz.

Önce Erdal Sidar'ı tanıtmak istiyoruz. Sidar 19 senedir briç oynuyor, asıl mesleği makina mühendisliği. 1980-1983 yılları arasında Doğa ve Bilim dergisinin editörlüğünü yaptı. Şimdi ise Atari Bilgisayar dergisinin editörlüğünü yapıyor ve Briç Dünyası'nı yayınlıyor.

Briçin ülkemizdeki yeri ve hitap ettiği kesime değinen Erdal Sidar bu konuda oldukça kaygılı. "Türkiye'de briç ilk kez işgalde yabancılar tarafından oynanmış. Daha sonra uzun yıllar bir bekleme devresine girmiş. 50'li yıllarda tekrar başlayan briç, 1965'de T.B.F'nin kurulmasıyla daha bir canlılık kazanıyor. Ancak esas ilgi 1975'ten sonra başlıyor. Ne var ki bu ilginin istenilen boyutlarda olmadığını gözlemleyebilmek de zor değil. Çünkü briç halen ülkemizde kitleler arasında hak ettiği yeri bulabilmiş değil. Yalnızca sınırlı ve dar bir çevrede entelektüel kesime hitap edebilmektedir. Bunun nedenleri ise düşünsel boyutundan çok maddi boyutunda yatmaktadır, öyle ki iyi bir briççi olabilmek için pratik zekaya, disiplinli ve sabırlı bir çalışmaya, çok iyi konsantre olabilmeye gerek olduğu gibi briç hakkında yayımlanan her türlü yayınları takip edebilmek, tüm turnuvalara -yurt içi ve yurt dışı- katılabilmek gerekli. Bunun için de belli bir zamanın da ayrılmasına gereksinim var. Bu bağlamda düşünüldüğünde ekonomik seviyesi düşük olan bir insan için bu işi kotarabilmek biraz güç görünüyor. Fakat bu güçlük, olanaksızlıkla eşdeğerde değil. Bunun için briç eğitim yuvaları açılabilir ki gelişmiş Avrupa ülkelerinde bunun örnekleri görülmektedir. Akademik düzeyde yapılan bu eğitim en az 1 yıl, yer yer 2-3 yıl sürmektedir. Örneğin Fransa'da briç oynayabilmek için "Beşli Majör", İngiltere'de ise "Acol" sistemini bilmek zorunludur. Böyle bir zorunluluk ise otomatikman standartı yükseltmektedir. Bizim en büyük sorunlarımızdan bir tanesi de standardımızın düşük oluşudur. Çünkü bizde literatür tekip etmeyen ya da çok az takip eden oldukça fazla sayıda insan var. Bu durum standardımızı düşürdüğü gibi bricin kalitesini de olumsuz etkileyebilmektedir. Ancak kaliteyi düzeltebilmek öncelikle nicel olarak yani briç oynayan kişilerin sayısını artırmakla olur.

İnsan bedeninin en narin organı olan beyni sürekli faal tutmak, onu işlevsel bütünlüğünden kısmen de olsa yoksun bırakmamak, insanların yaşam boyu titizlikle üzerinde durduğu bir konu olmuştur. Bunu başarabilmenin bir şartı da briç oynamaktır."

Katarina Witt:

Baştarafı 1. sayfada

dönüşler ve kendine güvenin en iyi karışımına ulaşan ilk gösterisini yaptı. Havadaki mucizeleri göze hoş göstermeyi başaran ilk bayan patenci. Üçlü dönüşlerin öncülüğünü Birleşik Devletler'den Elaine Zayak yapmış olabilir ama o bazen kalkıştan önce nefes borusuna bir şey kaçmış gibi duruyor. Katarina bir üçlü dönüşü yaparken (olimpik uzunluktaki gösterisinde 4 kez) sanki o anda aklına gelmiş gibi gözüküyor.

Karl-Marks-Stadt'ta Küchwald buz pistinden pek uzak olmayan bir tepede oturan Katarina, patencileri kayarken ilk gördüğünde 5 yaşındaydı. Kendini paten kulübüne kayıt ettirmesi için annesine yalvardı. 10 yaşında ülkenin en çok tanınan ve korkulan paten hocası Jutta Müller'in öğrencisi olmuştu. Müller, Katarina'nın üst-ailesi oldu, bir zamanlar bir folk grubunda dansetmiş olan annesi Kathe ve bir tohum kooperatifinde yöneticilik yapan babası Manfred'in üzerinde ve yükseğinde. "Sorunlarım için ona gitmek, aileme gitmekten daha kolay" diyor, Müller'in Katarina'sı.

59 yaşındaki Müller, paten için yaşıyor. Kendisinin de bir zamanlar iyi bir patenci olmasına rağmen, ödül kürsülerinin en üstüne pateni bırakıp öğretmenliğe başlayana kadar çıkamamıştı. Müller öğrencileriyle uluslararası yarışmalarda toplam 51 madalya kazanmış durumda.

Müller'e göre stil, Salchows dönüşleri için hiç bir şeyi feda edemez. Katarina'ya patinajın teknik yönlerini öğretmesinin yanında, saatlerce gülümseme,kontak kurma dersleri veriyor ve saçı,kostümleri vs. üzerine hiç durmadan dırdır ediyor. Teorik olarak söyleyecek olursak Müller bir buz stilisti. Görünümü tam bu sıfatı taşımak için, bütün diğer paten hocalarından daha uygun. "Eğer Katarina azıcık fazla kilolu olsa, bu hemen gözüme çarpar" diyor Müller, "Bu zıplayamayacağı için değil, yalnızca ideal görünümü yakalamak istediğim için. Patencinin figürlerinin kesinlikle hatasız olmasını istiyorum. Estetik nedenlerle, mutlak olarak kusursuz olmalı ve bu da disiplin istiyor."

Disiplin; dondurma yememek, diskoda geç saatlere kadar kalmamak (Witt dansetmeyi çok seviyor) arkadaşlarıyla birlikte Lada ile saatlerce uçuş yapmamak ("Çok hızlı araba kullanıyorum" diyor Katarina) ve 6 saat paten çalışmasından sonra gittiği uzmanlaşmış spor yüksek okulundan geriye çok az zaman kaldığı için Liebchen'i (erkek arkadaş) olmamak anlamına geliyor. Witt buna aldırmıyor. "Yalnızca flörtü seviyorum" diyor.

Bunun yanında "Bir patenci herkes için vardır, insanların benim birine bağlı olduğumu duyduklarını düşünün! Hepsi hayal kırıklığına uğrardı" diye konuşuyor.

Katarina gerçekten hiç çekinmeden izleyicileriyle flört ediyor. Katarina'ya öğretilen, izleyiciler arasından bir yüz yakalayıp sanki şovdan sonra, birlikte bir sinemaya gidecek ve tatlı yiyecek gibi gösterisini ona yapması. "Bir patenci yalnızca kendisi için kaymaz" diyor Müller, "Kalabalığı memnun etmeli."

Witt yalnızca bir yıldız değil, D.A.C için nefes alan ve nefes kesen bir "billboard" ve Witt bunun ayrımında. "Buzun üstündeyken, programımı ve şampiyonluğu düşünürüm" diyor Witt. "Bu kadar çalıştın, şimdi öğrendiklerini sergilemenin zamanı diye düşünüyorsunuz. Fakat bir de kürsüye çıkıp ulusal marşı duyunca, çok gururlanıyorsunuz. Ülkenizin bayrağını görüyorsunuz ve biliyorsunuz ki milyonlarca insan televizyondan seyrediyor. İnsanlar D.A.C.'nin yine iyi bir sporcu çıkardığını düşünüyor."

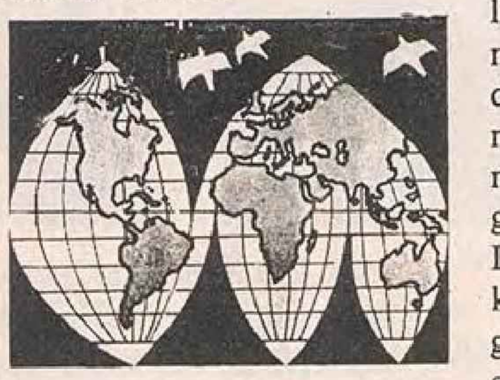
"Sistemimiz iyi. Her çocuğun şansı var. Ailelerinin çok para sahibi olmaları zorunlu değil. Bizim hocalarımıza diğer ülkelerdeki gibi çok para ödemek zorunda değilsiniz" diyor Witt. Bu sözlere Müller şunları ekliyor: "Eğer Katarina'nın babasının bir milyon markı olsaydı bile, Katarina'ya verilenleri karşılamaya yetmezdi."

Gençlik Dünyası
Çeviri Servisi

Yeni Yıldayız

Baştarafı 1. sayfada

Biz hep coşkuya şans tanıdık, bu hakkımızdı; ama hep orda kalmak hakkımız değil; coşkuya yeni şeyler eklemeliyiz. En zor olanı da budur. Eksiğimizi bulmamızı sağlayacak ölçü nedir ve nerdedir? Bütün dikkatimizi buna harcarsak ölçüyü her yerde bulabiliriz, çünkü insanlığının ölçüsünü gene insan her yerde yeniden kurmayı başarmıştır. Ahşap bir "Osmanlı evi"nin eriyip gitmesi içinizi ne kadar sızlatıyor; yılbaşı kartlarınızı seçerken zorlandınız mı; taş plak bir Rumeli türküsü bazan sizi, her şeye "boş vermeye" götürüyor mu; "el yazması" bir kitaba hiç dokundunuz mu; otobüste kalkıp bir çocuğa yerinizi verdiğiniz oldu mu; kaç çiçeğiniz var evde?...

... Ve bu ülkede biz gençlerin, hemen her birinin her arkadaşı, bir tanıdığı, bir can parçası öldürüldü. Onlardan birini kaybettiğimiz, ilk ya da son gördüğümüz yere, tek başımıza sessizce gidip bir kırmızı karanfil veya adını kazıdığımız bir tahta parçası bırakmayı düşündük mü? Yani biz, kendimiz olarak hayatla, duygu ve sevgi yüklü bağlar kurabiliyor muyuz?

Bütün bunların "şimdi sırası mı?" Elbette, her zaman sırası. Geç kaldık bile. Şu veya bu devrimci ideoloji, bunca cesaret, yenilgi ve zafer, bu denli çok yazı, karikatür, müzik, Che Guevera'nın susan ya da Nikaragua'da daha dün konuşan çocukların namluları, şimdi Şili'deki kan ıslağı sokaklar ve cıvıl cıvıl oynaşan dünya... Hepsi "şimdi sırası mı?" diye sorduğumuz şeylerle yüklü bir gelecek için değil mi?

Yeni yılda olabilmek için bize yeni şeyler gerek.

Milli Piyango

Baştarafı 1. sayfada

da, bezgin, aç, ümitsiz, umarsız insanımız konu MP ve her türlü şans oyunu olduğu zaman canlanmakta, her yerde bu konu konuşulmaktadır.

Gelinen bugünkü nokta MP ve her türlü talih oyununa gösterilen bu tutku dört başı mamur bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Sorunun kaynağı genel olarak ekonomik yapının bilinen temel karakterinde, özel olarak 24 Ocak 1980 ekonomik krizinde aranmalıdır.

Türkiye'de 1970'lerden beri süregelmekte olan ekonomik kriz, 24 Ocak ekonomi politikasıyla had safhaya ulaşmıştır. Ağır yaşam koşulları, dayanılmaz geçim sıkıntısı, bitmek bilmeyen ekonomik sorunlar tek tek bireyi ve toplumu tam bir darboğaza sokmuştur. Bu kriz politikası sadece ekonomik gösterge olarak kalmamış 1980'den bu yana ağır, sancılı bir dönemden geçilmiştir ve geçilmektedir. Düşünceye, bilime, aydınlığa kısaca İnsan'a bilinçli ve örgütlü bir saldırı yaşanmış, ekonomik sorunlar batağında boğulan insan diğer tarafdan da suskun, yılgın, yarınından güvensiz bir duruma getirilmiştir. Ekonomik, kültürel, sosyal, politik alanda saldırılan, deforme edilen değerler yerine,yenileri ikame edilmiştir. Kültürel, sosyal alanda bu, "kültürel yozlaşma-insanın yozlaştırılması"nda somutlanırken, krizden çıkmakta da sunulan seçenek "Köşeyi Dönme" felsefesi olmuştur.

Bu sorunlar içerisinde boğulan insan,sinemaya gittiğinde en pespaye yeşilçam ya da şiddet ve seks kokan Amerikan-Taiwan filmleri seyretmekte; "batsın bu dünyalı, kahpe felekli" arabesk müzik dinlemekte; bol renkli, çarşaf çarşaf çıplak kadın kadın resimleriyle bezenmiş gazete okumakta; kahvede okey oynamakta ve "köşeyi dönmek" için de şans oyunları oynayıp Milli Piyango almaktadır. Sorunların çözümünde tek bir yol kalmıştır: MP ve şans oyunları. Bir anda sorunlardan kurtuluş, bir anda kaderin değişmesi. Ve gazete manşetlerinde kazananların mutluluğu. Madem ki şanstır, herkese çıkabilir: size de çıkabilir. Ya çıkarsa?.. Böylece futboldan hiç anlamayan biri tam bir Spor-Loto-Toto takipçisi olabilmekte; ömründe at yarışlarına gitmemiş olan ganyan hastası olabilmekte; iki yakasını bir araya getiremeyen ne ha da ilginç olan bir diğer yön: 1987'de satılan bilet tutarının % 55'inin ikramiye olarak ödenip geri kalan % 45'den önemli bir payın savunma sanayiine ayrıldığı gerçeği (Söz Gaz. 18.12.1987) Bu gerçek asıl talihlinin kişiler değil, silah sanayii olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Böylece talihinin kendi ellerinde olduğunu göremeyen insan, kendisine hazırlanan "talih tuzağında" elinde kalan son umut kırıntılarını da tükettiğinin farkında olama-

yapıp yapıp MP için para bulabilmektedir.

Bugün şans oyunlarına yatırılan paralar milyarlarla dile getirilmekte olup, Milli Piyango, Ganyan bayilikleri torpille alınan meslekler haline gelmiştir. Madalyonun diğer yüzü: Peki Milli Piyango'nun asıl talihlisi gerçekten kişiler mi? Milli Piyango İdaresi'nin yılbaşı özel çekilişinde verdiği 5 milyar lira, Avrupa ülkeleri arasında başka örneği olmayan, bir kerede dağıtılan en yüksek miktar. Bununla birlikte Avrupa ülkelerinde M.P. İdareleri'nce satılan biletlerin % 60'ı ikramiye olarak halka geri dönerken, bu oran Türkiye'de her geçen yıl azalmakta. 1984'de satılan bilet tutarının % 72.6'sı ikramiye olarak halka geri dönerken. 1986'da bu oran % 57.7'ye, 1987'de % 55'e inmiştir. Da-

maktadır. "Köşeyi Dönme", bireysel kurtuluş için bir seçenek olarak sunulan talih oyunları, bireyin özgür iradesi ve seçeneği gibi görünsede sonuçta seçeneksizliğinin yada asıl seçeneği görememesinin ifadesinden başka birşey değildir. İnsanın talihinin sadece ve sadece kendi ellerinde olduğu gerçeğine ulaşabilmesi tüm sorunlarından çıkış yolunu bulmasını getirecektir. Yeterki bu sorunlar yumağında sarılınacak tek umudun insan olduğunu birkez daha ve silinmeyecek şekilde bilincimize kazıyalım. Ve toplumsal yaşamın her alanında önce kendimizden başlayarak tüm çevremizde, tüm toplumumuzda İnsan'ı, geliştirelim. Ne dersiniz? Talih Kuşu "Kah orada, kah burada belki de kapımızda" mı? Ne olursa olsun "ellerimizde" mi?

Bir TV Programıyla düşünürken

Baştarafı 1. sayfada

mı görmediler? Hangi programı mı, anımsatalım:

13 Aralık 1987 günü, saat 22.00'den itibaren TV-1'de sunulan Haberden Habere programının "Gelecek" adlı bölümünden sözediyorum. Ertürk Yöndem'in hazırladığı programda, eğitimle ilgili birkaç kesit sunuluyordu.

Türkçe bilmeyen ilkokul çocuklarını gösterdi devlet televizyonu. Hani "muzır" bir yayın organında görseydim inanmayacaktım belki! Ama devletin televizyonu da yalan söyleyecek değil ya! İşin kötüsü şaşırıp kaldım, neye inanıp neye inanmayacağımı bilemiyorum doğrusu. Çünkü, bir resmi açıklama hâlâ kulaklarımda: Okullar bilgisayarlarla dolup taşıyor!

Öyleyse, bir yandan, tüm okular bilgisayarlarla dolup taşıyorken, bir yabancı dil öğrenen çocuklar bununla yetinmeyip ikinci bir yabancı dil öğrenme sevdasıyla yaşıyorken, Türkçe'yi bilmemek, öğrenmemekte inat etmek de nesi oluyor? Bunu anlamak olanaklı değil doğrusu! Niye öğrenmemişler ki devlet dilini? Resmi dil'in Türkçe olduğunu bilmiyorlar mı, Anayasa'dan haberleri yok mu?

Peki nasıl anlaşıyor bu çocuklar birbirleriyle?

Ana babalarıyla, kardeşleriyle nasıl konuşuyorlar, köylüleriyle, köylerine gelip gidenlerle nasıl ilişki kuruyorlar? Öyle ya insanlar konuşa konuşa anlaşırlar.

Bu çocuklar dilsiz miymiş yoksa? Değillermiş, sağır da değillermiş. Konuşuyorlar, üstelik bağıra bağıra konuşuyorlar, üstelik türküler de söylüyorlarmış, ağıt bile yakıyorlarmış ölülerine; dilleriyle!..

Öyleyse niçin Türkçe bilmiyormuş bu çocuklar?

TV'deki program, şıp diye bulmuş bunun nedenini: Öğretmen Türkçe'yi iyi bilmiyormuş da onun içinmiş. Gördük, çocuklara "öğretmenlik" yapan kişi, gerçekten iyi konuşamıyor Türkçe'yi. Ama bir de özür var; ikide bir yanıp sönen bir yazıyla, bu öğretmenin "vekil öğretmen" olduğu belirtiliyordu. Böylelikle, öğretmenler yara almamış oluyordu belki.

Şakayı bir yana bırakalım: Programda, eğitimimizin sorunlarından birkaç tanesi, yüzeysel bir fırça darbesiyle ve üstü kapalı olarak bile olsa gözler önüne getirildi: Okullar yetersiz, öğretmenler yetersiz, öğrenciler yetersiz, hatta bu yetersizliğe korkunç bir gerçek denilebilir. İnsanın aklına Osmanlı Maarif Nazırı Haşim Paşa'nın ünlü sözü geliyor:

"Okullar olmasaydı maarifi ne güzel idare ederdim!"

İlköğretim ülkemizde beş yıldır. Oysa beş yıllık bir ilköğretim batı ülkeleri açısından, artık çağın gerisinde, dışında kalmış olan bir olgudur. Birçok ülkede zorunlu temel eğitim sekiz yıldır, dahası temel eğitimi on bir yıla çıkaran ülkelerin sayısı giderek artmaktadır.

Hoş, beş yıllık temel eğitimin bile, parasız ve zorunlu olarak ve içeriğiyle çağa uygun bir biçimde gerçekleştiğini söylemenin de olanağı yoktur. Dört bin öğretmen ve beş bin derslik açığı vardır ilköğretimde. 1986-1987 öğretim yılına yarım milyon öğrenci okulsuz girmiştir. Bin iki yüz köyde okul yoktur. Yedi yüzden fazla köy ilkokulu öğretmensizlikten kapanmıştır. Tekli öğretim hayal olmuş, ikili öğretim bile aranır hale gelmiştir. Özürlü ve temel eğitime muhtaç üç buçuk milyon çocuğumuz için yalnızca kırk beş tane okul vardır...

Birkaç gerçek daha ister misiniz? Özel dershanelerin 1986 cirosu resmi rakamlara göre kırk beş milyar liradır. Eğitimin asıl sorumlusu olması gereken devletin bütçesine baktığımızda ise şunu görüyoruz: **1968'de yatırım harcamalarının yüzde on üçü eğitime ayrılırken, 1986'da aynı oran üç onda sekize düşmüştür.** Görülüyor mu eğitimin nereye doğru gittiği?

Ve Türkiye öğretmenleri örgütlenme haklarından yoksun bırakılmış. Ki, bu aynı zamanda önemli bir gerçek ve ayıp: Öğretmenlerinin örgütlenemediği tek ülkeyiz dünyada!

Boşverin bunlara siz...

Yazın kara tahtaya, beyaz tebeşirle
Asayiş berkemaldir eğitimimizde!...

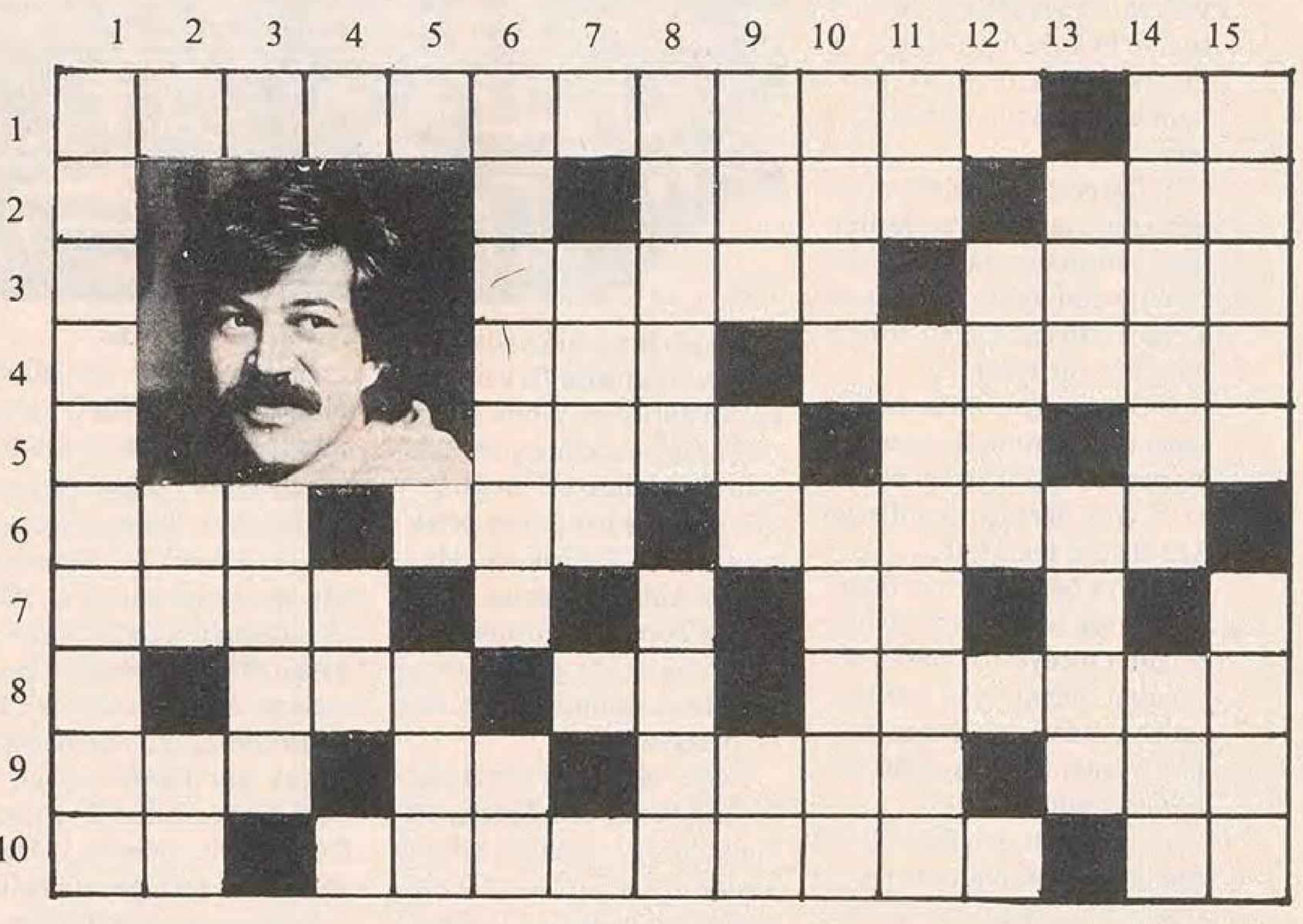
"Materyalist" Veletler

Baştarafı 1. sayfada

Gramos Köycülük ve Kooperatifçilik Klübü üyesi. Nokta'nın kendine göre bir tablo çizmek için söylediklerini saptırdığını belirten Zeynep Günsür "Esasında biz fazla bireyci olmaya başladık. Hakkımızdaki haber, bülten, araştırma ve soruşturma yazılarını daha dikkatlice ele alıp, bir bütün olarak onlara uygun bir tablo çizmek durumunda olduğumuzu gör ardı etmekteyiz!" diyor.

Öğrenciler Nokta'da gayet yüzeysel ve kolaycı bir şekilde gençlikte görülen bazı eğilimlerin homojenize edilerek günümüze damgasını vurduğunun öne sürüldüğünü ama gençliğin içindeki bunalım, baskı çelişki ve karşıtlıkların kasıtlı olarak yansıtılmadığını sandıklarını ve bu durumu anlayamadıklarını belirttiler.

BULMACA

Soldan sağa: 1- Gırgır'da Muhlis Bey tipinin çizeri... Demirin simgesi... 2- Akıcı sıvı... Güneş doğmadan önceki alaca karanlık... 3- Erden Kral'ının bir filmi... İsviçre'de bir akarsu... 4- Ankara Sanat Tiyatrosu... Irmaklarda işleyen altı düz kayık... 5- Gelir getiren... Bizmut'un simgesi... Berilyum elementinin simgesi... 6- Dinsel olmayan... Üzüntü verme... Okuma yitimi... 7- Dar ve uzunca tahta... O adılının eski dilde ifadesi... 8- Yankı... Matematikte sabit bir sayı... İskambil kağıtlarında bir grup kağıdın adı... 9- İnce deri... Sodyum'un simgesi... Asya'da bir ülke... Kalın demir ya da dökme boru... 10- Manganez elementinin simgesi... "Ve çeliğe su verildi" adlı kitabın yazarı...

Yukarıdan aşağıya: 1- İktisat alanında "bırakınız yapsınlar" siyasetinin sonuçlarını, olanaklı olanın en iyisi sayan öğreti... 2- Uzaklık işareti... En kısa zaman süresi... 3- Lokmanruhu... 4- Bir renk... 5- Bir İngiliz ağırlık ölçüsü... 6- Kübizm ile gerçeküstücülük akımları arasında yer alan ve 1915 ile 1922 yılları arasında uzanan edebiyat ve sanat akımı... Bir hayvan... 7- Yürütme... 8- Bir ülke... Tahıl ambarı... 9- Yapma, etme... Talyum'un simgesi... Yabanıl hayvan yakalama işi... 10- Topraktan elde edilen gelir... Güneyden ya da Güneybatıdan esen sıcak yel... 11- Krom'un simgesi... Dikilitaş... 12- Hatay ilinde bir ova... 13- Kitap basma... Bozkır... 14- Gerçek düşünceler arasında düşünce ayrılığı olamayacağını savunarak felsefe-din ilişkilerini araştırmış ve sonunda bunlar arasında bir ayrılık bulunmadığı görüşüne varmış İslam filozofu... İrin... 15- Zayıf, cılız... Sıcağa dayanıklı bir mineral.

Bulmacayı doğru olarak çözüp 25 Ocak 1988 tarihine kadar gönderen 10 kişiye Avner Ziss'in Estetik adlı kitabını armağan ediyoruz.

Gençlik Dünyası

- AYLIK GENÇLİK GAZETESİ
- OCAK 1988 • FİYATI 300 TL.
- SAYI 3
- 1 Yıllık Abone Bedeli: 3000 TL Yurtdışı: 25 DM.
- Sahibi: Cüneyt Can Oğuzer
- Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Erdal Belenlioğlu
- Basıldığı Yer: Ertu, Matbaası
- Dizgi: Yayın-Dizgi Merkezi
- Film: SOS
- Genel Dağıtım: Emek Dağıtım
- Grafik Düzenleme: Gençlik Dünyası
- Yönetim Yeri: Divan Yolu Cad. Işık Sokak Ali Faik Han No:6 Kat 3 Sultanahmet-İSTANBUL
- Hesap Numarası: Yapı Kredi-Çemberlitaş 038430-5

NİKARAGUA'DAN ELLERİNİZİ ÇEKİN

Tanık, Azlan Taylor 22 yaşında Demokratik Almanya'da öğrenci, Nikaragua Sandinist Gençlik Birliği'nin üyesi..

Amerikan Emperyalistleri, yurdumuzu, Nikaragua'yı işgal etmek istiyorlar. Ülkemize pekala da girebilirler ama cesetleri çıkar. Kıyılarımız boyunca savaş gemileri bulunduruluyor. Amerikan Emperyalistleri öteden beri limanlarımızı mayınlıyorlar. 60.000 Amerikan askeri Honduras sınırında hazır bekliyorlar. Somoza Diktatörlüğü'nün takipçileri, ülkeye terör ve huzursuzluk getiriyorlar. Ülkemizin tek petrol rafinerisini uçurdular. Caddelere barikatlar kuruyorlar ve enerji hatlarımızı tahrip ediyorlar. Ekinlerimizi yakıyorlar. Çiftliklerimizi katlediyorlar. Kadınları sürgüne gönderiyorlar. Ve bu yolla,bize boyun eğdirmeye çalışıyorlar.

Yeğenim Porto Cabazas yakınındaki köyünden Honduras'a sürgüne gönderildi. Ben Doğu Almanya'da üç yıldır Kimya Mühendisliği'nde okuyorum, ama kimya tesislerimizi nasıl uçurduklarını izliyorum. Bunları öfkelerinden yapıyorlar, çünkü fabrikalarımızı ellerinden aldık. Ülkemiz 5 yıl öncesine kadar Amerika'nın güdümündeydi. Toprak, ya Birleşik Meyve Sanayii'ne ya da Somoza ailesine aitti. Fabrikalar, Amerikan şirketleri için çalışırdı. Halk okuyamaz ve yazı yazamazdı. Doktor çağıramaz ve de yasaları tartışamazdı. Sadece, sıkıntı çeker ve savaşırdı. Sandinist Devrimi, sonunda bize özgürlük getirdi. Amerikan tekellerini ve bankalarını ele geçirdik. Çiftliklere toprak verdik. Ülkemizi yönetmeyi ve Devrimimizi korumayı öğrendik. Amerika'nın Sandinist Devrimi'ni Moskova'dan ithal edildiğini söylemesi çok komik. Aslında, ülkemizde gürültü koparan sosyal sorunlar Amerika'dan ithal edildi. Halkımızın en büyük düşmanı, Somoza Moskova'dan değil, Beyaz Saray tarafından yönlendirildi. Buna son vermek için, halkımız Sandino önderliğinde devrimi gerçekleştirdi. Hiçbir savaş gemisi onu mağlup edemedi. Ve Amerikalılar, Nikaragua'yı ikinci bir Grenada'ya çevirmek istiyorlarsa, önce bir Vietnam'a bakmaları gerekir. Venceremos...!

(Minutes of a Tribunal dergisinden çevrilmiştir)

EĞİTİM VE TOPLUM FORUMU

Eğitim ve Toplum ana başlığında Uluslararası Öğrenci Birliği (UÖB)'nin öncülüğünde gerçekleştirilen Forum'da;

1- Eğitim sistemi, eğitimin içeriği ve karakter eğitim sistemindeki reformlar ve sistemin demokratikleştirilmesinin yöntem ve araçlarıyla üniversitenin hukuksal yapılanışı, iyi bir akademik topluluk yapılanmasının önündeki sorunlar,

2- Öğrencilerin politik ve örgütsel hakları, sosyal durumları, çalışma ve yaşam koşulları ile üniversite yaşamının Demokratikleştirilmesi ile ilgili sorunlar tartışıldı.

UÖB'ne üye olmayan öğrenci örgütlerinin de katıldığı Forum'da 122 ülkeden Ulusal ve Yerel öğrenci örgütlerini 313 delege temsil etti.

Dünya öğrencilerinin önündeki ortak sorunların neler olduğunu ortaya koyması bakımından önemli olan Forum'un sonunda yayımlanan deklarasyonda özetle şu görüşlere yer verildi:

İnsanlığın mutlu geleceğinin şekillendirilmesinin şartı olan toplumsal, teknolojik ve politik dönüşümlerde günümüz öğrencilerine de önemli görevler düşmektedir.

İnsanlık tarihinde kültür, sanat, bilim ve teknolojideki muazzam gelişmelerin yanı sıra yaşadığımız toplumların önünde de çok zor günler ve mücadeleler vardır.

İnsan ırkını toptan yok edecek bir nükleer felaket tehlikesinin yanı sıra, toplumsal, politik ve ekonomik adaletsizliklerden etkilenen ve sömürü ve baskı altında yaşayan Ulusların sayısı hiçde azımsanamayacak orandadır. Gerçek bağımsızlık halen Asya, Afrika ve Latin Amerika'da yaşayan birçok halk için hayaldir. Milyonlarca insan, açlık, yoksulluk, tıbbi bakım eksikliği, deprem ve benzeri doğal felaketlerden ölmektedir. Milyonlarca çocuk üretim metası gibi görülüp sömürülmekte, zehirlenmiş çevre milyonların ölmesine ve hastalanmasına neden olmaktadır.

Yaşadığımız dünyadaki çelişki ve sorunların farkındayız. Farklı görüşlere sahip olabiliriz ancak akademik geleneklerimiz, entellektüel değerlerimiz geleceğe bakışımızı ortaklaştıracaktır. Değişik ırk, ideoloji ve kültüre rağmen "Eğitim ve Toplum" Forum'unda bizleri bir araya getiren yarınlara duyduğumuz sorumluluk ve ortak ilgidir.

Böyle yapmakla kendi günlerinde barış, demokrasi, bağımsızlık ve toplumsal gelişme kavgasının yanında yer almış, özgürlük ve adalet ideallerini savunmuş ve 40 yıl önce UÖB'ni kurmuş öğrencilerin asil duygularını paylaşmış oluyoruz.

Forum'un tarihi olarak 17 Kasım'ı seçtik. Çünkü, 1939'da tam da bu günlerde genç Çekoslavak yurt severleri ülkelerinde Nazi işgaline karşı anti-faşist mücadeleye yaşamları pahasına girmişlerdi. Onların mücadele gelenekleri bugün bile bir çok ülkede öğrencilerin yolunu aydınlatıyor.

Geçmişteki savaşların trajik sonuçları hiçbir zaman unutulmamalıdır. Muazzam bilimsel ve teknolojik gelişme ne yazık ki insan uygarlığının toptan yok oluşuna yol açabilecek nükleer silah yapımının emrine verilmiştir.

Gelecek yüzyılı görebilmek için tüm yeryüzünün okyanusların ve uzayın tüm toplu yıkım silahlarından ve nükleer silahlardan arındırılması tüm insanlığın karşısında duran hayati bir görevdir.

Barış, adalet temelinde, oluşların özgürlüğü, kalkınması ve toplumsal gelişimi ile olanaklarıdır. Dünya Öğrencileri halkların kendi geleceklerini tayin hakkını, bağımsızlığı, ekonomik güvenliği, ülkeler arasında karşılıklı yarara dayalı ilişkileri bölgesel çatışmaların barışçı çözümlere kavuşturulmasını, uluslararası hukuk kurallarına saygılı ve Yeni Uluslararası Ekonomik Düzen mücadelesini Dünya barışı için şart görmektedir.

İnsan hak ve özgürlükleri ve demokratik ilkelerin uygulanması barış içinde bir kalkınma için zorunludur. Her insan için, tüm haklarını kullanabildiği istikrarlı bir toplum içinde yaşamak en temel haktır.

Eğitim insan kişiliğinin biçimlendirilmesinde önemli bir araçtır. Bu yüzden eğitimde tüm ayrıcalıkların kaldırılması eğitimin bir "İmtiyaz değil hak" olarak görülmesi gerekir.

Eğitimin demokratikleştirilmesi halklar arası barış ve dostluk duygularını pekiştirici, önyargıları ortadan kaldıran ve toplumun gelişme ihtiyacına, cevap veren eğitim sistemi ve reformları her zaman gündemde olması gereken olgulardır.

Eğitimde dil engelinin ortadan kaldırılması için "Yeni Uluslararası Bilgi ve İletişim Düzeni", YUBİD, kurulmalıdır.

Öğrencilerin örgütlenme ve karar verme sürecine katılmalarının önündeki engeller kaldırılmalı. Birçok ülkede eğitimi kendi çıkarlarına göre belirleme amacıyla hareket eden çok uluslu şirketler ve onların yerli uzantılarının üniversitelere ve eğitim alanına girmeleri engellenmeli, üniversite laboratuvarlarını gelişkin silah üretmenin mekanı olarak gören ve uygulayan militanist düşünce ve uygulamalara karşı çıkılmalıdır.

Eğitim ülke bütçelerinden daha fazla pay ayrılmalı ekonomik bunalımların eğitimi engellenmesinin önüne geçilmelidir. İşsizlik sorunu çözümlenmeli, üniversite mezunlarına eğitimlerine uygun istihdam olanakları sağlanmalıdır.

Kız öğrencilere eşit eğitim olanakları yaratılmali yabancı öğrencilere karşı bazı ülkelerde uygulan ayrımcılığa karşı çıkılmalıdır. Bu doğrultuda atılacak adımlar ve başarının alfası ve omegası demokratik ilkelere dayalı birliktir. Öte yandan, diğer toplum kesimleri ile kendi mücadelesini birleştirmeyen bir öğrenci hareketi de kayda değer bir gelişme gösteremeyecektir. Keza, örgütsel bütünlük ve bağımsızlığını yaşamsal görmeyen bir öğrenci hareketi yine başarısızlığa mahkum olacaktır.

Biz, dünya öğrencileri, barış içinde yaşamaya inanan tüm birey, örgüt ve güçlerle işbirliği yapmaya kararlıyız.

Biz, 1980'lerin öğrencileri bu mücadeleye hazırız, ve iyimseriz. Çünkü, hepimiz buradayız.

AFRİKA'NIN ÇOCUKLARI

Şu anda çocuklar dünyanın yaklaşık 50 ülkesinde silahlı çatışmalara kurban gitmekteler. Çocuk ölümleri konusunda Afrika ülkelerinin, özellikle Güney Afrika ülkelerinin durumları dikkate değer. Birçok Afrika ülkesinde çocukların karşı karşıya bulundukları açlık ya da sağlıksız beslenme, tedavi edilemeyen hastalıklar gibi sorunlara ek olarak, Güney Afrika ülkeleri bir de ırkçı Güney Afrika rejiminin silahlı saldırılarını göğüsleme durumunda kalıyorlar.

Güney Afrika Gelişme Koordinasyon Konferansını oluşturan 9 ülkenin - Angola, Botswana, Lesotho, Malawi, Mozambik, Swaziland, Tanzanya, Zambia ve Zimbabwe - toplam nüfusu 70 milyon civarında. Bu ülkelerde her yıl doğan 3.5 milyon çocuktan 750.000'i 5 yaşına gelmeden ölüyor. Bu ölümleri doğrudan ya da dolaylı olarak sağlık ve eğitim tesislerinin yıkıma uğramasına, kabilelerin olumsuz yaşam koşulları taşıyan bölgelerde yerleşmiş olmasına, yiyecek üretiminde ve dağıtımında uğranan kayıplara, sağlık ve su sağlama bütçelerinin kısıtlılığına bağlamak mümkün.

Güney Afrika Cumhuriyeti'ne komşu ülkelerin en büyük sorunu ise, ırkçı rejimin baskıcı politikalarını sürdürebilmek için güttüğü saldırganlık politikasının bir sonucu olarak bu ülkelere yöneltt iği silahlı saldırılar. Genel olarak apartheid politikası tüm dünyaca kınansa bile, bu saldırıların gerçek önemi pek anlaşılamıyor. Irkçı rejimin saldırıları yüzünden bölge ülkelerinin ekonomilerinin uğradığı sarsıntı ve bozukluklar, çocukların yaşamlarında, sağlık ve refahlarında ciddi etkiler yaratıyor.

Genel olarak çocuk ölümlerinin çoğunluğu mermilerden değil, kötü beslenmeden, ishalden, tedavi edilmeyen hastalıklardan, yapılmayan aşılardan, temiz su kullanma olanağı bulamamaktan, çocuk bakım kliniklerine ulaşamamaktan ve yetersiz sağlık eğitiminden kaynaklanıyor.

1986 yılında, yalnızca Angola ve Mozambik'te yaklaşık 140.000 çocuk öldü. Bu, her dört dakikada bir Angolalı veya Mozambikli çocuğun ölmesi anlamına geliyor. 1980 - 1986 yılları arasında, Angola ve Mozambik'te, savaş nedeniyle "fazladan" ölen çocukların sayısı 500.000'i aşıyor.

Çocuk ölümlerindeki bu kötü durum Güney Afrika ülkelerindeki genel sorunlar için de geçerli. 1980 - 1984 yılları arasında, bölge ülkelerinin savaş zararları ürün kayıpları, fazladan yapılan savunma harcamaları ve kaybedilen ekonomik büyüme dahil ödediği maliyet toplam olarak yaklaşık 10 milyar dolar. 1985 ve 1986 yılında uğranılan kayıplar da hesaba katılırsa bu rakam 25-30 milyara yükseliyor.

Hazırladığı bir raporla, Güney Afrika ülkelerinin durumlarına dikkat çeken UNICEF çocukların ihtiyaçlarının karşılanması için acil olarak bazı önlemler alınmasını öneriyor: Temel sağlık hizmetlerinin korunması ve geliştirilmesi, ailelere yiyecek ve temiz su sağlanmasının güvence altına alınması, iç taşımacılığın ve yakıt dağıtımının koruma altına alınması, ekonomik etkinliklerin düzeyini korumasının desteklenmesi, kırsal kesime yönelik üretim kapasitesinin yeniden kurulması, yeni iş alanları açılması, ihracatların yeniden yönlendirilmesi ve ithalatın korunması, enerji kaynaklarının korunması ve bilgi akışının geliştirilmesi.

Bütün bunlardan daha önemli olarak, Afrika'nın barışa ihtiyacı var. Barışın sağlanması için ilk yapılması gereken artık Afrika için bir çıbanbaşı olmuş ırkçı Güney Afrika rejiminin tasfiye edilmesi,

Afrika'lı çocuklar artık ölmek değil, barış içinde yaşamak istiyorlar.

